Stockholms folkskoledirektion

och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C. (postgirokonto nr 1631); t. »folkskoledirektionen»; sessionstid: i regel varannan fredag under lästerminerna kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Genom k. stadgan den 27 sept. 1861 ang. folkundervisningen i Stockholms stad inrättades en för hela staden gemensam överstyrelse för stadens folkskolor, vars ställning och sammansättning m. m. sedermera vid flera tillfällen i olika avseenden förändrats. Genom k. m:ts beslut den 13 mars 1914 erhöll överstyrelsen för Stockholms stads folkskolor benämningen *Stockholms folkskoledirektion.*

Enligt lag angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhavas av Stockholms folkskoledirektion. Det regleras närmare av en särskild stadga angående folkundervisningen i Stockholm.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprövande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöto stadsfullmäktige den 15 mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920 skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms domkapitel, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Domkapitlet och stadsfullmäktige kunna ock utse suppleanter till det antal, som anses erforderligt (endast domkapitlet har hittills utsett sådan suppleant). Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt kungl. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Dessa representanter jämte två suppleanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombudsförsamling (se sid. 216) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:t den 19 mars 1920 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningsskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 215). Enligt § 50 av k. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:t den 31 dec. 1929 jämlikt k. kung. den 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltager i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1939 från inspektion av sitt folkskoleväsen genom statens folkskolinspektör, dock skall denna befrielse icke gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen handhaver förvaltningen och ledningen av skolan för bildbara sinnesslöa barn (se sid. 235). Tidigare utövade folkskoledirektionen även ledningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna.

Sedan nya stadgor för dessa skolor utkommit den 2 juni 1933 och den 7 juni 1934, utgöra dessa skolor självständiga undervisningsanstalter under egna styrelser, vilka utses av folkskoledirektionen.

Vidare handhaver folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhänga med stadens åligganden i avseende å de allmänna läroverken (jfr sid. 352, 373). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas (jfr sid. 377) och Navigationsskolans byggnader.

Folkskoledirektionen äger att åt särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönereglementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skollokaler, barnbespisningen, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonomiärenden samt frågor ang. vissa tjänstetillsättningar, vilka skola prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade har även uppdragits att tills vidare handhava enligt § 19 mom. 9 av folkskolestadgan direktionen eljest tillkommande åligganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärartjänster. Direktionen utser årligen inom sig dels ombud att närvara vid lärarprov, dels betygskommitterade med uppgift att jämte direktionens ordförande i vissa fall besluta rörande tjänstgöringsbetyg åt lärarpersonal.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen om församlingsstyrelse den 6 juni 1930 för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock kan kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, utses till ordförande. Rörande de olika skolrådens sammansättning se under församlingarnas folkskolor (sid. 219 ff.).

Församlings skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärarbefattningar, utfärdar, i vissa fall, efter vederbörande överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m. Därjämte tager skolrådet, resp. skolrådets ordförande, viss befattning med ingripande mot lärjungar, vilka försumma skolgången, ävensom med avgöranden rörande avgång från folkskolan jämlikt § 48 i folkskolestadgan.

Stadsfullmäktige hava ställt medel till folkskoledirektionens förfogande för beredande av studiestipendier åt i Stockholm mantalsskrivna, mindre bemedlade ynglingar och flickor, och direktionen har — i enlighet med av stadsfullmäktige godkänt reglemente för Stockholms stads studiestipendier — tillsatt en särskild kommitté för uppgörande av förslag till tillsättande av ifrågavarande stipendiater (se nedan). Stipendierna, som utdelas av folkskoledirektionen, äro avsedda att underlätta fortsatta studier för synnerligen begåvade ynglingar och flickor, som äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller hava för avsikt att vid sådan läroanstalt vinna inträde. Studiestipendierna kungöras till ansökan lediga i januari månad de år, för vilka anslag för ändamålet beviljats. Ansökning, åtföljd av erforderliga handlingar, skall därefter före mars månads utgång insändas till folkskoledirektionen. Stipendiets årsbelopp bestämmes särskilt för varje stipendiat. (Jfr sid. 373.)

Författningar m. m. Lag om församlingsstyrelse i Stockholm 6 juni 1930, med ändr. Lag ang. folkskoleväsendet i Stockholm 15 maj 1903, med ändr. 16 sept. 1918, 13 juni 1924 och 15 juni 1935. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm 22 juni 1923, med ändr. 19 dec. 1924, 18 juni 1926, 20 jan. 1933 och 13 april 1934. K. kung. 21 febr. 1936 om tillsättning i vissa fall av lärare vid folk- och småskolor och s. d. ang. viss företrädesrätt för å indragningsstat uppförd lärare vid nedlagt småskoleseminarium m. fl. vid tillsättande av ord. lärartjänster vid folk- och småskolor. K. kung. 5 juni 1936 ang. skyldighet för lärare vid folk- och småskolor att i vissa fall underkasta sig förflyttning från ett skoldistrikt till ett annat. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion 19 mars 1920, med ändr. 5 nov. 1920, 29 maj 1925 och 1 aug. 1930. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningsstadga för Stockholms folkskolor, fastställd av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. Reglemente för Stockholms stads studiestipendier, godkänt av SF 18 jan. 1926.

Stat år 1938. Utgifter: 22,155,450 kr. (därav att täckas med lånemedel 2,161,750 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1937 beviljade lånemedelsanslag 3,500,000 kr.); inkomster: 7,916,203 kr. (därav statsbidrag 7,359,100 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Sandwall**, F. V., lektor.

Övriga ledamöter.

Beyer, C. N. T., fil. kand.
***Dernby**, f. Köersner, Hedvig E., sekreterare, stadsfullm.
***Grimlund**, H. V. A., rektor, stadsfullm.
***Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.
***Gyllander**, K. G. G., fil. mag., lärare.
Lindskog, H. J., kyrkoherde (utsedd av domkapitlet).
***Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.
Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.
Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.
Samuelson, P. O., organisationschef, stadsfullm.
***Svensson**, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.
Wallin, H. E., kassör.
Wikberg, S., seminarielärare.

Suppleant

(utsedd av domkapitlet).

Lundberg, K. V. J., rektor.

Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter.

Åkesson, Anna J.; **Örtendal**, J. R. V.
Suppleanter: **Gustafson**, E. G. K.; **Olsson**, Ruth E.

Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representant.

Wennberg, E. B.
Suppleant: **Ålinder**, A. H.

Sekreterare.

Österberg, B. A. E. (se sid. 211).

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade m. m.

Ekonominämnden.

Grimlund, H. V. A.; **Larsson**, Oscar E., ordf.; **Magnuson**, P. K.; **Månsson**, O. P.; **Samuelson**, P. O.; **Svensson**, G. Anders, vice ordf.

Skolhusnämnden.

Grimlund, H. V. A.; **Larsson**, Oscar E., ordf.; **Magnuson**, P. K., vice ordf.; **Svensson**, G. Anders; **Wallin**, H. E.

Delegerade för undervisningsärenden.

Larsson, Oscar E., ordf.; **Lindskog**, H. J.; **Magnuson**, P. K.; **Sandwall**, F. V.; **Wikberg**, S.

Ombud att närvara vid lärarprov.

Gyllander, K. G. G.; **Lindskog**, H. J.; **Sandwall**, F. V.; **Wikberg**, S.

Betygskommitterade

(enl. folkskolestadgans § 10 mom. 1).

Larsson, Oscar E. (självskr.); **Gyllander**, K. G. G.; **Lindskog**, H. J.

Kommitté för beredning av frågor ang. utdelning av kommunala studiestipendier.

(Jfr sid. 209.)

Hedström, J. S., rektor, ordf.; **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm., **Jonzon**, B. A. S., förste folkskolinspektör; **Nordström**, A., byggnadsingenjör; **Petterson**, Anna C., f. d. skolföreståndarinna.

Sekreterare (600 kr.).

Bergholm, C. J., lektor.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av folkskoledirektionens, arkivnämndens, biblioteksstyrelsens, styrelsens över statistiska kontoret, styrelsens för de kommunala mellanskolorna, styrelsernas för de praktiska mellanskolorna och högre folkskolorna samt idrottsstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.
Arrhén, C. E. T., fil. d:r.
Carström, A. E., spårvägsman, stadsfullm.
Edman, J. F., kamrerare, ordf.
Forssberg, E. V., direktör.

Suppleanter:

Bergström, J. I., spårvägsman.
Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.
Odholm, C. G. A., jur. kand.

Folkskoledirektionens expedition.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. »folkskoledirektionen»; expeditionstid: 10—12 samt 13—15 (lördagar 10—14).

Stat år 1938. Utgifter: 321,665 kr.; inkomster: 42,200 kr. (likvider från vissa stadens egna myndigheter).

Ekonomidirektör (26)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; träffas 14—15 (lördagar samt under juni—aug. 10—11).

Sekreterare (3,600 kr.).

Österberg, B. A. E., rådman; träffas i regel 14,30—15,30 (lördagar 12,30—13).

Kamrerare (2 kl.) (20).

Gustafson, J. A. T.

Förste kammarskrivare (17).

Lundeqvist, S. A.; **Göransson**, B. T.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—12 samt 13—15 (lördagar 9,30—12, 12,30—14, 1 juni—24 aug. 9—13).

Förste kontorsskrivare (11).

Wallander, Karin J. M.; **Lenander**, E. W. (Ella); **Isberg**, f. Magnusson, A. Torborg; **Gehlin**, Märta A. J.; **Svenson**, Lilly H. F.; **Ericsson**, Göta O. N. M.

Tre *kontorsskrivare* (9), en *e. o. kontorsskrivare* (IX), tre *första kontorsbiträden* (7), två *e. o. första kontorsbiträden* (VII), ett *kontorsbiträde* (5), fyra *e. o. kontorsbiträden* (V), tre *e. o. skrivbiträden* (IV), ett *extra biträde* (2,040 kr.), en *e. o. telefonist* (IV).

Byggnadsintendent (23).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—17 samt onsdagar 13—17.

E. o. byggnadskontrollanter (XVII).

Hagrot, E. A.; **Lindblad**, S. Y. F.

E. o. städningsinspektör (XVII).

Lindgren, E. A. K.

Förste expeditionsvakt (8).

Ahlström, K. R. M.

En *expeditionsvakt* (6), en *e. o. expeditionsvakt* (VI).

Inspektionen över folkskolorna.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. »folkskoledirektionen»; expeditionstider: se nedan.

Vid ledningen och övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även två folkskolinspektörer, med uppgift för den ene att handlägga företrädesvis frågor av pedagogiskt administrativ natur angående folkskolorna och för den andre att handlägga frågor angående fortsättningsskolorna ävensom frågor rörande anordningar för ungdomens yrkesval samt rörande enskilda skolor. Aktuarien biträder med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdinspektören och slöjdinspektrisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrives enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsgöromål tillkommer skolköksinspektrisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag och demonstrationer inför lärarpersonalen befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m. Fr. o. m. år 1938 är inrättad en befattning såsom bibliotekskonsulent med uppgift att utöva närmaste ledningen av folkskolornas biblioteksväsen och inom folkskoledirektionen biträda vid beredning av biblioteksärenden.

Instruktioner m. m. K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltager i landsting, med ändr. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm 31 dec. 1929. Instruktioner 25 nov. 1910 för förste och [andre] folkskolinspektören samt 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektrisen och gymnastikinspektören. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetning.) Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr.

Stat år 1938. Utgifter: 118,268 kr.

Förste folkskolinspektör (D).

Jonzon, B. A. S. (förordn. t. o. m. 30/6 1943); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Folkskolinspektörer (24).

Stålfelt, P. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

En vakant, *tf.* *Steenberg*, K. J. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i regel å fortsättningsskolans expedition, Saltmätargatan 2, alla läsdagar utom lördagar 13,30—14,30; t. 11 60 16.

Aktuarie (19).

Vakant, *tf.* **Olsén**, C. I. T.

Slöjdinspektör

(10,350 kr. samt ett ålderstillägg å 720 kr. efter fem år).

Nilsson, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 72 89.

Slöjdinspektris

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, Skuru 4 42.

Skolköksinspektris

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Enström, Ellen F.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7,30—8,15, 60 65 57.

Gymnastikinspektris

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Ekman, Elna; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 67 39.

Gymnastikinspektör (2,000 kr.).

Grubb, J. G., kapten; träffas å direktionens lokal måndagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 11—11,30, 33 14 79.

Bibliotekskonsulent

(9,750 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Vakant.

E. o. assistent (XII)

(vid barnbespisningen).

Ström, Signe E.

Skolornas läkarvård.

Den vid Stockholms folkskolor anordnade läkarvården — som tidigare huvudsakligen omfattat dels undersökning av nyinskrivna barn samt barn, som vid inskrivningen på grund av klenhet ansetts böra årligen undersökas, ävensom barn, vilka av överlärarna särskilt hänvisats till skolläkare, dels i mindre omfattning sjukdomsbehandling — är fr. o. m. år 1937 omorganiserad och utvidgad.

Främst har i sådant avseende vidtagits åtgärden att från slutet av år 1936 tillsätta en befattning såsom överläkare vid folkskolorna. Denne skall bl. a. hava den närmaste ledningen av och tillsynen över skolläkares och skolsköterskors arbete samt över skolornas sundhetsförhållanden och anordningar för barnens fysiska fostran, under folkskoledirektionen ansvara för åtgärder vid inträffade fall av epidemiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden angående skolläkare och skolsköterskor samt förbereda ärenden rörande skolhälsovården för föredragning i folkskoledirektionen. Skolöverläkaren tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett skolläkardistrikt (se sid. 213).

För den allmänna hälsovården äro anställda skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd till ett eller flera överlärardistrikt.

Skolläkaren har till huvudsakliga åliggande att undersöka alla nyinskrivna barn, samt alla barn i fjärde klassen, att underkasta barn, vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå under särskild uppsikt, ytterligare undersökning så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till specialläkare och polikliniker m. m., att besluta om barns befrielse helt eller delvis från skolarbetet, att utfärda intyg för särskild undervisning, att årligen besöka alla avdelningar utom första och fjärde klasserna för att göra sig underrättad om barnens hälsotillstånd och med avdelningsläraren rådgöra därom, att varje vårtermin verkställa frivillig undersökning av barn, som avgå från skolan, att hålla mottagningar i skolan för att undersöka till honom hänvisade barn och i lindrigare fall själv eller genom skolsköterska lämna erforderlig behandling, att i fall av behov anvisa hemmen nödig läkarhjälp för barnen, att föra s. k. hälsokort angående barnens hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet, att biträda med undersökning och urval av barn, som skola sändas till skollovskoloni, att vid fall av smittsam sjukdom i skolan vidtaga åtgärder till förekommande av smittans spridning, att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden samt att årligen avgiva redogörelse över sin verksamhet.

Dessutom finnas anställda specialläkare för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och svalg samt ögon, ävensom en konsulterande läkare för underlivssjukdomar hos flickorna. För undersökning av barn, som föreslås till intagning i hjälpklass, finnes en särskild psykiatriskt utbildad läkare, vilken jämväl skall övervaka den psykiska och fysiska vården av hjälpklassbarnen. För hörselsvagklasserna och friluftsklasserna äro likaledes läkare anställda. Slutligen finnes vid folkskolorna en läkare för talrubbningsfel, en läkare för rörelseorganens sjukdomar och nitton polikliniker för tandsjukdomar (se nedan). I vissa skolor meddelas ljusbehandling för barn, som därav äro i behov.

Vidare äro anställda sjutton skolsköterskor med uppgift att biträda skolläkarna, genom hembesök övervaka att skolläkarnas ordinationer följas, meddela behandling i enklare fall etc.

Instruktioner. I avvaktan på utfärdande av nya instruktioner gälla t. v. provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden, antagna av folkskoledirektionen 12 juni 1912, instruktion för hjälpklasslärare, antagen av folkskoledirektionen 22 dec. 1932 samt instruktion för skolsköterska, antagen av folkskoledirektionen 14 febr. 1919.

Stat år 1938. Utgifter: 173,540 kr., inräknat mellanskolor och högre folkskolor. (Betr. tandpolikliniker se sid. 214.)

De utgående arvodena till läkarna vid folkskolorna variera mellan 4,572 och 300 kr. per år.

Skolöverläkare (27).

Lindsjö, D. M. (förordn. t. o. m. 31/8 1943), träffas å folkskoledirektionen måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; t. »folkskoledirektionen».

Läkare vid folk- och fortsättningsskolorna.[1])

Gunther, J. G. A. (Storkyrkoförs:s, Hedvig Eleonora och Oscars distr.); t. 50 04 52.
Hägg, A. D. (Klara distr.); t. 21 20 20.
Ottander, C. O. C. (Kungsholms distr.); t. 50 28 05.
Naglo, O. N. O. (S:t Görans, Jakobs och Johannes distr.); t. 50 00 70.
Lindsjö, D. M. (Adolf Fredriks distr.); se ovan.
Gyllencreutz, Sara A. H. (Gustav Vasa och Matteus distr.); t. 20 80 20.
Böttiger, G. E. A. (Engelbrekts distr.); t. 30 62 02.
Lind, T. H. B. (Katarina distr.); t. 41 88 55.
Svedenius, C. G., stadsfullm. (Sofia distr.); t. 41 35 11.
Nordenson, A. G. (Maria distr.); t. 43 49 53.
Anzén, G. G. (Högalids distr.); t. 41 18 30.
Hulting, C. G. (Midsommarkransens och Blommensbergs distr.); t. 41 47 88.
Ericsson, V. A. (Enskede, Skarpnäcks och Älvsjö distr.); t. 49 13 44.
Sylvan, H. O. K. (Bromma distr.); t. 25 32 54.
Pettersson, H. T. (fortsättnings- och ersättningsskolorna); t. 42 09 20.
Grönblad, Ester E. (för ögonsjukdomar); t. 41 11 70.
Björlin, O. S., stadsfullm. (Klara, Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars överlärardistr.); t. 62 58 01.
Ygberg, N. H. (Kungsholms, S:t Görans, Högalids, Midsommarkransens, Blommensbergs samt Bromma norra och södra överlärardistr.); t. 53 08 27, 53 08 28.
Hambræus, C. M. (Storkyrkoförsamlingens, Katarina norra och södra, Sofia, Maria, Enskede, Skarpnäcks och Älvsjö överlärardistr.); t. 40 05 94.
(för sjukdomar i öron, näsa och svalg).
Söderbaum, H. Gunhild (för underlivssjukdomar hos flickorna); t. 11 85 28.
Ramer, K. T. (för hjälpklasserna och sinnesslöskolan); t. 53 34 20.
Hæggström, A. E. (för klasserna för hörselsvaga); t. 62 45 29.
Kjellin, G. V. (för friluftsklasserna i Engelbrekts folkskola); t. 40 71 40, 43 09 01.

Fyra *skolsköterskor* (7), tre *e. o. skolsköterskor* (VII), tio *extra skolsköterskor* (3,300—2,460 kr.).

[1]) Förordnandena utgå för de flesta 1/7 1938.

Poliklinik för talrubbningsfel vid Stockholms folkskolor.

För behandling av talrubbningar hos barnen vid Stockholms folkskolor är anordnad en poliklinik för talrubbningar.

Läkare (1,500 kr.).

Kågén, G. B.; t. 60 69 59.

Fyra *lärarinnor* för talrubbningar.

Ortopedisk vård vid Stockholms folkskolor.

Vid folkskolorna är anställd en läkare för rörelseorganens sjukdomar, vilken utför de undersökningar, som erfordras för hänvisning till hållningsgymnastik, samt i övrigt ombesörjer undersökningar av sjukdomar eller missbildningar i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvisning till särskild klinisk behandling.

Föreståndare

(arvode 2,610 kr.).

Asplund, E. G.; t. 62 28 51.

En *assistent*.

FD

Folkskolornas polikliniker för tandsjukdomar.

Vid Stockholms folkskolor är anordnad fullständig tandvård, vilken meddelas i vid flertalet folkskolor upprättade tandpolikliniker. Barnen erhålla behandling under första skolåret och sedermera i mån av behov årligen efterbehandling. Vid tandpoliklinikerna äro anställda dels tandläkare, dels tandsköterskor. Ledningen av verksamheten utövas av en föreståndare.

Förutom i nedan nämnda folkskolor finnas polikliniker anordnade i Storkyrkoförsamlingens, Enskedefältets, Olovslunds och Mälarhöjdens folkskolor. Tjänstgöringen vid dessa skolor bestrides av tandläkare från övriga polikliniker å tider, som särskilt bestämmas.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tandkliniker, antagna av folkskoledirektionen 14 juni 1918.

Stat år 1938. Utgifter: 382,340 kr.; därjämte ersättning till Eastmaninstitutet 30,000 kr.

Föreståndare för poliklinikerna för tandsjukdomar

(avlöning som tandläkare (21), dessutom tilläggsarvode 2,280 kr.).

Strandberg, S. O.; expedition: Högalids folkskola, Folkskolegatan 11—13, *Sö.;* t. 43 65 98; mottagningstid: tisdagar och fredagar 9—10.

Tandläkare finnas i följande folkskolor:

Klara folkskola.

Klara Södra Kyrkogata 13—15, C.; t. 10 65 18; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Atler Eskilson, Greta.

Kungsholms folkskola.

Mariebergsgatan 34, K.; t. 50 52 60; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Norén, A. Emelie H.; **Steenhoff-Noreen**, Fanny H. L.

S:t Görans folkskola.

Kristineberg, K.; t. 53 54 90; kliniktid 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Scharp, f. Fredriksson, Ester E.

Matteus folkskola.

Norrtullsgatan 18, Va.; t. 33 38 70; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Flodberg, Fanny.

Johannes folkskola.

Roslagsgatan 61, Va.; t. 33 47 40; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Stene, N. A.

Engelbrekts folkskola.

Valhallavägen 76, Ö.; t. 10 73 95; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Lind-Neumüller, Emy M.

Hedvig Eleonora och Oscars folkskola.

Linnégatan 37, Ö.; t. 62 22 36; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Huss-Åkerström, Ingrid.

Katarina norra folkskola.

Tjärhovsgatan 15, Sö.; t. 43 04 94; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Hansell, f. Lindenau-Nylander, Greta.

Katarina södra folkskola.

Sofiagatan 2, Sö.; t. 43 82 20; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Lundh-Samuelson, Asta.

Sofia folkskola.

Skånegatan 117, Sö.; t. 43 90 90; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Stilow, Dagmar E.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Rupertz, f. Widman, Else C.

Maria folkskola.

Ringvägen 23, Sö.; t. 40 32 06; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Högalids folkskola.

Folkskolegatan 11—13, Sö.; t. 43 65 98; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Westerståhl, f. Wadensten, Gullborg L.

Älvsjö folkskola.

Örby folkskola, Huddingevägen 425, Älvsjö 2; t. Örby 3 09; Långbrodals folkskola, Älvsjö 1; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Perman, S. A.

Midsommarkransens folkskola.

Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. Liljeholmen 95; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Gejrot, f. Hellgren, Carola K.

Blommensbergs folkskola.

Blommensbergs folkskola, Blommensberg, Stockholm 9; t. Gröndal 95; kliniktid: 8–16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Cornelius, f. Pettersson, Ruth I.

Enskede folkskola.

Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 09 02; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Nordström, Gunhild S.

Skarpnäcks folkskola.

Skarpnäck, Enskede 2; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Thomasson-Hahn, Gertrud M. A.

Bromma norra folkskola.

Alviks folkskola, Äppelviken; t. 25 61 69; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Löfgren, H. A.

Bromma södra folkskola.

Ålstens folkskola, Nyängsvägen 72—80 (mittför Ålstensgatan), Ålsten; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Lindström, f. Andersson, Astrid P.

Ängby folkskola.

Ängby folkskola, Ängby; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Bergström, f. Christiansson, Ruth E.

En *första tandsköterska* (6), femton *tandsköterskor* (5), tre *e. o. tandsköterskor* (V), fyra *e. o. tandsköterskor* (IV).

Fortsättnings- och ersättningsskolorna.

I enlighet med bestämmelserna i k. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918, är lärjunge, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat den egentliga folkskolan eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, pliktig att inträda i fortsättningsskola, såvida han icke erhåller därmed jämförlig undervisning. Huruvida annan undervisning skall medföra fullständig eller partiell befrielse från fortsättningsskolan, avgöres av folkskoledirektionen. Enligt utbildad praxis är genomgående av folkskolans högre avdelning (se sid. 216) likvärdigt med fullgjord fortsättningsskolplikt. Skolpliktig skall deltaga i fortsättningsskolans undervisning under för skoldistriktet fastställd tid. Skolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt aderton år.

Fortsättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 à 7 timmar i veckan. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro innevarande år skolorna fördelade på följande linjer: för gossar: fortsättningsskola för allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete, 2) allmän utbildning.

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan).

Fortsättnings- och ersättningsskoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärardistrikt i Adolf Fredriks folkskola (Saltmätargatan 2) och flickor i Klara folkskola. De sålunda centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhavas av den ene av folkskolinspektörerna.

Antalet elever i fortsättnings- och ersättningsskolorna utgör vårterminen 1938 702, därav 464 gossar, fördelade på 22 avdelningar och 238 flickor, fördelade på 9 avdelningar.

Författningar. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådan avlöning 30

FD dec. 1932, med ändr. 2 juni 1933, 30 juni 1936 och 19 nov. 1937.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 28,500 kr. Avlöningarna utgå för lärare med full tjänstgöring med avlöning såsom ord. folkskollärare och för timlärare i form av årsarvoden per veckotimme under 32 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskoledirektionens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant föranleda, kunna två eller flera församlingar eller delar av närliggande församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis (genom anslag å barnavårdsnämndens stat) bekostade folkskolor vid tre av barnavårdsnämndens barnhem (skolhemmet för flickor vid Johannelund, barnhemmet Eolshäll och Sättra barnkoloni), vid sjukhusdirektionens barnsanatorium vid Hamra samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Boxtorp i Gryts och Hyltinge församlingar i Södermanlands län (jfr sid. 248).

Varje skolområde utgör ett överlärardistrikt.[1]) Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid av i regel högst fem år. Till överlärare kan även kvinna förordnas. Ordinarie ämneslärare och övningslärare antagas av folkskoledirektionen. E. o. lärare antages av direktionen på viss tid, som ej må överstiga ett läsår. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärarna och lärarinnorna utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombudsförsamling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådens ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Alla barn i åldern 7—14 år, vilka icke på annat sätt erhålla motsvarande undervisning, äro pliktiga att deltaga i folkskolans undervisning, varjämte barn över 14 år, vilka icke erhållit avgångsbetyg från folkskolans sjunde klass och som icke jämlikt § 48 i stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm erhållit tillstånd att lämna skolan, fortfarande äro skolpliktiga. Barn, som redan i 13-årsåldern erhållit avgångsbetyg från folkskola, hava därmed fullgjort sin folkskoleplikt.

Folkskolan i Stockholm omfattar sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom överbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass (»åttonde klass»). Denna senare skolform är organiserad på tre elementärt yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar), en handelslinje (för gossar och flickor) samt en huslig linje (för flickor), varjämte förekomma klasser, i vilka undervisningen väsentligen är inriktad på allmänbildande ämnen.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar à 45 minuter. Lärjungarna i varje klass fördelas i parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio, i folkskolans övriga klasser icke uppgå till mer än fyrtio samt i folkskolans högre avdelning icke uppgå till mer än trettiofem. I årsklasserna 1—3 och i allmänhet även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttages i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinna) i den utsträckning förhållandena medgiva behåller samma avdelning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårterminen 1938 till inalles 1,146 med tillsammans 28,645 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se nedan, sid. 232, och beträffande fortsättnings- och ersättningsskolorna se ovan, sid. 215.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen, och till lärare och lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Johannes, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enskede, Örby, Blommensbergs, Alviks och Ängby folkskolor. För dessa hjälpklasser, som fr. o. m. år 1933 stå under särskild ledning av en för dem förordnad föreståndarinna tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för sju årsklasser, motsvarande folkskolan, och en fortsättningsklass, motsvarande folkskolans högre

[1]) Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskoledirektionen årligen utgiven matrikel.

avdelning. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn se sid. 235.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen. Ett antal bröstklena skolbarn åtnjuter undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). För hörselsvaga barn finnas fem klasser, förlagda till Johannes folkskola. För psykopatiska barn med normal intelligens äro försöksvis fr. o. m. läsåret 1933—1934 upprättade s. k. observationsklasser, under läsåret 1937—1938 till antalet åtta, förlagda tre till Johannes, tre till Midsommarkransens, en till Matteus och en till Enskede folkskola. Dessa klasser stå under ledning av föreståndarinnan för hjälpklasserna.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor samt i de högre klasserna åt flickor. Gossarna erhålla fr. o. m. fjärde klassen undervisning i olika slags gosslöjd, företrädesvis i trä-, metall- och pappslöjd samt i mindre utsträckning i bokbinderi.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, i hjälpklassernas femte, sjätte och sjunde klasser, ävensom i hjälpklassernas fortsättningsklass. Undervisningen meddelas i särskilda skolkök.

Undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i skolträdgårdar, f. n. till antalet 17. I skolträdgårdarna meddelas åt elever, som det önska, teoretisk och praktisk undervisning under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för teckningsundervisningen och för den naturvetenskapliga undervisningen.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksalar, i vilka barnen erhålla undervisning 1—3 gånger i veckan. Gymnastikskor och gymnastiklekdräkter tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke kunna anskaffa sådana. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärarinnor. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Dessutom är sörjt för anordnande av friluftslekar och idrottsövningar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrottsstyrelsen, sid. 270). I de flesta av skolhusen äro inrättade skolbad; därjämte beredes ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 273). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i ett stort antal skolor under läsåret anordnad obligatorisk simundervisning för elever företrädesvis i folkskolans femte och sjätte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 375). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolresor, dels i staden och dess omgivningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande sommarkolonier för barn se sid. 375.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskoledirektionen undervisning i instrumentalmusik vid skolor, till vilka blåsinstrument, mestadels på enskild väg, blivit anskaffade. Musikkårer finnas f. n. vid 26 skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas förevisningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioföredragen.

Under åtskilliga år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrives i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 30 juni 1937 inalles 40,722 band. För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd föredrag och sammanhängande kurser (jfr sid. 374).

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 30 juni 1937 uppgick till 121,231 band. Därjämte äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek. Till upprättande och underhåll av för eleverna avsedda skolbibliotek kan jämlikt k. kung. den 24 jan. 1930, med ändr. den 17 maj 1935, samt k. kung. den 17 maj 1935 statsbidrag erhållas. Genom anordnande under den mörkare årstiden (omkr. 1 okt.—1 april) av s. k. läsaftnar i skolorna har man i vissa skolor berett barnen tillfälle till mer ostörd läxläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur och annan bildande litteratur. Till underlättande av lärjungebibliotekens utnyttjande för undervisningen samt av läsaftnars anordnande äro numera i flertalet skolor större läsesalar inredda.

För elever i folkskolans högre avdelning och

FD fortsättningsskolan anordnas föredrags- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Bespisning av behövande skolbarn bekostas av staden och omfattar såväl frukost- som middagsbespisning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespisningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn som äro i behov av skolbespisning tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen — för närvarande överläraren vid varje skola —, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetsstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium[1]). För lokalkommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespisningen deltagande skolbarn utgjorde höstterminen 1937: i middagsbespisningen 5,315, varav 970 betalande, och i frukostbespisningen 858, varav 194 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespisningen utvidgats till att i viss utsträckning omfatta även behövande barn i fortsättningsskolorna.

Författningar. Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923. Ordningsstadga för Stockholms folkskolor, fastställd av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Instruktion för överlärare vid Stockholms folkskolor, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930. Instruktioner för tillsyningslärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för föreståndaren för hjälpklasserna, fastställd av folkskoledirektionen 22 dec. 1932. K. m:ts avlöningsreglemente för lärare vid folk- och småskolor 30 sept. 1937. K. kung. 26 nov. 1937 med vissa bestämmelser i anledning av ny lönereglering för lärare vid folk- och småskolor. K. kung. 10 dec. 1937 med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet 30 sept. 1937 för lärare vid folk- och småskolor. K. kung. 10 dec. 1937 ang. statsbidrag till avlöning av lärare vid folk- och småskolor m. m. K. kung. 28 juni 1935 ang. fördelningen av orterna i riket å de i avlöningsreglementet för nyreglerade verk samt för försvarsväsendet upptagna ortsgrupperna, med ändr. K. kung. 4 jan. 1938 ang. provisoriskt dyrortstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. K. kung. 11 juni 1937 ang. provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst. K. kung. 17 dec. 1937 ang. fördelningen av orterna i riket å de i 14 § avlöningsreglementet 30 sept. 1937 för lärare vid folk- och småskolor upptagna hyresgrupperna. K. kung. 4 jan. 1938 ang. provisorisk avlöningsförstärkning åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. K. kung. 4 jan. 1938 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. K. kung. 13 dec. 1935 med särsk. föreskrifter ang. ersättning för flyttningskostnad åt vissa befattningshavare i statens tjänst. K. kung. 26 juni 1925 med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet 22 juni 1921 för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen (ang. läkarvård m. m. vid olycksfall). K. kung. ang. statsbidrag till undervisning i slöjd vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid folkskola m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 6 mars 1936 ang. statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet. K. kung. 5 juni 1931 om provisorisk avlöningsförbättring åt lärare i slöjd och hushållsgöromål vid folk- och småskolor och därmed jämförlig läroanstalt. K. kung. 22 juni 1923 med allm. grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl., med ändr. K. kung. 31 maj 1934 ang. övergång från kalenderår till redovisningsår vid beräkning av löner och statsbidrag för vissa kommunala skolor m. m., med ändr. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid folk- och småskolor 10 dec. 1937. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 20 febr. och 7 juni 1922, 18 dec. 1929, 15 dec. 1930, 16 mars 1931, 20 dec. 1934 och 14 dec. 1936. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 4 jan. 1938 med vissa provisoriska bestämmelser ang. pensionsvillkor för i statens pensionsanstalt delaktiga lärare vid folk- och småskolor m. fl. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Bestämmelser ang. handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av SF 29 dec. 1915, med tillägg 15 dec. 1926. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmeledningsmästare och eldare vid Stockholms folkskolor

skötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929.

Stat år 1938. För folkskolorna: utgifter 12,866,240 kr.[1]) (därav att täckas med lånemedel 36,750 kr.); inkomster 6,477,950 kr. (därav statsbidrag 6,401,000 kr.); för folkskolelokalerna: utgifter 5,151,707 kr. (därav att täckas med lånemedel 2,125,000 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1937 beviljade lånemedelsanslag 3,500,000 kr.); inkomster 579,378 kr. (därav statsbidrag 236,500 kr.).

Avlöningar m. m.[2]) Överlärare. 21 överlärare (därjämte 1 överlärare fr. o. m. 1/7 1938): förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslön 3,000 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 220 folkskollärare och 637 (därjämte 19 första halvåret 1938) folkskollärarinnor samt 172 (därav 19 fr. o. m. den 1/7 1938) småskollärarinnor.[3])

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 32 e. o. folkskollärare, 20 e. o. folkskollärarinnor samt 87 e. o. småskollärarinnor.

För ordinarie och e. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen gälla betr. avlöning m. m. k. m:ts avlöningsreglemente 30 sept. 1937 (Svf. 1937: nr 868).

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnen. 45 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 17 lärare i teckning, 18 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång: var och en 3,600 kr., 44 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,510 kr. jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålderstillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 2 yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre ålderstillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. 15 lärare i träslöjd (därjämte 2 fr. o. m. 1/7 1938), 9 lärare i metallslöjd (därjämte 1 fr. o. m. 1/7 1938) och en lärare i bokbinderi (därjämte 1 fr. o. m. 1/7 1938), var och en 3,900 kr. samt tre ålderstillägg, vart och ett å 420 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, 6 lärare i pappslöjd (därjämte 1 fr. o. m. 1/7 1938), var och en 2,700 kr. samt tre ålderstillägg, vart och ett å 300 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen.[1]) 8 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 1 e. o. lärarinna i teckning, 2 e. o. lärare i sång, 8 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 9 e. o. lärarinnor i gymnastik, 3,780—3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

15 e. o. lärare i manlig slöjd: 3,900—3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 2,880—2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 23,000 kr.

Särskild undervisning: 39,500 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 16,300 kr. Resp. arvoden utgå med belopp, som till viss del stå i relation till antalet utlåningstimmar vid resp. bibliotek och beräknas efter 2 kr. per timme för bibliotekarie och efter 1,50 kr. per timme för assistent (förutom rörligt tillägg).

Föreståndare för skolträdgårdarna: arvode 900 kr.

Personal för barnbespisningen: tillsammans 128,000 kr. Tjuguåtta kokerskor (1,942—1,659 kr.), femtiosju köksbiträden (1,732—740 kr.).

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Vaktbetjäning m. m. 17 värmeledningsskötare samt 14 vaktmästare, tillika värmeledningsskötare: lönegrupp 9. 17 vaktmästare: lönegrupp 8. 21 baderskor: lönegrupp 3. Härjämte extra personal. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårterminen 1938 inalles 16 undervisningsavdelningar med 359 skolbarn. Skolan är belägen Svartmangatan 20—22, *St.*, med 15 klassrum.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Stortorget 1, *St.*

Adolfsson, G. A., privatdetektiv, kyrkofullm., vice ordf.; **Carlsson**, H. G. A., skorstens-

[1]) I denna summa äro medräknade utgifterna för läkarvården och tandpoliklinikerna (se ovan).

[2]) Antal ordinarie lärare och lärarinnor enl. den av stadsfullmäktige fastställda staten; antal e. o. lärare och lärarinnor enl. folkskoledirektionens avlöningsstat.

[3]) Dessutom en manlig och två kvinnliga lärare vid barnavårdsnämndens barnhem samt en lärare vid stadsmissionens barnhem vid Boxtorp, avlönade å barnavårdsnämndens stat, äveusom en biträdande lärarinna vid Hamra sanatorium, avlönad å sjukhusdirektionens stat och en småskollärarinna vid Sättra barnkoloni, avlönad å barnavårdsnämndens stat.

[1]) I de följande uppgifterna rörande de särskilda församlingarnas skolor hava de lärare i övningsämnen, vilkas undervisning är fördelad på flera skolor, medräknats i lärarpersonalen vid var och en av dessa.

fejare; **Eklund**, J. O., specerihandlare, kyrkofullm.; **Frick**, G., poliskommissarie, kyrkofullm.; **Mårtensson**, J. L., materialförvaltare, kyrkofullm.; **Mörner**, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; **Nilsson**, M. V., tulltjänsteman, kyrkofullm.; **Widner**, N., pastor primarius, kyrkoherde, ordf.; **Åkerlund**, K. O., börsvaktmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Bergstrand**, f. Bachman, Elsa, fru; **Flemström**, F. E. T., ingenjör; **Hellström**, E. T., direktör; **Grefberg**, J. G., komminster; **Kobbe**, W. E., köpman, kyrkofullm.; **Lindkvist**, K. M., elektriker, kyrkofullm.; **Nyselius**, f. Ågren, D. E. (Betty), fru, kyrkofullm.; **Öberg**, O. M., expedit, kyrkofullm.

Sekreterare.

Tunberg, L. W. T., tf. andre kanslisekreterare; t. 30 98 62.

Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 42 70; träffas å exp. Svartmangatan 20, *St.*, tisdagar, onsdagar, fredagar och lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	2
Ord. folkskollärarinnor	8
Ord. småskollärarinnor	4
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 21

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Gustafson, C. G.

En *baderska* (3).

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårterminen 1938 inalles 10 undervisningsavdelningar med 244 skolbarn. Skolan är inrymd i skolhuset vid Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, *C.*, och innehåller 29 klassrum.

I skolhuset har fortsättningsskolan för flickor sina lokaler (se sid. 215), varjämte 17 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 233) äro inrymda där.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Klara Östra Kyrkogata 8, *C.*

Billström, J. M., prakt. läkare, kyrkofullm.; **Bokander**, H. G. E., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Erikson**, K. M., vaktmästare, kyrkofullm., kassör; **Rung**, K. A. R., mäklare, kyrkofullm.; **Schager**, F. O., f. d. byråchef, kyrkofullm., vice ordf.; **Stark**, V. M. A., maskinist, kyrkofullm.; **Ståhlberg**, M. E. (Lisa), e. o. barnavårdsman, kyrkofullm.

Sekreterare.

Romare, P. B., förste revisor; t. 25 35 19.

Överlärare.

Nilsson, J.; t. 21 93 07; träffas å exp. Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, *C.*, i regel måndagar och torsdagar 7,45—8,30, onsdagar 12—12,45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	3
Ord. folkskollärarinnor	6
Ord. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 19

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, K. W.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Kungsholms församlings folkskola.

Kungsholms församlings folkskola räknar vårterminen 1938 inalles 98 undervisningsavdelningar med 2,551 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, vid Mariebergsgatan 34, *K.*, med 86 klassrum och vid Hantverkargatan 25, *K.*, med 12 klassrum.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Parmmätargatan 3, *K.*

Bergh, J. T. A., läroverksadjunkt; **Dahlén**, G. S., tandläkare, kyrkofullm.; **Göransson**, K. H., direktör, kyrkofullm.; **Hermansson**, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Karlsson**, A. F., järnarbetare, kyrkofullm.; **Tillgren**, J., professor, överläkare, kyrkofullm.; **Trönnberg**, P., f. d. överlärare, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; **Wittholm**, f. Ekström, Karin S. L., fru, kyrkofullm.

Suppleanter: **Ahlén**, S., kommunalarbetare, stadsfullm.; **Anderzon**, A. O. W., förste revisor; **Andersson**, K. E., skomakare; **Bergman**, Helfrid E., lärarinna, kyrkofullm.; **Fogelberg**, B., länsnotarie, kyrkofullm.; **Holm**, J. A., vaktmästare, kyrkofullm.; **Thulin**, J. R. S., banktjänsteman, kyrkofullm.; **Wickbom**, O. N. E., förste advokatfiskal, kyrkofullm.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., myntkamrerare; t. 50 35 26.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; t. Ängby 8 44, träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., *K.*, alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 50 53 18 samt å exp. Hantverkargatan 25, *K.*, onsdagar 12,45—13, t. 50 37 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	20
Ord. folkskollärarinnor	50
Ord. småskollärarinnor	16
E. o. folkskollärare	3
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	9
Lärare i övningsämnen	8
Lärarinnor i övningsämnen	12
S:a lärare och lärarinnor	120

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, J. M. (Fleminggatan 113).

En *värmeledningsskötare* (9), en *e. o. värmeledningsskötare* (IX), ett *extra vaktmästarbiträde* (900 kr), en *baderska* (3).

S:t Görans församlings folkskola.

S:t Görans församlings folkskola räknar vårterminen 1938 62 undervisningsavdelningar med 1,686 skolbarn. Skolan är fördelad på 3 skolbyggnader vid Kristineberg, *K.*, med 37 klassrum och 1 byggnad å Stora Essingen (Essingestråket 24) med 16 klassrum.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Arbetargatan 21, *K.*

Arrhén, C. E. T., fil. d:r; **Bergström**, J. I., spårvägsman, kyrkofullm., ordf.; **Bergström**, Selma J., folkskollärarinna; **Eén**, O. B. L., föreståndare, kyrkofullm.; **Hessler**, A. A. H., sekreterare, kyrkofullm., vice ordf.; **Landberg**, A., skräddare, kyrkofullm.; **Larsson**, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, kyrkofullm.; **Stehr**, A. L., folkskollärare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Engberg**, Hj. A. A., typograf; **Hellman**, F. G., handelsarbetare; **Holmgren**, G., järnvägstjänsteman; **Iskull**, f. Franzén, Wilma G. S., fru, kyrkofullm.; **Michaëlsson**, C. Hj. N., notarie, kyrkofullm.; **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken; **Westerberg**, K. T., metallarbetare.

Sekreterare.

Lillieros, J., rådman; t. 60 69 44.

Överlärare.

Lindell, E. I.; t. 50 02 59; träffas å exp. i skolhuset vid Kristineberg, *K.*, alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13—13,30 samt å exp. å Stora Essingen lördagar 9,30—10, t. 53 97 39.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	6
Ord. folkskollärarinnor	25
Ord. småskollärarinnor	16
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	5
E. o. småskollärarinnor	9
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	9
S:a lärare och lärarinnor	72

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Pettersson, N. G. (Kristineberg).

Ett *extra vaktmästarbiträde* (2,340 kr.), en *e. o. baderska* (III).

Adolf Fredriks församlings folkskola.

Fr. o. m. höstterminen 1936 läsa samtliga avdelningar av folkskolan i skolhuset Tegnérgatan 44—46.

Skolan räknar vårterminen 1938 inalles 38 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,016 skolbarn.

I skolhuset äro dessutom inrymda 12 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 234).

I gamla skolhuset, Saltmätargatan 2, har fortsättningsskolan för gossar sina lokaler (se sid. 215).

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Kammakargatan 30, *Va.*

Wolfbrandt, E. G., komminister, kyrkofullm., ordf.; **Hoppe-Gunnarson**, Lajla S. E., fru; **Ingmanson**, E. A., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; **Lagergren**, Maria S. V., fröken, kyrkofullm.; **Lindvall**, J. V. A., f. d. bokhållare, kyrkofullm.; **Lundberg**, K. V. J., rektor, kyrkofullm., vice ordf.; **Reuter**, L. M., prakt. läkare; **Rudner**, A. E., f. d. kassör; **Wallstersson**, K. E., komminister.

Suppleanter: **Agréus**, G. H., grosshandlare, kyrkofullm.; **Arenander**, f. Birch-Jensen, N. Elisabet, fru; **Brandt**, P. A., postkontrollör, kyrkofullm.; **Fallenius**, C. M. G., amanuens, kyrkofullm.; **Hedborg**, J. V. J:son, köpman, kyrkofullm.; **Lindman**, K. A. S., direktör, kyrkofullm.; **Pettersson**, A. J. M. (Hanna), fröken, kyrkofullm.; **Rathsman**, J. C. N., grosshandlare, kyrkofullm.; **Sjöström**, f. Viktorsson, A. Maria C., fru.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., auditör; t. 60 74 56.

Överlärare.

Hellström, K. E.; träffas å exp. Tegnérgatan 44–46, *Va.*, t. 32 39 14, alla läsdagar 7,45—8,30 ävensom måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	29
Ord. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	9
S:a lärare och lärarinnor	50

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Zetterberg, B. Hj.

En *värmeledningsskötare* (9), en *e. o. baderska* (III).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, *Va.*, räknar vårterminen 1938 29 skolavdelningar med tillsammans 810 barn. Skolhuset har 28 klassrum.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Västmannagatan 63, *Va.*

Hallström, K. L. F., tjänsteman, kyrkofullm., ordf.; **Hybbinette**, N. F., förste ingenjör, kyrkofullm.; **Härner**, Frida M., överlärare; **Ljung**, J. A., prakt. läkare, kyrkofullm.; **Nyberg**, J. S., skräddarmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Ohlsson**, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; **Runmark**, A. R., direktör, kyrkofullm.; **Wermelin**, E., skräddare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Grafström, N. Hj., hovrättsassessor; t. 62 17 90.

Överlärare.

Härner, Frida M.; t. 32 53 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, *Va.*, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	5
Ord. folkskollärarinnor	20
Ord. småskollärarinna	1
E. o. folkskollärare	1
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	6
S:a lärare och lärarinnor	41

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Fridlund, C. U.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1938 inalles 57 undervisningsavdelningar, därav 1 observationsklass, med tillsammans 1,483 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, *Va.*, och har 47 klassrum. I förhyrd lokal, Idungatan 1 A, *Va.*, disponeras ytterligare 14 skolsalar.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Västmannagatan 92, *Va.*

Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.; **Holmbäck**, A. J., komminister, kyrkofullm., ordf.; **Johansson**, Fritz O., kassör, stadsfullm., kyrkofullm., kassaförvaltare; **Johrén**, C. J., spårvägsman, kyrkofullm.; **Lindholm**, C. E., förste kontrollör, kyrkofullm.; **Reidler**, f. Andersson, Elin E., fru, kyrkofullm.; **Åkesson**, Anna J., folkskollärarinna, kyrkofullm.

Suppleanter: **Aastrup**, N. G. E., chefsassistent, kyrkofullm.; **Holm**, f. Holm, O. V. Ch. (Tillie), fru, kyrkofullm.; **Johansson**, C. O. P., spårvägsman; **Robinsson**, S. N. A., typograf; **Ronner**, G. E., sekreterare; **Sundquist**, E. G., sekreterare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Sahlin, E. C., sekreterare; t. 10 96 19.

Överlärare.

Lindberg, A. A.; t. 33 92 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18, n. b., *Va.*, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	13
Ord. folkskollärarinnor	40
E. o. folkskollärarinna	1
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	8
S:a lärare och lärarinnor	70

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Haglund, K. G.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1938 inalles 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,027 skolbarn, därav 3 observationsklasser med 30 elever, 2 hjälpklasser med 27 elever samt 5 klasser för hörselsvaga med 46 elever. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Brunnsgatan 11, *C.*, med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 61, *Va.*, med 24 klassrum och en vid Cedersdalsgatan, *Va.*, med 12 klassrum.

I skolbyggnaden vid Brunnsgatan äro därjämte lokaler upplåtna för Kraftska skolan och Nya Elementarläroverket.

Jakobs församlings folkskola.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Jakobsgatan 2, *C.*

Andræ, S. E. J., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **From**, Lydia L., lärarinna, kyrkofullm.; **Hellman**, J. A., hamnfogde, kyrkofullm.; **Jonsson**, G. A., komminister, kyrkofullm., vice ordf.; **Kock**, G. L. B., fil. kand.; **Nilsson**, A. H. E., reparatör, kyrkofullm.; **Sjögren**, Ebba M. E., fröken, kyrkofullm.

Suppleanter: **Borgström**, E., portvakt, kyrkofullm.; **Henning**, B. F. D., direktör; **Lundqvist**, f. Wallmark, Elsa K., fru.

Sekreterare.

Afzelius, A. C. A., f. d. rådman; t. 65 65 77.

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; t. 32 53 06; träffas å exp. Roslagsgatan 61, n. b., *Va.*, måndagar, tisdagar, onsdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14 och i skolhuset vid Brunnsgatan 11, *C.*, t. 11 69 15, tisdagar 13,30—14 och fredagar 7,45—8,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	1
Ord. folkskollärarinnor	7
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinna i övningsämnen	1
S:a lärare och lärarinnor	10

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Nilsson, C. H. (Brunnsgatan 11); t. 11 69 15.

Johannes församlings folkskola.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Kammakargatan 12, *Va.*

Alfvén, K. A., prakt. läkare; **Andersson**, K. E., gjutare, kyrkofullm., vice ordf.; **Hjorth**, J. E., direktör, kyrkofullm., ordf.; **Johansson**, K., möbelsnickare, kyrkofullm.; **Lignell**, E., vice pastor, kyrkofullm.; **Svensson**, K. L., vaktmästare, kyrkofullm.; **Tholander**, Anna M., kamrerare.

Suppleanter: **Eriksson**, E. J. G., tjänsteman, kyrkofullm.; **Eriksson**, f. Pehrson, Ragnhild E., fru; **Lindgren**, K. J., f. d. kassör; **Rosén**, N. K. V., järnhandlare; **Wikström**, Märta, advokat, kyrkofullm.

Sekreterare.

Wassberg, N. A. I., andre domänfiskal; t. Stocksund 5 27 eller »domänstyrelsen».

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb (se Jakobs förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	7
Ord. folkskollärarinnor	19
Ord. småskollärarinnor	4
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinnor	3
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	7
S:a lärare och lärarinnor	47

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Säfström, J. (Roslagsgatan 61); t. 32 53 06.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Engelbrekts församlings folkskola.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Östermalmsgatan 20, *Ö.*

Janson, E. J. (Emy), folkskollärarinna; **Larsson**, J. A., smed; **Lind**, N. G. C., bokhållare, kyrkofullm.; **Lindgren**, J., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Lundh**, E. V. R., ombudsman, kyrkofullm.; **Nöjd**, P. D., överlärare; **Wallin**, H., f. d. undervisningsråd, vice ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: **Andersson**, f. Sprengel, Ingeborg, folkskollärarinna; **Eriksson**, E., reseffektmakare, kyrkofullm.; **Gréen**, J. G., trädgårdsdirektör, kyrkofullm.; **Hesselgren**, C., prakt. läkare; **Lind**, f. Stenborg, Elsa, fru; **Nyberg**, C. J. F., montör.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 11 05 94.

Skolan vid Valhallavägen.

Skolan räknar vårterminen 1938 inalles 41 undervisningsavdelningar med 978 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 76, *Ö.*, och har 51 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 12 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 233).

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 21 10 29; träffas å exp. Valhallavägen 76, *Ö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14 samt tisdagar i skolan vid Värtan 10—10,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	7
Ord. folkskollärarinnor	23
Ord. småskollärarinnor	3
E. o. folkskollärare	1
E. o. folkskollärarinnor	4
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	8
S:a lärare och lärarinnor	53

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Björk, S. L.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Skolan vid Värtan.

Skolan vid Värtan räknar vårterminen 1938 inalles 18 undervisningsavdelningar med 380 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 10 klassrum och nya skolhuset med 8 klassrum.

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 61 22 25; träffas å exp. i nya skolhuset tisdagar 10—10,30. Övriga mottagningstider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	2
Ord. folkskollärarinnor	8
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. folkskollärare	2
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	4
S:a lärare och lärarinnor	23

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Stjernström, G. R. (gamla skolhuset).

En *e. o. baderska* (III).

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskola.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tills vidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, *Ö.*, som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, *Ö.*, som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolorna räkna vårterminen 1938 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,213 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 27 klassrum, skolhuset vid Linnégatan 37 har 12 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Storgatan 7, *Ö.*

Arborelius, E. T., komminister, kyrkofullm.; **Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., kassör; **Falk**, Ingrid A. M., fröken, kyrkofullm.; **Fåhræus**, G. R., f. d. rektor, ordf.; **Hedman**, C. E., möbelsnickare, kyrkofullm.; **Linder**, G. J. E., bankvaktmästare, kyrkofullm.; **Rosander**, N. K. O., prakt. läkare, kyrkofullm.; **Starck**, L. G., lektor, kyrkofullm.; **Wall**, S. D., professor, kyrkofullm., vice ordf.

Suppleanter: **Björlin**, O. S., prakt. läkare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Leuwgren**, Naima L., redaktionssekreterare; **Nilson**, G. S., brigadör, kyrkofullm.; **Rehnberg**, J., löjtnant, kyrkofullm.; **Rollof**, f. Anderson, A. C. (Anna Cissi), fru, kyrkofullm.; **Sidenbladh**, f. Sandberg, Eda Ch., fru, kyrkofullm.; **Skoglund**, S. A. G., utn. komminister; **Åhlén**, I. S., specerihandlare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. 60 62 14.

Överlärare.

Söder, A.; t. 61 42 98; träffas å exp. Linnégatan 54, *Ö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14 ävensom i Djurgårdens folkskola tisdagar 12,45—13,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare 1
Ord. folkskollärarinnor 10
Ord. småskollärarinnor 3
E. o. småskollärarinnor 4
Lärare i övningsämnen 2
Lärarinnor i övningsämnen 5

S:a lärare och lärarinnor 25

Oscars församlings folkskola.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Fredrikshovsgatan 3, *Ö.*

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Gezelius**, A., apotekare, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; **Lundberg**, E. M., byggnadsingenjör; **Pauli**, I. Hj. E., lektor; **Robach**, E. C., ekonomidirektör; **Sandberg**, f. Fogelqvist, Eva, fru; **Söder**, A., överlärare.

Sekreterare.

Törnell, E. R., f. d. kanslisekreterare; t. 60 66 84.

Överlärare.

Söder, A. (se Hedvig Eleonora förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare 6
Ord. folkskollärarinnor 16
Ord. småskollärarinnor 4
E. o. folkskollärare 1
E. o. småskollärarinnor 2
Vik. småskollärarinna 1
Lärare i övningsämnen 1
Lärarinnor i övningsämnen 4

S:a lärare och lärarinnor 35

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Söhr, O. (Linnégatan 54).

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt, se nedan.[1])

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Högbergsgatan 15, *Sö.*

Ahlfeldt, R. A., komminister, ordf.; **Berghagen**, R., arkitekt; **Jonsson**, F. W. K., förman, kyrkofullm.; **Ringström**, H. G. N., glasmästare, kyrkofullm.; **Svensson**, A. R., expeditionsvakt, kyrkofullm.; **Torstensson**, A. H. E., linjearbetare, kyrkofullm.; **Valdén**, f. Karlson, Gerda S., fru, kyrkofullm.; **Westberg**, E. G., gravör, kyrkofullm.; **Zetterberg**, f. Johansson, M. A. K. (Stina), fru, kyrkofullm.; **Örtendal**, J. R. V., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 42 34 48.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1938 inalles 57 undervisningsavdelningar med 1,516 skolbarn. Skolan är belägen Tjärhovsgatan 15 & 17, *Sö.*, och har 37 klassrum. Dessutom disponeras för innevarande läsår 13 lärosalar i Katarina realskolas f. d. lokaler, Katarina Västra Kyrkogata 10, *Sö.*, och Tjärhovsgatan 22, *Sö.*

I skolbyggnaden vid Katarina Västra Kyrkogata äro dessutom inrymda 6 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 233).

Överlärare.

Regfors, K. A. (t. o. m. 30/6 1938)[1]); t. 41 35 05; träffas å exp. Tjärhovsgatan 15, *Sö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare 11
Ord. folkskollärarinnor 31
Ord. småskollärarinnor 8
E. o. folkskollärare 2
E. o. småskollärarinnor 5
Lärare i övningsämnen 2
Lärarinnor i övningsämnen 11

S:a lärare och lärarinnor 70

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, J. L.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Katarina södra överlärardistrikt.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1938 inalles 75 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,929 skolbarn. Skolan är belägen vid Sofiagatan 2, *Sö.*, och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 15 klassrum och stora skolhuset med 51 klassrum.

Överlärare.

Dalfors, A.; träffas å exp. Sofiagatan 2, *Sö.*, stora skolhuset, i regel alla läsdagar 7,45—

[1]) Fr. o. m. 1 juli 1938 tillkommer i Katarina församling *Eriksdals överlärardistrikt.* Skolan är belägen Ringvägen 58, *Sö.*, och har 53 klassrum. Överlärare vid skolan är från 1 juli 1938 **Regfors**, K. A.

[1]) Se not å vidstående spalt.

FD 8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 02 09.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	14
Ord. folkskollärarinnor	44
Ord. småskollärarinnor	10
E. o. folkskollärare	4
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	14
S:a lärare och lärarinnor	95

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Franzén, B.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Sofia församlings folkskola.

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117, *Sö.*, och innehåller 72 klassrum, räknar vårterminen 1938 inalles 72 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,812 barn.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Borgmästargatan 11, *Sö.*

Carlquist, A. T., stadsmätningsman; **Eriksson**, O. H., statistikförare, kyrkofullm.; **Johansson**, K. V., filare, kyrkofullm., vice ordf.; **Johnson**, G. A. H., elektriker, kyrkofullm.; **Klefbeck**, E. A., kyrkoherde emeritus, kyrkofullm., ordf.; **Rosell**, S. H., banktjänsteman, kassör; **Stjernström**, G. V., frisörmästare, kyrkofullm.; **Wedberg**, P. F. L., bageriarbetare, kyrkofullm.; en vakant.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. Skånegatan 117, *Sö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15; t. 43 13 38.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	15
Ord. folkskollärarinnor	32
Ord. småskollärarinnor	16
E. o. folkskollärare	3
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	12
S:a lärare och lärarinnor	87

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, T.

En *värmeledningsskötare* (9), en *e. o. baderska* (III).

Maria församlings folkskola.

Maria församlings folkskola räknar vårterminen 1938 inalles 71 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,791 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, *Sö.*, med 58 klassrum[1]) och de båda övriga vid Timmermansgatan 28, *Sö.*, med 31 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum.

Dessutom äro här inrymda 13 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 233, 234).

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

S:t Paulsgatan 10, *Sö.*

Anderberg, G. H. A., tjänstesekreterare, kyrkofullm.; **Engström**, R. O., distriktsläkare; **Johanson**, K. R., skräddarmästare, kyrkofullm.; **Lundin**, E. A. B., spårvägsman, kyrkofullm.; **Molin**, O. E., kyrkoherde, ordf.; **Rinander**, Hedvig N., f. d. lärarinna, kyrkofullm.; **Ruuth**, G. A., tullkontorist, kyrkofullm.; **Rydén**, O. B., överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Steiner**, O. E., seminarielärare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Orre, O. S. W., sekreterare; t. 41 25 54.

Överlärare.

Rydén, O. B.; t. 43 02 10; träffas å exp. vid Ringvägen 23, *Sö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28, *Sö.*, t. 41 35 06, onsdagar 10,30—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	15
Ord. folkskollärarinnor	39
Ord. småskollärarinnor	9
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	5
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	12
S:a lärare och lärarinnor	89

[1]) Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria församling skall folkskolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria församling.

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Björklund, E. J. E. (skolan vid Timmermansgatan).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Hellman, O. Hj. (skolan vid Ringvägen).

En *värmeledningsskötare* (9), två *baderskor* (3).

Högalids församlings folkskola.

Högalids församlings folkskola räknar vårterminen 1938 63 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,595 barn. Skolhuset är beläget Folkskolegatan 11—13, *Sö.*, och innehåller 53 klassrum. Dessutom finnas lokaler för en friluftsskola med plats för 25 bröstklena barn.

1 klassavdelning är inrymd i södra kommunala mellanskolans nybyggnad vid Hornsgatan 93 (se sid. 231).

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Högalids prästgård, Högalidsberget, *Sö.*

Ahlström, E. A., försäljningschef, kyrkofullm.; **Anderson**, C. W., e. o. assistent, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; **Fondberg**, A. T., avdelningschef; **Hultman**, Greta C., fil. mag., kyrkofullm.; **Hörlén**, f. Lundberg, A. M. (Mattis), fru, kyrkofullm.; **Jansson**, E. F., metallarbetare, kyrkofullm.; **Larsson**, J. L., e. o. inspektör, kyrkofullm.; **Mogård**, J. A. B., kyrkoherde, ordf.; **Rönnell**, E., f. d. folkskollärare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Hedin**, W. I., kassör; **Lindholm**, f. Larsson, Ellen M. I., fru; **Tiberg**, B. J. V., bankkamrerare; **Wivall**, f. Engvall, Agnes, fru.

Sekreterare.

Steenberg, K. J. E., tf. folkskolinspektör, stadsfullm.; t. 40 36 02 (jfr nedan).

Överlärare.

Steenberg, K. J. E., stadsfullm., tjl. (se sid. 212), *tf.* **Holmgren**, Greta E.; träffas å skolans exp. Folkskolegatan 11—13, *Sö.*, alla läsdagar i regel 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,15—14; t. 40 45 70.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	11
Ord. folkskollärarinnor	38
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. folkskollärare	1
E. o. småskollärarinnor	7
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	13
S:a lärare och lärarinnor	80

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Carlsson, E. J.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka församling bildar efter Enskede församlings utbrytning fr. o. m. år 1931 tre överlärardistrikt, *Älvsjö*, *Midsommarkransens* (tidigare benämnt Liljeholmens) och *Blommensbergs*.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Andersson, f. Jonsson, Ebba V. A., fru; **Andersson**, Paul, överlärare, kassaförvaltare; **Asplund**, E. P., byggnadstimmerman; **Jansson**, G. E., eldare; **Jonsson**, J. A. W., slöjdlärare; **Larsson**, C. H., assistent, kyrkofullm., vice ordf.; **Lindquist**, C. G. A., aktuarie, kyrkofullm.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm., ordf.; **Mathson**, E. C. A. F., sysslоman, kyrkofullm.; **Wärnberg**, S. T., målare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Andersson**, A. H., skräddare; **Andersson**, E. G. L., järnarbetare; **Gustin**, A. J., målare; **Johansson**, K. D., trädgårdsarbetare; **Källberg**, J. G., vagnmakare; **Lindgren**, E. Ingeborg, sköterska; **Rundqvist**, A B., handlande; **Stadig**, A. G., värmeledningsskötare, kyrkofullm.; **Ölander**, A. F., inspektör, kyrkofullm.

Sekreterare.

Flygare, B. O., kontorsskrivare; t. Liseberg 22.

Älvsjö överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga (kyrkskolan) samt i Örby (Huddingevägen 425) och Långbrodal (Sländvägen 1), vilka vårterminen 1938 räkna 37 undervisningsavdelningar med tillsammans 840 skolbarn.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i Örby måndagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30, tisdagar 13,30—14, t. Örby 25; i skolan i Långbrodal tisdagar 7,45—8,30, torsdagar 13,30—14, t. Älvsjö 5 56.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	26
Ord. småskollärarinnor	2
Vik. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	6
S:a lärare och lärarinnor	47

FD

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Bergström, H. S. (Örby skola); **Bergström**, C. M. (Långbrodals skola).

Två *baderskor* (3).

Midsommarkransens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Årsta skola (vid Årstavägen) och Midsommarkransens skola (vid Södertäljevägen), vilka vårterminen 1938 räkna 33 undervisningsavdelningar, därav 3 observationsklasser, med tillsammans 781 skolbarn.

Överlärare.

Andersson, Paul; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla läsdagar 7,45—8,30, ävensom måndagar och torsdagar 13—13,30; t. Liljeholmen 4 01.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	20
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. folkskollärare	4
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	7
S:a lärare och lärarinnor	41

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Öberg, E. E.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs skola och Mälarhöjdens skola (Lugntorpsvägen 2), vilka vårterminen 1938 räkna 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,445 skolbarn.

Överlärare.

Larson, Ch. L.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte torsdagar 13—13,30, t. Gröndal 65; å exp. i nya skolhuset vid Mälarhöjden tisdagar 12,45—13,15, t. Mälarhöjden 29.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	10
Ord. folkskollärarinnor	36
Ord. småskollärarinnor	5
E. o. folkskollärare	2
E. o. folkskollärarinna	1
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	11
S:a lärare och lärarinnor	73

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Persson, K. E. (Mälarhöjdens skola).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3), en *e. o. baderska* (III).

Enskede församlings folkskolor.

Enskede församling bildar från den 1 juli 1931 två överlärardistrikt, *Enskede* och *Skarpnäcks*.

Församlingens skolråd
(för åren 1936—1939).

Brandt, J. O., överveterinär; **Carlsson**, A. W., murare; **Erikson**, E. G. F., stereotypör; **Helle**, A. V., folkskollärare; **Håkansson**, M. O., chaufför, kassaförvaltare; **Kumlin**, H. V., spårvägsman, ordf.; **Lindqvist**, G. R., redaktör, stadsfullm., kyrkofulim., vice ordf.; **Månsson**, f. Hjorth, Hanna K., fru; **Rosencrantz**, E. F. L., trädgårdsarbetare; **Thaning**, H. J., disponent.

Suppleanter: **Anderson**, K. E., snickare; **Berglund**, f. Söderberg, E. Thérèse, fru; **Brodd**, f. Lidén, Anna S., fru; **Eriksson**, J., smedsmästare, kyrkofullm.; **Grusell**, E. A., packmästare; **Mörk**, f. Thulén, Astrid A. L., fru; **Nilsson**, F., murare, kyrkofullm.; **Ohlsson**, O. A., ritsare, kyrkofullm.; **Sundberg**, O. A., metallarbetare; en vakant.

Sekreterare.

Lindquist, N. C., kammarrättsnotarie; t. 49 09 23.

Enskede överlärardistrikt.

I distriktet finnas två skolor, Enskede skola (Stockholmsvägen 30) och Enskedefältets skola (Ålandsvägen 13). Vårterminen 1938 var antalet undervisningsavdelningar 58, därav 1 observationsklass, med tillsammans 1,384 skolbarn.

Dessutom äro i Enskede folkskola inrymda 4 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 231).

Överlärare.

Wirsén, G. R. A.; träffas å exp. i Enskede skola alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom fredagar 13,45—14,15, t. 49 10 62; samt i Enskedefältets skola tisdagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 49 20 72.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	11
Ord. folkskollärarinnor	31
Ord. småskollärarinnor	9

E. o. folkskollärare 1
E. o. folkskollärarinna 1
E. o. småskollärarinnor 5
Lärare i övningsämnen 4
Lärarinnor i övningsämnen 12

S:a lärare och lärarinnor 74

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Forslin, E. V. (Enskedefältets skola).

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Skarpnäcks överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Skarpnäck (vid Kärrtorpsvägen), Gubbängen och Södertörn samt Enskede gamla skola (vid Stora Gungan), vilka vårterminen 1938 räkna 39 undervisningsavdelningar med tillsammans 868 skolbarn.

Överlärare.

Vide, A. V.; träffas å exp. i Skarpnäcks folkskola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 49 20 45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare 6
Ord. folkskollärarinnor 19
Ord. småskollärarinnor 8
E. o. folkskollärare 3
E. o. småskollärarinnor 4
Lärare i övningsämnen 1
Lärarinnor i övningsämnen 10

S:a lärare och lärarinnor 51

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Lindeborg, E. L.

En *e. o. baderska* (III).

Bromma församlings folkskolor.

Bromma bildar från den 1 juli 1929 två överlärardistrikt, *Bromma norra* och *Bromma södra*.

Församlingens skolråd

(för åren 1936—1939).

Blom, S. D., byrådirektör; **Hedvall**, A. G., folkskollärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Koch**, C. O., lektor, kyrkofullm., ordf.; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, kyrkofullm.; **Nilson**, A. D., avdelningschef; **Palm**, G. S., kapten; **Wickman**, f. Johansson, Laura K., fru, kyrkofullm.

Suppleanter: **Anderson**, U. S., boktryckare; **Borgström**, J. V. A., målarmästare; **Gustavsson**, K. G. H., kontorsassistent; **Jonsson**, f. Elfström, Gertrud E., fru; **Leijonmarck**, f. Traung, J. M. (Maja), fru; **Malmström**, Hj. W., försäkringstjänsteman; **Sandvall**, F. G., elektroingenjör.

Sekreterare.

Björkman, C. A. J., sekreterare; t. 25 07 78.

Bromma norra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Ängby (vid Vultejusvägen), Bällstalund och Alvik, vilka vårterminen 1938 räkna inalles 77 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,836 skolbarn.

Överlärare.

Wallerius, L.; träffas å exp. i Alviks skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26; å exp. i Bällstalunds skola fredagar 12—12,30, t. Bromma 22; å exp. i Ängby skola fredagar 12,45—13,15, t. Ängby 51.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare 14
Ord. folkskollärarinnor 38
Ord. småskollärarinnor 8
E. o. folkskollärare 2
E. o. folkskollärarinnor 5
E. o. småskollärarinnor 10
Lärare i övningsämnen 3
Lärarinnor i övningsämnen 14

S:a lärare och lärarinnor 94

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Rydhammar, C. O. (Bällstalunds skola); **Åström**, P. T. (Ängby skola).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Johansson, J. A. (Alviks skola).

En *värmeledningsskötare* (9), två *baderskor* (3).

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Olovslunds skola (vid Åkerslundsgatan), Ålstens skola (Nyängsvägen 72—80), Smedslättens skola (Alviksvägen 97—99) och Äppelvikens skola (Alviksvägen 30), vilka vårterminen 1938 räkna inalles 44 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,101 skolbarn.

I Olovslunds folkskola äro därjämte inrymda 5 avdelningar av norra kommunala mellanskolan (se sid. 231).

Överlärare.

Hedfors, E. G., tjl. (se sid. 239), *tf.* **Olsson**, Ruth E. (t. o. m. 30/6 1938); träffas å exp. i Ålstens skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och fredagar 13,30—14, t. 25 42 50 (personl.), 25 41 29 (exp. och vaktm.).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	29
Ord. småskollärarinnor	5
E. o. folkskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	7
S:a lärare och lärarinnor	53

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Nilsson, P. I. (Olovslunds skola); **Pettersson**, S. O. (Ålstens skola).

En *baderska* (3).

E. o. trädgårdsmästare (XII).

Olsson, K. S.

Stockholms stads kommunala mellanskolor.

Kommunerna äro jämlikt k. stadgan för kommunala mellanskolor den 2 juni 1933 bemyndigade att upprätta kommunala mellanskolor. Kommunal mellanskola har till ändamål att bereda lärjungar, som genomgått folkskola, anordnad enligt A- eller B-form i gällande normalplan och omfattande minst sexårig lärokurs, eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta den allmänt medborgerliga bildning, som vitsordas genom realexamen.

I Stockholm äro tvenne kommunala mellanskolor upprättade, nämligen den norra och den södra kommunala mellanskolan. Vardera skolan är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande motsvarande lärjungedistrikt norr resp. söder om Slussen.

Ledningen av skolorna utövas av en särskild, för dem gemensam styrelse, bestående av skolornas tjänstgörande rektorer samt fem ledamöter, som jämte tre suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år enligt i skolornas reglemente lämnade närmare bestämmelser. Kassarörelse och bokföring handhaves enligt särskilt avtal tills vidare av folkskoledirektionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektor, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av vardera skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid vardera skolan förordna en lärarinna såsom biträdande föreståndarinna, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom biträdande föreståndare, om skolan har kvinnlig rektor.[1]) För lärjungarnas sundhetsvård förordnas av skolstyrelsen minst en manlig och minst en kvinnlig skolläkare, vilkas åligganden närmare angivas i skolornas reglemente.

De kommunala mellanskolorna omfatta vårterminen 1938 inalles 48 avdelningar med tillsammans 1,479 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under norra och södra skolan.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1938 års ingång vid norra skolan 4,965 band och vid södra skolan 5,162 band.

Författningar. K. stadgan för kommunala mellanskolor 2 juni 1933, med ändr. K. kung. ang. timplan för de kommunala mellanskolorna 2 juni 1933. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till sådan skola 19 nov. 1918, med ändr. K. kung. ang. statsunderstöd under budgetåret 1937/1938 till parallellavdelning av årsklass vid kommunal mellanskola 30 juni 1937. K. kung. ang. tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid kommunala mellanskolor 26 juni 1925, med ändr. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i manlig och kvinnlig slöjd samt handarbete vid kommunala mellanskolor 31 dec. 1920. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Reglemente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921 med ändr. 18 dec. 1931 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektor vid kommunal mellanskola). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931 (enl. SF:s beslut 28 juni 1923 gällande jämväl för ämneslärare vid de kommunala mellanskolorna). Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

Stat år 1938. Utgifter: 945,057 kr.; in-

[1]) Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen utgiven katalog.

komster: 322,100 kr. (därav 316,200 kr. statsbidrag).

Avlöningar. Rektorer: utöver avlöning som ord. ämneslärare tilläggsarvode 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Biträdande föreståndarinnor: utöver avlöning som ord. ämneslärarinna tilläggsarvode 300 kr.

Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare. Till ord. ämneslärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1923 vissa fyllnadsersättningar.

Ordinarie lärare i övningsämnen: 3,600 kr. med tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 360 kr.

E. o. lärare. E. o. ämneslärare: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. E. o. övningslärare: 3,600 kr. för manlig gymnastiklärare, 3,300 kr. för annan manlig eller kvinnlig lärare, jämte avlöningsförhöjningar såsom vid folkskolorna (se Svf. 1937: nr 868). Till e. o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare vid allmänt läroverk, utgår därjämte provisoriskt lönetillägg med för manlig lärare 600 kr., för kvinnlig lärare 420 kr. per år jämte rörligt tillägg.

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare i läsämnen samt med 130 kr. för lärare i övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Styrelse

(utsedd för åren 1938 och 1939).

Skolornas rektorer (se nedan), sekr.; **Hedström**, J. S., rektor, vice ordf.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Petterson**, Anna Ch., f. d. skolföreståndarinna; **Robach**, E. C., ekonomidirektör, kassaförvaltare; **Wikberg**, S., seminarielärare.

Suppleanter: **Jacobson**, C. G. E., lektor; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.; **Dernby**, f. Kôersner, Hedvig E., sekreterare, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 210).

Inspektor.

Sandwall, F. V., lektor.

Stockholms norra kommunala mellanskola.

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1938 25 avdelningar (därav 21 blandade och 4 flickavdelningar), av vilka 20 äro förlagda till skolbyggnaden Drottningholmsvägen 28, *K.*, och 5 till Olovslunds folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 748.

Rektor.

Öije, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Drottningholmsvägen 28, *K.*, t. 50 40 79, under terminerna varje läsdag 9—9,30.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Biträdande föreståndarinna.

Carlsson, Elsa A.

Lärare och lärarinnor.

Ord. ämneslärare	12
Ord. ämneslärarinnor	15
Ord. lärare och lärarinnor i övningsämnen	4 [1]
E. o. ämneslärare	2
E. o. ämneslärarinnor	2
E. o. lärare i gymnastik	1 [2]
Övriga e. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen	3 [3]
Timlärare i läsämnen	1
Timlärare i övningsämnen	5 [1]
S:a lärare och lärarinnor	45

Läkare.

Ottander, C. O. C. (för gossar); t. 50 28 05.
Allevin, Sofia Ch. (för flickor); t. 32 07 70.
Lundberg, V. L. (för vissa specialundersökningar); t. 50 05 67.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Frisk, A. R.

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3).

Stockholms södra kommunala mellanskola.

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1938 23 avdelningar (därav 17 blandade och 6 flickavdelningar), av vilka 19 äro förlagda till nybyggnaden, Hornsgatan 93, *Sö.*, och 4 till Enskede folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 731.

---

[1]) En av dessa tjänstgör såväl vid norra som vid södra skolan.

[2]) Innehar utöver sin e. o. lärartjänst timlärartjänst vid norra skolan (här ej inräknad i antalet timlärare).

[3]) En av dessa med reducerad tjänstgöring.

Den nya byggnaden togs i bruk fr. o. m. höstterminens början 1936.

Rektor.

Mogren, C. H. M., träffas å rektorsexpeditionen, Hornsgatan 93, *Sö.*, t. 40 47 73, under terminerna alla läsdagar 12,15—12,45.
En *extra kontorsskrivare* (3,000 kr.).

Biträdande föreståndarinna.

Bergström, f. Möller, Anna M.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	8
Ord. lärarinnor	7
Ord. övningslärarinnor	2 [1]
E. o. ämneslärare	5
E. o. ämneslärarinnor	8
E. o. övningslärare	3 [2]
E. o. övningslärarinnor	5
Manliga timlärare i läsämnen	3
Kvinnliga timlärare i läsämnen	2
Timlärare i övningsämnen	4 [1]
S:a lärare och lärarinnor	47

Läkare.

Nordenson, A. G. (för gossar); t. 43 49 53.
Allevin, Sofia C. (för flickor); t. 32 07 70.
Lundberg, V. L. (för vissa specialundersökningar); t. 50 05 67.

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Persson, J. A.

En *extra biträdande vaktmästare, tillika värmeledningsskötare* (3,000 kr.) en *extra baderska* (2,160 kr.).

Stockholms stads praktiska mellanskolor.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga för högre folkskolor den 7 juni 1934 äro kommunerna bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm äro jämlikt k. brev den 15 aug. 1933 försöksvis tills vidare anordnade som fyraåriga praktiska mellanskolor, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor hava i enlighet med gällande reglemente erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. K. skolöverstyrelsen har provisoriskt fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen kunna eleverna vid skolan avlägga praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoledirektionen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullm:s den 2 dec. 1935 lämnade uppdrag. Kassarörelse och bokföring handhavas enligt särskilt avtal tills vidare av folkskoledirektionen.

Antalet avdelningar inom de praktiska mellanskolorna är vårterminen 1938 60. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungeantalet vårterminen 1938 utgör inalles 1,711.

Författningar. K. stadgan för högre folkskolor 7 juni 1934, med ändr. K. m:ts beslut 10 nov. 1933 ang. särskilda bestämmelser beträffande lärjungars vid praktisk mellanskola intagning, flyttning och examina, med ändr. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935.

K. kung. ang. avlöning åt lärare vid högre folkskola samt statsbidrag till sådan skola 16 sept. 1918, med ändr. K. kung. 30 juni 1937 ang. statsbidrag under budgetåret 1937—1938 till högre folkskolor. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförbättring åt lärare vid folk- och småskolor samt högre folkskolor 5 juli 1929. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 15 maj 1936 ang. statsbidrag under budgetåret 1937—1938 för undervisning i manlig slöjd vid statsunderstödda högre folkskolor. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöromål vid statsunderstödda högre folkskolor 30 juni 1920, med ändr. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor 19 nov. 1918, med ändr. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga

[1]) En av dessa tjänstgör såväl vid södra som vid norra skolan.

[2]) En av dessa med tjänstgöring även vid folkskola.

delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

Avlöningar. Rektorer: förutom avlöning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslön 2,500 kr. jämte ett ålderstillägg å 600 kr.

Ordinarie ämneslärare. Ordinarie ämneslärare: 5,700 kr. för manlig lärare (för 1 manlig lärare i fackritning 4,500 kr.) och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

Till ord. lärare utgå dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 dec. 1923 vissa fyllnadsersättningar.

E.o. lärare. E.o. lärare: 4,500 kr. för manlig lärare (för 3 lärare i verkstadsarbete 4,080 kr. och för 1 lärare i verkstadsarbete 3,400 kr. samt för 2 lärare i gymnastik 3,600 kr.) och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. Till e. o. och vikarierande lärare, som äga behörighet för anställning som ord. ämneslärare, utgår därjämte under förutsättning av 2 tjänsteår provisoriskt lönetillägg med 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare per år jämte rörligt tillägg.

Timlärare. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme med i regel 175 kr. för manlig och 140 kr. för kvinnlig lärare utom för lärare i övningsämnen, för vilka avlöningen utgör 130 kr. (förutom rörligt tillägg).

Vid 1938 års riksdag föreligger förslag om fullständig omreglering av lönerna för samtliga lärarkategorier.

Stockholms stads handelsmellanskola.

Handelsmellanskolan omfattar 23 avdelningar, av vilka 17 äro förlagda till Klara och 6 till Katarina norra folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 673.

Stat år 1938. Utgifter: 551,888 kr.; inkomster: 135,755 kr. (därav statsbidrag 135,500 kr.).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Holmblad**, D. G. A., grosshandlare, ordf.; **Nyberg**, J., lektor vid Stockholms handelsgymnasium; **Wallin**, H. E., kassör; **Wetterlind**, J. A., grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: **Eriksson**, K., försäkringsdirektör; **Gyllander**, K. G. G., fil. mag., lärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 210).

Rektor.

Henning, K. S.; träffas å rektorsexpeditionen, Klara Södra Kyrkogata 13—15, *C.*, t. 11 84 20, under terminerna säkrast måndagar, onsdagar och torsdagar 15,15—15,45, tisdagar, fredagar och lördagar 9—9,20.

Läkare.

Hägg, A. D. (för gossar vid norra avdelningarna); t. 21 20 20.

Nordenson, A. G. (för gossar vid södra avdelningen); t. 43 49 53.

Berg, Henny M. (för flickor vid södra och norra avdelningarna); t. 40 88 55.

Lärare och lärarinnor. [1])

Ord. lärare	10
Ord. lärarinnor	7
E. o. lärare	3
E. o. lärarinnor	11
Timlärare i läs- och skrivämnen	8
Timlärare i övningsämnen	19
S:a lärare och lärarinnor	58

Stockholms stads tekniska mellanskola.

Den tekniska mellanskolan omfattar 19 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Engelbrekts och 7 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 552.

Stat år 1938. Utgifter: 418,775 kr.; inkomster: 133,350 kr. (därav statsbidrag 131,700 kr.).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Berthelius**, F., civilingenjör, vice ordf.; **Hultman**, G. H., chefsingenjör, ordf. och kassaförvaltare; **Månsson**, O. P., instruktör, stadsfullm.; **Svensson**, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.

Suppleanter: **Engström**, W. S. L., ingenjör; **Wikberg**, S., seminarielärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 210).

[1]) Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i den av skolan årligen utgivna katalogen.

Rektor.

Pehrson, A. T.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, *Ö.*, t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—11 samt 12,15—16.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Läkare.

Wassén, K. E.; t. 50 98 55.

Lärare.[1])

Ord. lärare	19
E. o. lärare	10
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	15
Timlärare i övningsämnen	1
S:a lärare	45

En *extra vaktmästare* (1,560 kr.).

Stockholms stads hushållstekniska mellanskola.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 18 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Adolf Fredriks och 6 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 486.

Stat år 1938. Utgifter: 464,670 kr.; inkomster: 111,370 kr. (därav statsbidrag 111,200 kr.).

Styrelse

(för åren 1936—1939).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Hedén**, f. Cederlund, Eva H. M., folkskollärarinna; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm., kassaförvaltare; **Ramstedt**, Eva J. A., lektor, ordf.; **Schager**, H. Ingeborg S., f. d. föreståndarinna vid statens skolköksseminarium.

Suppleanter: **Andreen**, E. Andrea, prakt. läkare; **Dernby**, f. Kôersner, Hedvig E., sekreterare, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 210).

Rektor.

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), *Va.*, t. 30 32 67, under terminerna tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10,15—10,45. Expeditionen hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

Ett *e. o. kontorsbiträde* (VII).

Läkare.

Allevin, Sofia C.; t. 32 07 70.

Lärare och lärarinnor.[1])

Ord. lärarinnor	18
E. o. lärarinnor	12
Timlärare i läsämnen	9
Timlärare i övningsämnen	2
S:a lärare och lärarinnor	41

[1]) Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i den av skolan årligen utgivna katalogen.

Kommunala flickskolor.

Sedan stadskollegiets gymnasiekommitté (se sid. 336) framlagt ett förslag rörande den högre flickundervisningens ordnande i Stockholm (Bih. nr 77 för 1937; Utl. nr 118 för 1938), hava stadsfullmäktige den 21 mars 1938 beslutat dels att ingå till k. m:t med framställning, att ett högre allmänt läroverk för flickor måtte inrättas å Södermalm från och med läsåret 1939/1940 samt att Nya elementarskolan från och med samma tidpunkt måtte ombildas till samläroverk, dels att, efter tillstånd av k. m:t och i överensstämmelse med stadgan för kommunala flickskolor, från och med läsåret 1939/1940 inrätta kommunala flickskolor i Stockholm enligt det av gymnasiekommittén framlagda förslaget. I sistnämnda avseende skall staden i enlighet med träffade överenskommelser samtidigt övertaga och ombilda samtliga nuvarande enskilda högre flickskolor, med ett par undantag, till sex kommunala flickskolor, förlagda till Södermalm, Kungsholmen, Bromma, Vasastaden, Norrmalm och Östermalm.

Vid nämnda sammanträde beslöto stadsfullmäktige att tillsätta en interimsstyrelse, bestående av fem personer jämte tre suppleanter, samt att uppdraga åt denna styrelse bland annat att vidtaga de åtgärder, som erfordras för de kommunala flickskolornas inrättande, samt att, om k. m:t medgiver detta, till stadsfullmäktige inkomma med framställning om erforderliga anslag och förslag till de åtgärder i övrigt, som kunna påkalla fullmäktiges prövning.

Interimsstyrelse för inrättandet av kommunala flickskolor.

Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru; **Grimlund**, H. V. A., rektor, stadsfullm.; **Höjer**, f. Dahl, T. Signe E., fru; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Månsson**, O. P., instruktör, stadsfullm.

[1]) Se not å föreg. spalt.

Suppleanter: **Alm**, f. Wohlin, Ulla G., redaktör; **Hedelius**, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.; **Söderberg**, Gertie, rektor vid stadens hushållstekniska mellanskola.

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

Expedition: Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12.
Skolor: Götgatan 48, Sö.; t. 43 56 12; Garvargatan 6, K.; t. 50 31 34; Bjurholmsgatan 1, Sö.; t. 42 24 50.

Stockholms stads skola för bildbara sinnesslöa barn är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i hemmen. Där elevernas egna hem befinnas i uppfostringshänseende olämpliga, utackorderas eleverna genom skolans försorg i andra hem. Fr. o. m. år 1931 har anordnats ett annex till skolan, beläget Garvargatan 6 och inrymmande lokaler för 25 barn. Fr. o. m. höstterminen 1956 är ny avdelning för de minsta barnen anordnad Bjurholmsgatan 1. Vid sinnesslöskolan meddelas f. n. undervisning åt 145 barn, fördelade på tolv avdelningar. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i papp- och träslöjd samt skomakeri (för gossarna) och i kvinnlig slöjd och husligt arbete (för flickorna). I samband med skolan är anordnat ett s. k. daghem, närmast avsett för elever från sådana hem, där föräldrarna under dagen äro sysselsatta i förvärvsarbete utom hemmet.

Till verksamheten utgår statsbidrag.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folkskoledirektionen att vara styrelse för skolan.

Författningar. K. kung. 19 maj 1933 ang. statsbidrag till driftskostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och vid epileptikeranstalter. — För personalen gälla, enligt SF:s beslut 18 dec. 1931 i tillämpliga delar avlönings- och pensionsreglementen m. m. för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor (se sid. 202).

Stat år 1938. Utgifter: 134,790 kr.; inkomster: 27,000 kr. (statsbidrag).

Styrelse.

Folkskoledirektionen.

Föreståndarinna, tillika ord. lärarinna (tilläggsavlöning 1,440 kr.).

Elgenström-Borgström, B. Signe M., fru; träffas å skolans exp. alla läsdagar 8,15—8,40 samt dessutom måndagar och torsdagar 12,15—13,15.

Läkare

(se sid. 213).

Ramer, K. T.

Fyra *ord.* och sju *e. o. lärarinnor.*

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

Polhemsgatan 35, K.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i yrkesskolornas nybyggnad, Polhemsgatan 35, K., i regel andra tisdagen i varje månad under lästerminerna.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 19 nov. 1917 att uppdraga ledningen av stadens yrkesskolor åt en fristående yrkesskolenämnd. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 ombildades denna till *Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse.*

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (yrkesskolestadgan) äro kommunerna bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av Stockholms stad anordnade lärlings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärlings- och yrkesskolestyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskoleundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres av den av lärlings- och yrkesskolornas rektorer (se nedan), som övriga ledamöter av lärlings- och yrkesskolestyrelsen därtill utse. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Tillsynen över de olika lärlings- och yrkesskolorna skall under lärlings- och yrkesskolestyrelsens överinseende utövas av särskilda nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor, tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärlings- och yrkesskolestyrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Dessa nämnder äga att, enligt de föreskrifter lärlings- och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas. Nämnden för handelsgruppens skolor och kurser (se nedan) intar så till vida en särställning, att den består av dessa skolors rektor, den rektor, som är ledamot av lärlings- och yrkesskolestyrelsen, Stockholms borgarskolas rektor samt sex av lärlings- och yrkesskolestyrelsen valda ledamöter, av vilka en skall vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärlings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skolnämnders inseende av två av skolöverstyrelsen utsedda rektorer, en för skolorna för hantverk, industri och husligt arbete och en för handelsgruppens skolor. Den förstnämnde är dessutom av lärlings- och yrkesskolestyrelsen utsedd till direktör. För att under direktören utöva ledningen av vissa skolgrupper eller enstaka skolor äro av lärlings- och yrkesskolestyrelsen antagna överlärare, tillika direktörsassistent, gruppföreståndare och förste lärare. Övrig personal antages och entledigas även av styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolnämnden. Instruktioner för å lärlings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

Uppsikt över lärlings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektor.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. K. kung. ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 4 nov. 1921, med ändr. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. K. kung. ang. stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 23 maj 1930, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928.

Stat år 1938. Utgifter: 2,510,917 kr.; inkomster: 1,176,508 kr. (därav 529,578 kr. statsbidrag).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Jacobsson, G. L., direktör.

Övriga ledamöter.

Andersson, G. K. K., direktör.
*__Berggren__, H. A., målarmästare, stadsfullm.
Johansson, Fritz O., kassör, stadsfullm.
*__Lundström__, W. A., ombudsman, stadsfullm.
Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm.
*__Ström__, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm.
Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Sekreterare (3,120 kr.).

Robach, E. C.; Brunkebergstorg 13, *C.*; t. »folkskoledirektionen»; träffas 14—15 (lördagar samt under juni—aug. 10—11).

Styrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansökningar till lediga befattningar.

Larsson, Oscar E.; **Jacobsson**, G. L.; **Pålsson**, E. A. V.

Delegerade för frågor om inköp.

Larsson, Oscar E.; **Jacobsson**, G. L.; **Lundström**, W. A.

Delegerade för prövning av ansökningar till statsstipendier.

Berggren, H. A.; **Pålsson**, E. A. V.; **Andersson**, G. K. K.; en vakant.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av lärlings- och yrkesskolestyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Eckerström, E. L. T., ombudsman.
Lundell, G. B., skrädderiidkare.
Wallin, H. E., kassör, ordf.
Suppleanter:
Plan, J. H., skomakeriarbetare.
Tholander, C. M. (Carin), lärarinna.

Styrelsens expedition.

Polhemsgatan 35, K.; postgirokonto nr 3031); t. 23 45 60; expeditionstid: 9—12, 13—17 (lördagar och dag före helgdag 9—12, 12,30—14,30).

Stat år 1938. Utgifter: 123,133 kr.

Direktör (C).

Andersson, G. K. K. (förordn. t. o. m. 30/6 1938); Polhemsgatan 35, *K.*; t. 23 45 60 (även direkt 50 23 97); mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Lindeberg, A. A. R.; t. 23 45 60 (även direkt 50 23 49).

Förste kammarskrivare (17).

Jäderlund, G. E.

Kammarskrivare (15).

Hellman, G. A.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet 9,30—12 och 13—14,30.

Kontorsskrivare (9).

Lagerqvist, Greta.

Expeditionsvakt (6).

Hofberg, P. E.

Tre *första kontorsbiträden* (7), två *kontorsbiträden* (5), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *e. o. skrivbiträde* (IV), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.).

Stockholms stads skolor för yrkesundervisning.

Expedition: Polhemsgatan 35, K.; t. 23 45 60. Beträffande de olika skolornas förläggning se nedan.

I anslutning till k. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921 (yrkesskolestadgan) förefinnes inom den med statsmedel understödda kommunala yrkesundervisningen i Stockholm tre olika skoltyper, som representera efter varandra följande stadier av undervisningen, nämligen verkstadsskolor, lärlingsskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den grundläggande utbildningen i dessa. Inträdesåldern vid verkstadsskolorna är lägst 14 år (i charkuteriskolan 17 år). Undervisningen pågår 6

LyS dagar i veckan under en tid, som allt efter de olika yrkena varierar mellan 11 månader och 4 år men som i regel utgör 2 år. Förutom i yrkesarbete meddelas i verkstadsskolorna även undervisning i teoretiska ämnen i en omfattning, motsvarande lärlingsskolornas hela kunskapsområde. — De båda verkstadsskolorna för målare och murare (se nedan) skilja sig från övriga verkstadsskolor därigenom, att eleverna, sedan de en kortare tid erhållit utbildning å skolverkstaden, utsändas till målarmästare och byggmästare i staden, hos vilka de under skolledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få deltaga i förekommande yrkesarbeten. Även vid verkstadsskolan för mekaniker är inrättad en avdelning, vars elever växelvis under 3 månaders perioder arbeta dels i skolan, dels vid verkstäder ute i staden.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå största möjliga yrkesskicklighet. Lärlingsskolorna bestå av två skolformer, dels lärlingsskolans yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels dess kurser för äldre arbetare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 6 à 9 timmar, förlagda till 2 à 3 kvällar, varje vecka under två års tid. Läroämnena äro, förutom praktiskt verkstadsarbete, yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Härjämte hava införts s. k. lärlingskurser, omfattande en till åtta terminer, med minst ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur. Lärlingskurser kunna anordnas med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under en eller två terminer för biämnen. Sådana lärlingskurser äro inrättade för skräddare samt för handel, husligt arbete och fr. o. m. höstterminen 1937 även för mekaniker. Lärlingsskolans kurser för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärlingsskolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till aftnarna.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och lärlingsskolorna, må enligt yrkesskolestadgan omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behövliga läroämnen, dels ock mästarkurser, avsedda för mästarutbildning. I Stockholm omfatta yrkesskolorna ämneskurser och yrkeskurser, vilka anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken. Fr. o. m. år 1938 har inrättats en yrkeskurs av mindre omfattning för hembiträden, omfattande en lärotid av 23 veckor med 47 timmars undervisning per vecka.

De yrkesgrenar, för vilka verkstads-, lärlings- eller yrkesskolor hava anordnats i Stockholm, äro angivna i nedanstående förteckning över av lärlings- och yrkesskolestyrelsen anordnade skolor m. m.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen har i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärlings- och yrkesskolornas verksamhet omfattar *dels* dagskolor, bestående av Stockholms stads handelsskolas allmänna handelsavdelning (tre ettåriga kurser, tillsammans utgörande en fullständig lägre handelsskola), högre handelsavdelningen jämte korrespondentkursen samt s. k. förberedande korrespondenskurser, *dels* yrkesskolans ämneskurser och yrkeskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnen, *dels* kurser i maskinskrivning och stenografi, *dels ock* ettåriga lärlingskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava upprättats dagskolor för blivande expediter inom manufaktur- och specerihandelsbranschen. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna, är undervisningen ettårig. För i dessa branscher redan anställda hava anordnats kvällskurser.

Vid ovannämnda skolor har lärlings- och yrkesskolestyrelsen vidare anordnat vissa kortare utbildningskurser i samarbete med vissa sammanslutningar på näringslivets område.

En parallellavdelning av verkstadsskolan för mekaniker, vilken avdelning är speciellt avsedd för elever vid Stockholms stads skol- och yrkeshem för gossar å Skrubba (se sid. 254), är förlagd till en för ändamålet uppförd verkstadsbyggnad vid skyddshemmet.

Undervisningen i verkstads- och lärlingsskolorna är i regel helt kostnadsfri. I yrkesskolans ämneskurser samt vid handelsgruppens skolor och kurser erlägga eleverna avgifter. Vid såväl lärlingsskolans kurser för äldre som i yrkesskolans kurser erlägga deltagarna avgifter för material m. m. I verkstadsskolorna erhålla eleverna flitpengar efter följande grunder. De första tre månaderna av skoltiden utgå inga flitpengar, medan för återstående delen av första året elev erhåller högst 2 kr. varje vecka. Under andra, tredje och fjärde åren utgå flitpengar med högst respektive 4, 8 och 16 kr. varje vecka.

Under arbetsåret 1936/37 åtnjöto sammanlagt 7,362 personer undervisning vid stadens verkstads-, lärlings- och yrkesskolor; antalet kurser var 701.

Vid skolorna finnas fyra för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka ett är

beläget Polhemsgatan 35, ett Bolinders Plan 1, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett fördelat på skolorna för handel, Birger Jarls Torg 7 och 9. Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

Stadsfullmäktige beviljade den 19 nov. 1934 anslag å 2,950,000 kr. till uppförande av en centralbyggnad för stadens skolor för yrkesundervisning i Polhemsgatan 35. I augusti månad 1937 överflyttades samtliga i Repslagargatan 24 och Fatbursgatan 12 belägna skolor utom skolorna för mekaniker, smeder, kopparslagare, bleck- och plåtslagare samt målare, vilka senare skolor inflyttat i nybyggnaden i början av år 1938.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928. Avlöningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor, antaget av SF 19 dec. 1923, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928.

Avlöningar. (Beträffande gruppföreståndare m. fl. se nedan.) Ordinarie lärare. 35 ordinarie lärare, därav 3 manliga lärare i teoretiska ämnen och 3 manliga förste yrkeslärare 5,400 kr., 22 manliga yrkeslärare 5,100 kr. och 7 kvinnliga yrkeslärare 3,900 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

E. o. lärarpersonal. 1 förste lärare 5,580 kr., 3 gruppföreståndarinnor 6,360—4,200 kr., 5 lärare i teoretiska ämnen 5,100 kr., 14 t. v. anställda lärare 6,060—4,800 kr. och 15 t. v. anställda lärarinnor 4,500—3,600 kr. samt vid handelsskolorna 5 t. v. anställda lärare i handelsteknik 4,500 kr., 4 t. v. anställda lärarinnor i modersmålet och främmande språk 3,900 kr., 3 t. v. anställda lärarinnor i svensk stenografi, svensk handelskorrespondens och maskinskrivning 3,600 kr. och 2 t. v. anställda lärare i maskinskrivning 3,420—2,700 kr. Dessutom finnas vid skolorna för hantverk, industri och husligt arbete c:a 60 manliga och 30 kvinnliga timlärare samt vid skolorna för handel 30 manliga och 27 kvinnliga timlärare, därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas arvoden utgå med 5,00—2,40 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstenämnden fastställda grunder.

Skolläkare: anslag 1,200 kr.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsulent i kommerskollegium.

Skolläkare (vid handelsskolorna).

Heineman, I. D.; t. 10 65 50 (för manliga elever).
Bernhagen, Hanna L.; t. 33 80 65 (för kvinnliga elever).

Skolorna för hantverk, industri och husligt arbete.

Rektor.

Andersson, G. K. K., direktör (se sid. 237); Polhemsgatan 35, *K.*; t. 23 45 60; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Överlärare, tillika direktörsassistent (11,820 kr.).

Vakant, *tf.* **Hedfors**, E. G.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Söderkvist, T. V. A., *tf.*

E. o. maskinist (XII).

Hedberg, A. E. M.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Söderkvist, T. V. A., tjl. (se ovan), *tf.* **Tidell**, E. P. A.; **Hermansson**, K. T. E., stadsfullm.; **Nilsson**, E. A.

En *vaktmästare (1 kl.)* (8), verktygsutlämnare, en *e. o. expeditionsvakt* (VI).

Mekaniker, automobilmekaniker och instrumentmakare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Pyk**, H. T., överingenjör; **Jonsson**, R. L., metallarbetare; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Hallgren**, H. H., fabrikör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande automobilmekanikerskolan).

Förste yrkeslärare (7,200 kr.).

Holmberg, J. A.

Smeder.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Petrelius**, K. A., fabrikör; **Frisell**, K. V. E., konstsmed; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Kopparslagare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.

Myrsmeden, R. A., konstsmed, ordf.; **Bergquist**, P. J., fabrikör; **Persson**, J., f. d. kopparslagare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Haag**, J. Hj., plåtslagarmästare; **Hessler**, I. N., ombudsman; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Guldsmeder.

(Lärlingsskola.)

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Carlman**, S. C. R. V., hovjuvelerare; **Låås**, S. A. J., nysilverarbetare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Tapetserare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf. **Sundström**, N. E. M., tapetserarmästare; **Carlsson**, L. Hj., tapetserare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Skomakare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Karlsson, Karl A., förbundsordförande, stadsfullm., ordf.; **Lindon**, J. F. S., fabrikör; **Wige**, K. J., skoarbetare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Bokbindare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.

Åström, A. V., disponent, ordf.; **Wahlström**, H., bokbindarmästare; **Eriksson**, D. P. N., förtroendeman; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Målare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm., ordf.; **Gustavson**, Amandus V. N., målarmästare, stadsfullm.; **Pettersson**, Hj. M., ombudsman; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Nilsson**, N. A., handelsföreståndare (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande färghandelsbiträdesskolan).

Förste yrkeslärare (6,600 kr.).

Holmberg, G. M.

Elektriska montörer samt elektromekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Yrkesskolan omfattar bl. a. tvååriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer.

Nämnd.

Welin-Berger, J. A. E., yrkesinspektör, ordf.; **Hultkrantz**, J. G., ingenjör; **Larsson**, K. W., elektrisk montör; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Urmakare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Vakant, ordf.; **Sandberg**, R. E., urmakare; **Holmström**, A. A., urmakeriarbetare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Rörläggare.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Hultman, G. H., chefsingenjör, ordf.; **Widerberg**, N. H., direktör; **Falk**, K. E. H., rörarbetare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Möbelsnickare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Wickman**, J. N:son, snickarmästare; **Carlson**, C. H., möbelsnickare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Vagnmakare och inredningssnickare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., ordf.; **Karlsson**, G. A. J., snickarmästare; **Schildt**, A. B., vagnmakare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Murare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.

Engkvist, O. T., byggmästare, ordf.; **Nilsson**, P., byggmästare; **Broman**, J. A., murare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Förste yrkeslärare (6,600 kr.).

Johnzon, A. H. W.

Charkuterister.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Slakthuset, Enskede; t. 49 12 06.

En *extra kontorsskrivare* (3,120 kr.).

Nämnd.

Ahlström, V., handlande, ordf.; **Frisk**, D. A., grosshandlare; **Carlsson**, E. R. V., slakteriarbetare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Skräddare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.

Cervin, N. H., fabrikör, ordf.; **Lundell**, G. B., skrädderiidkare; **Karlsson**, K. Arvid, ombudsman; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Förste lärare (5,580 kr.).

Rafstedt, S. A. F.

Körsnärer och sömmerskor inom körsnärsyrket.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Carlenius, G. W., verkstadschef, ordf.; **Lindner**, W. J. B., hovkörsnär; **Lindström**, Agnes A. J., pälssömmerska; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Frisörer.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

En vakant, ordf.; **Ando**, A., avdelningschef; **Hedqvist**, E. E., frisör; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Svetsare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Hallström, O. H., diplomingenjör, ordf.; **Pira**, F. E., verkst. direktör; **Zetterström**, J. A. L., svetsare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Fotografer.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Bäckström, K. G. H., fil. d:r, ordf.; **Movin-Hermes**, B., fotograf; **Gemler**, C. E., assistent; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Sömnadsgruppen.

Exp.: Bolinders Plan 1, K.; t. 50 11 25.

Gruppföreståndarinna (5,400 kr.).

Kjederqvist, Anna H. M.

Ett *e. o. kontorsbiträde* (V).

Klänningssömmerskor.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 1, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; **Carlenius**, G. W., verkstadschef; **Johnson**, f. Carlsson, Ellen M. V., fru; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Damskräddare.

(Verkstadsskola.)

Bolinders Plan 1, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm., ordf.; **Kjellström**, A. G., skräddarmästare; **Karlsson**, K. Arvid, ombudsman; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 1, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; **Olsson**, Ebba C. T., fröken; **Nilsson**, Ester M. P., modist; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Gruppen för husliga yrken.

Undervisningen bedrives dels i skolköken Kungsholmsgatan 16, t. 53 35 57, Brännkyrkagatan 2 B, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64, Karlavägen 66, t. 60 05 80, Nockeby Torg 7, Nockeby, t. 25 05 51 och Scheelegatan 8, t. 53 93 35, 53 93 50, dels i sömnadslokalerna, Stora Nygatan 40—42, t. 10 85 60.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete, varjämte i sömnadslokalerna dag- och aftonkurser i sömnad anordnas för husmödrar.

Nämnd.

En vakant, ordf.; en vakant; **Johansson**, f. Franzén, Astrid Ch., fru; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Grönvall**, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm. (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning).

Skolorna för husligt arbete.

(Lärlings- och yrkesskolor.)

Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57.

Gruppföreståndarinna (6,360 kr.).

Johansson, Karin.

Ett *kontorsbiträde* (5).

Hembiträdesskolan.

(Utbildningskurs.)

Scheelegatan 8, K.; t. 53 93 35, 53 93 50.

Föreståndarinna (4,200 kr.).

Göransson, f. Rylander, Inez O.

Skolorna för handel.

Nämnd.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Andrén**, J. C., köpman; **Bæckman**, O. H., grosshandlare; **Lindblom**, Edith M., ordf. i Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm, stadsfullm.; **Malmgren**, E. Hj., disponent, ordf. i Sveriges kontoristförening; **Nilsson**, S., Stockholms borgarskolas rektor; **Wetterlind**, J. A., grosshandlare; en vakant; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Rektor (9,900 kr.).

Vakant; tjf. rektor träffas säkrast tisdagar och torsdagar 11—12 samt måndagar och fredagar 18,30—19,30; Birger Jarls Torg 7, *St.;* t. 20 21 33, 20 27 10.

Rektorsassistent (2,280 kr.).

Ekstrand, Lilly A. I.

Ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra skrivbiträde* (2,400 kr.), en *e. o. vaktmästare* (*1 kl.*) (VIII), en *extra vaktmästare* (1,080 kr.), en *e. o. portvakt* (II), en *extra portvakt* (200 kr.), en *extra eldare* (600 kr.).

Stockholms stads handelsskola.

Allmänna handelsavdelningen, högre handelsavdelningen, korrespondentkursen.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95; exp.: Birger Jarls Torg 7, 2 tr., St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande korrespondenskurs.

Regeringsgatan 47, C.; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95.

Yrkesskolans ämneskurser för handel.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; Regeringsgatan 47, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95.

Kurser i stenografi och maskinskrivning.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; Regeringsgatan 47, C.; exp.: Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95.

Lärlingskurser för handel.

Exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Förberedande expeditkurser inom manufaktur- och specerihandelsbranscherna.

Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.

Stockholms stads barnavårdsnämnd
och i samband därmed stående institutioner.

Barnavårdsnämnden.

Klarabergsgatan 31, C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88. Nämnden sammanträder i regel tisdagar och delegerade fredagar.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stockholms stads barnavårdsnämnd vars uppgifter tidigare påvilat folkskoledirektionen och en inom denna tillsatt barnavårdsnämnd, tillkom som självständig nämnd genom den av k. m:t den 8 maj 1925 fastställda instruktionen samt trädde i verksamhet den 1 jan. 1926.

Enligt lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslagen) skall den samhälleliga barnavårdsverksamheten obligatoriskt tillhöra en särskild, för ändamålet inrättad barnavårdsnämnd, som jämväl har att vidtaga åtgärder till skydd för ungdom inom kommunen. (Understöd åt barn, som vårdas i sina hem, skall dock ankomma å fattigvårdsnämnden.) Barnavårdsnämnd har att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å barns och ungdoms vård och uppfostran samt noggrant tillse, att barn och ungdom, som vistas inom kommunen och äro i den belägenhet, att det enligt barnavårdslagen ankommer på nämnden att ingripa, bliva föremål för dess åtgärder. Nämnden skall ock verka för förbättrad barn- och ungdomsvård och i sådant syfte söka främja tillkomsten och utvecklingen av barnhem och anstalter till stöd för hemuppfostran ävensom andra anordningar till barns och ungdoms välfärd. Jämlikt barnavårdslagen må barnavårdsnämnd vid handläggning av ärenden rörande ungdomsskydd kallas ungdomsnämnd.

Utom sina övriga uppgifter har barnavårdsnämnd att fullgöra vissa uppgifter enligt lagen om barn utom äktenskap ävensom att i äktenskapsmål och adoptionsärenden på domstols begäran avgiva yttrande rörande vederbörandes lämplighet såsom barnafostrare. Nämnden äger därjämte bl. a. befogenhet att för adoptivbarn föra talan om hävande av adoptivförhållande samt att i vissa fall hos domstol göra anmälan om föräldrars skiljande från vårdnaden, om entledigande av förmyndare samt om förordnande av god man för bevakande av barns rätt vid talan om dess börd. Genom förordningen den 11 juni 1937 om mödrahjälp och lagen den 18 juni 1937 om förskottering av underhållsbidrag till barn, vilka författningar trätt i kraft den 1 jan. 1938, har barnavårdsnämnden ålagts nya arbetsuppgifter.

Enligt sin instruktion skall barnavårdsnämnden handhava de uppgifter, som jämlikt lagen om samhällets barnavård och eljest gällande föreskrifter tillkomma barnavårdsnämnd, ävensom övriga barnavården rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består av högst nio, minst sju ledamöter (f. n. åtta), vilka jämte sju suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämndens ledamöter skola vara a) en lagkunnig, i domarvärv erfaren man, b) en ledamot av fattigvårdsnämnden, c) en kyrkoherde i någon av stadens territoriella församlingar eller annan i församlingstjänst inom staden anställd ordinarie präst, d) en vid stadens folkskolor eller fortsättningsskolor anställd lärare eller lärarinna eller en av stadens folkskolinspektörer, e) en läkare samt f) ytterligare minst två, högst fyra för nit och intresse för barn- och ungdomsvård kända män och kvinnor (stadsfullmäktige hava den 21 febr. 1927 bestämt sistnämnda antal till tre). Minst en av ledamöterna skall vara kvinna. För varje ledamot utses en suppleant i motsvarande ställning, dock skola för de i f) omförmälda ledamöterna, även om de äro flera än två, väljas allenast två suppleanter. Stadsfullmäktige utse en av nämndens ledamöter till ordförande, att tjänstgöra för den tid han är vald till ledamot. Vice ordförande utser nämnden inom sig vid början av varje kalenderår. Vederbörande borgarråd äger, även om han icke är ledamot av nämnden, närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer

BvN förste folkskolinspektören och förste stadsläkaren.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan barnavårdsnämndens och fattigvårdsnämndens verksamhet föreskrives i barnavårdslagen, att, i den mån så prövas påkallat, representanter för dessa nämnder eller nämnderna i deras helhet böra sammankomma för rådplägning om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Äro beträffande visst ärende barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden av olika mening, vilkendera myndigheten som har att ingripa, bör ärendet överlämnas till en tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt ytterligare en för ett år utsedd ledamot från vardera av nämnderna. Denna nämnd avgör, vilken av myndigheterna som skall taga befattning med ärendet.

Under barnavårdsnämnden sorterar nämndens expedition, som — under ledning av en barnavårdsdirektör — fungerar som nämndens utredande och verkställande organ, samt därjämte fem barnhem, tre skyddshem och två lärlingshem. Härtill komma lärlingshemmet Fredrik Barcks minne, ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne samt barnhemmet Eurenii-Ljungcrantz' minne, vilka hem ävensom skyddshemmen stå under särskilda styrelser.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. Instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd, fastställd av k. m:t 8 maj 1925, med ändr. 14 jan. 1927 och 1 aug. 1930.

Stat år 1938. Utgifter: 4,406,095 kr. (därav att täckas med lånemedel 40,000 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1937 beviljat lånemedelsanslag 30,000 kr.); inkomster: 1,684,580 kr. (därav 225,000 kr. från Allmänna barnhusets Stockholmsfond, se sid. 257, och 220,467 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

***Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Trotzig**, C. A. F., rådman.

Övriga ledamöter.

Andersson, Paul, överlärare.
Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru.
Gunnard, O. B., kyrkoherde.
Kruse, E. Ingeborg, fru.
***Malmberg**, N. M., docent.
***Svedenius**, C. G., prakt. läkare, stadsfullm.

Suppleanter.[1])

Wirén, f. Fransén, E. Maria, fru.
***Gullstrand**, A. M., rådman.
***Lundh-Eriksson**, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm.
Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.
Mogård, J. A. B., kyrkoherde.
Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru.
***Ivarsson-Pauli**, R. Gulli, prakt. läkare.

Kassaförvaltare.

Löfving, K. B. E., barnavårdsdirektör; **Carlson**, V. O. J., byråinspektör (suppl.).

Sekreterare.

Källander, H. J., förste assessor (se sid. 247).

Barnavårdsnämndens delegerade.

Delegerade för samhällsvårdsärenden.

Andersson, Paul, ordf.; **Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina); **Théel**, f. Roth, Elisif.
Suppleanter: **Kruse**, E. Ingeborg; **Lundh-Eriksson**, J. A. (Nanna).

Delegerade för mödrahjälps- och bidragsförskottsärenden.

Svedenius, C. G., ordf.; **Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina); **Théel**, f. Roth, Elisif.
Suppleanter: **Söderström**, f. Hagberg, Vera M.; **Wirén**, f. Fransén, E. Maria.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina); **Théel**, f. Roth, Elisif.

Tremannanämnden.

(Se ovan.)

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru (självskriven såsom ledamot i såväl fattigvårdsnämnden som barnavårdsnämnden); **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); **Karlsson**, Wictor E., borgarråd, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden).

[1]) Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning, som de ledamöter (inberäknat ordföranden och vice ordföranden), vilkas resp. ersättare de enligt gällande författningar eller nämndens beslut i första hand skola vara (fru Lundh-Eriksson är enligt nämndens beslut ersättare för såväl hr Andersson som hr Svedenius).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av barnavårdsnämndens samt nykterhetsnämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.
Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.
Montelius, G. H., aktuarie, o r d f.

Suppleanter:
Carlberg, O. Ch., stationsskrivare.
Flinck, Svea M., servitris.

Barnavårdsnämndens expedition.

Klarabergsgatan 31 och 33 samt Klara Västra Kyrkogata 5, C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20).

Barnavårdsnämndens expedition, som tillika fungerar som nämndens utredande och verkställande organ, är uppdelad på följande avdelningar: avdelningen för förebyggande åtgärder samt (för skyddsuppfostran och samhällsvård) omhändertagna barn jämte utackorderingsbyrån, ungdomsbyrån, rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor och förskottsbyrån; avdelningen för tillsyn av barn utom äktenskap jämte mödrahjälpsbyrån; avdelningen för tillsyn av fosterbarn samt kamerala avdelningen. Nämndens förvaltningschef är b a r n a v å r d s d i r e k t ö r e n.

Barnavårdsdirektör (C).

Löfving, K. B. E. (förordn. t. o. m. $^{31}/_{1}$ 1943); mottagningstid: 10—12.

Avdelningen för förebyggande åtgärder samt (för skyddsuppfostran och samhällsvård) omhändertagna barn.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20). Ang. ungdomsbyrån och rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor se nedan.

Avdelningen ombesörjer de åliganden, som enligt föreskrifterna i barnavårdslagen åvila barnavårdsnämnden beträffande dels vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn, dels ock nödställda, sjuka och värnlösa barn, ävensom ungdom mellan aderton och tjuguett år, som är hemfallen åt ett oordentligt, lättjefullt eller lastbart levnadssätt.

För verksamhetens bedrivande har barnavårdsnämnden indelat staden i kretsar, var och en under närmaste uppsikt av ett k r e t s o m b u d, utsett av nämnden antingen bland dess egna ledamöter eller ock bland andra män och kvinnor, vilka nitälska för ungdomens vård och fostran. Kretsombuden äga närvara vid barnavårdsnämndens sammanträden.

I fråga om vanartade, i sedligt avseende försummade samt misshandlade eller kroppsligt vanvårdade barn äger barnavårdsnämnden att, i den mån omständigheterna därtill föranleda, meddela förmaning åt barnets föräldrar, tilldela varning eller aga åt barnet samt föreskriva anlitande av lämplig, till stöd för hemuppfostran inrättad anstalt eller barnets hållande till viss lämplig sysselsättning. I samband med beslut om åtgärd, som nyss nämnts, bör nämnden uppdraga åt särskild person (ö v e r v a k a r e) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Om dessa förebyggande åtgärder visa sig gagnlösa, bör nämnden skilja barnet från hemmet och omhändertaga detsamma för s. k. s k y d d s u p p f o s t r a n. Beslut om sådant omhändertagande skall, därest föräldrarna ej lämna sitt samtycke härtill, underställas överståthållarämbetets prövning. Skyddsuppfostran skall för de vanartade barnens vidkommande meddelas å särskilda s. k. s k y d d s h e m (se nedan sid. 253) eller ock i enskilt hem eller b a r n h e m (se nedan sid. 251), om så anses lämpligare. I fråga om de icke vanartade barnen skall skyddsuppfostran meddelas i främsta rummet genom utackordering i enskilda hem, som stå under barnavårdsnämndens ständiga tillsyn, dock må särskilda omständigheter eller brist på lämpliga fosterhem kunna föranleda barnets intagande å barnhem. För ingripande mot vanartade barn är åldersgränsen aderton år och för andra barn sexton år. När för skyddsuppfostran omhändertaget barn anses ej vidare vara i behov av sådan uppfostran, skall barnet utskrivas. Sådan utskrivning skall äga rum senast då barnet fyller aderton år, dock må utskrivning av i skyddshem intagen elev kunna anstå till dess vederbörande fyllt tjuguett år. Vid slutlig utskrivning bör tillses, att barnet erhåller lämpligt arbete och nödig utrustning.

Barnavårdslagen äger fr. o. m. år 1935 tillämpning även å unga personer mellan aderton och tjuguett år, som äro hemfallna åt ett oordentligt, lättjefullt eller lastbart levnadssätt. (Tidigare gällde lösdrivarlagen beträffande dessa personer.) Bestämmelserna om nämndens verksamhet med avseende å ungdom över aderton år avvika dock i vissa hänseenden från de bestämmelser, som gälla beträffande barn under nämnda ålder. I fråga om person mellan aderton och tjuguett år skall barnavårdsnämnden tillhålla honom att föra ett ordentligt liv samt allvarligt erinra honom om de påföljder, som i annat fall kunna inträda för honom. Om det prövas vara till gagn för hans tillrättaförande, skall nämnden söka vara honom behjälplig med

BvN anskaffande av arbete eller vidtaga annan tjänlig åtgärd. I sådant fall bör efter omständigheterna hänvändelse ske till arbetsförmedlingsanstalt, myndighet, som handhar ledningen av allmänt arbetsföretag, annan offentlig eller enskild institution, hans anhöriga eller andra, som kunna finnas lämpliga och villiga att taga hand om honom eller att eljest bereda honom tillfälle att efter förmåga ärligen försörja sig och föra ett ordentligt liv. Då omständigheterna det påkalla, äger nämnden också uppmana hans föräldrar att tillse, att han för ett ordentligt liv. I fråga om skyddsuppfostran av ifrågavarande underåriga gälla även särskilda regler.

Barnavårdsnämndens omsorg om de nödställda, sjuka eller värnlösa barnen, vilken tidigare åvilat fattigvården, kallas samhällsvård. Föremål för nämndens ingripande i detta hänseende äro dock endast barn under sexton år, vilka antingen sakna föräldravård, emedan föräldrarna övergivit barnet eller avlidit, eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet eller sjukdom eller svaghet hos barnet anses böra omhändertagas för erhållande av vård i enskilt fosterhem eller å anstalt. I detta fall får dock omhändertagandet endast ske med föräldrarnas medgivande. Nödställda barn, som anses erhålla den lämpligaste hjälpen genom understöd i hemmet, ävensom alla nödställda över sexton år tillhöra liksom förut fattigvårdens område.

För fullgörande av barnavårdsnämndens skyldighet jämlikt 1924 års barnavårdslagstiftning att handhava utackorderingen av barn under sexton år har inom nämndens expedition upprättats en särskild utackorderingsbyrå, vilken tills vidare jämväl biträder fattigvårdsnämnden vid tillsyn m. m. över äldre personers utackorderande i enskilda hem. Kostnaderna för ifrågavarande utackorderingsverksamhet beträffande äldre personer uppföras dock å fattigvårdsnämndens stat.

De barn, som av barnavårdsnämnden omhändertagas för samhällsvård, utackorderas i enskilda fosterhem, där ej särskilda omständigheter föranleda, att barnet bör intagas i barnhem eller anstalt för sjuka och abnorma. Förutom till nämndens egna barnhem (sid. 251) förekommer givetvis även överlämnande av barn mot avgift till andra barnavårdsanstalter, av vilka en del understödjas av och stå i nära samarbete med nämnden eller med visst inflytande för nämnden å deras ledning. Bland dessa anstalter må nämnas barnhemmet Eurenii-Ljungcrantz' minne (sid. 253) m. fl. spädbarnshem, lärlingshemmet Fredrik Barcks minne (sid. 255), ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne (sid. 256), Hambergska stiftelsens barnhem i Färentuna socken å Svartsjölandet, avsett för tuberkulösa, men ej sjukhusvård behövande barn, samt Karlslunds sinnesslöanstalt vid Väsby. Sistnämnda anstalt innehaves numera av Föreningen för psykiskt vanlottade, i vars styrelse nämnden äger utse en ledamot.

För varje utackorderingsområde i landsorten utser barnavårdsnämnden lokalombud, som skall uppsöka och föreslå hem, lämpliga för mottagande av barn för vård och uppfostran, samt handhava tillsynen över barnen inom distriktet. Lokalombudens verksamhet ävensom fosterhemmen inspekteras av nämndens tjänstemän. K. m:t har den 12 dec. 1935 medgivit barnavårdsnämnden fortsatt befrielse t. v. intill utgången av år 1940 från kontroll från vederbörande vistelsekommuns barnavårdsnämnds sida över de till fosterhem eller barnhem utom Stockholm överlämnade barnen.

För kostnaderna för omhändertaget barn äger barnavårdsnämnden uttaga ersättning av barnets föräldrar eller annan underhållsskyldig hemortskommun eller staten. Kostnaderna för skyddsuppfostran av person över aderton år betalas av staten. Därest underhållsskyldig undandrager sig honom åliggande ersättningsskyldighet, kan han av barnavårdsnämnden föreläggas att fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete. Arbetsföreläggande kan jämväl av barnavårdsnämnden tillgripas mot föräldrar, vilkas försummelse att fullgöra på civilrättslig väg fastställd bidragsskyldighet föranleder försämring i barnets uppehälle och uppfostran. För omhändertagande av dylika försumliga underhållsskyldiga äger barnavårdsnämnden disponera platser å de för fattigvårdsnämnden avsedda arbetshemmen Ösbyholm för män och Emaus för kvinnor (jfr sid. 200).

Å barnavårdsnämndens expedition har upprättats ett centralregister över de barn, som äro föremål för nämndens verksamhet, med undantag dock tills vidare av de utomäktenskapliga barnen.

Den under de senaste åren växande arbetslösheten har i allt större omfattning drabbat jämväl ungdomen, vilket bl. a. medfört, att ynglingar, som tidigare varit föremål för åtgärd från barnavårdsnämndens sida, hänvänt sig till nämnden med begäran om råd och hjälp, då de stått utan arbete eller bostad. Men även annan manlig ungdom ävensom föräldrar hava i dylika situationer sökt nämndens bistånd. Anledningen härtill har i åtskilliga fall också varit iråkade nödlägen och svårigheter av andra slag. Barnavårdsnämnden har på grund härav upprättat en särskild avdelning, benämnd Stockholms stads upplysnings- och rådgivningsbyrå för ungdom (förkortat Ungdomsbyrån).

Ungdomsbyrån utgör nämndens organ för handläggning av sådana till nämndens verksamhet hörande ärenden, vilka avse befrämjandet av åtgärder till ungdoms välfärd. I överensstämmelse härmed har byrån till uppgift *att* med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å ungdoms vård och uppfostran, *att* meddela skolfri ungdom upplysningar och råd i fråga om utbildning och yrkesval, i fall av inre eller yttre svårigheter samt i personliga angelägenheter i allmänhet, varvid särskild uppmärksamhet skall ägnas åt de unga, som till följd av kroppslig eller andlig brist eller

svaghet äro i behov av hjälp, *att* tillhandagå föräldrar med upplysningar och råd i uppfostringsfrågor och andra för de ungas välfärd betydelsefulla angelägenheter, samt *att* söka bereda arbetslös ungdom sådan sysselsättning och omvårdnad, som är ägnad att motverka de skadliga följderna av arbetslösheten. Byråns verksamhet omfattar tills vidare endast manlig ungdom och sådan ungdoms föräldrar.

Till förebyggande av dubbelarbete och onödiga kostnader samt till betryggande av planmässighet och effektivitet skall ungdomsbyrån upprätthålla ett intimt samarbete med andra myndigheter och institutioner, vilka hava att vidtaga hjälpåtgärder med avseende på ungdom eller som bedriva annan ungdomsvårdande verksamhet. Vad särskilt angår samarbetet med stadens arbetsförmedling fordras såsom regel, att arbetslös skall vara anmäld därstädes, innan byrån tager befattning med honom. Den närmaste ledningen av byråns verksamhet handhaves av en föreståndare, vilken är ansvarig för arbetets bedrivande enligt ovan angivna riktlinjer.

Vidare har nämnden såsom ett led i nämndens allmänt förebyggande verksamhet upprättat en särskild rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor, vilken har till uppgift att lämna råd och hjälp åt föräldrar, lärare och andra barnafostrare rörande behandling av sådana barn i förskolåldern och skolåldern, vilkas uppförande eller förhållningssätt i övrigt företer mera framträdande egendomligheter (»problembarn»).

Slutligen har nämnden för handläggning av ärenden enligt lagen om förskottering av underhållsbidrag till barn inrättat en särskild byrå, förskottsbyrån. Enligt nämnda lag äger barn under 16 år, vars fader är bidragspliktig, att under vissa förutsättningar av allmänna medel erhålla förskott å det underhållsbidrag, som fadern icke erlägger. Bidragsförskottet har bestämts till varierande belopp, dels med hänsyn till dyrortsgraderingen, dels med hänsyn till antalet barn i familjen och dels med hänsyn till storleken av moderns inkomst. Barnets representant äger att hos barnavårdsnämnden i den kommun, där barnets moder senast blivit mantalsskriven, göra ansökan om bidragsförskott. Bidragsförskott beviljas varje gång för ett år och utbetalas månadsvis. För lämnat bidragsförskott inträder barnavårdsnämnden i barnets rätt till underhållsbidrag gentemot fadern. I den mån nämnden ej kan uttaga ersättning av fadern, är nämnden berättigad till gottgörelse av staten för $^3/_4$ av utgivna bidragsförskott.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrifter i anledning av barnavårdslagen 30 nov. 1934, med ändr. K. kung. om statsbidrag till vissa kostnader enligt barnavårdslagen 24 sept. 1937. K. kung. om efterlysning av vissa underhållsskyldiga 25 nov. 1927, med ändr. Lag om förskottering av underhållsbidrag till barn 18 juni 1937. Lag om barnbidrag 18 juni 1937 (§ 9 mom. 2). Lagarna 14 juni 1917 om adoption (§§ 9 och 20), 11 juni 1920 om barn i äktenskap (§§ 8 och 19), 6 juni 1924 om förfarandet i brottmål rörande vissa minderåriga (§ 3), 27 juni 1924 om förmynderskap (kap. 12 § 16) samt strafflagen (kap. 14 § 45). Instruktion för kretsombud och övervakare, tillsatta av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 1 mars 1927. Instruktion för lokalombud, antagna av barnavårdsnämnden, fastställd av barnavårdsnämnden 11 juni 1926.

Kansliet.

Föreståndare.

Lindahl, O.

Överläkare (4,800 kr.).

Lindsjö, D. M.; mottagningstid, tisdagar och fredagar 10—11.

Sekreterare (4,080 kr.).

Källander, H. J., förste assessor; träffas i regel 9—10.

Förste kontorsskrivare (11).

Axelson, f. Magnusson, Helfrid M., tjl., *tf.* **Jansson**, Dagmar E.

Ett *första kontorsbiträde* (7), två *e. o. första kontorsbiträden* (VII), ett *kontorsbiträde* (5), två *e. o. kontorsbiträden* (V), ett *e. o. skrivbiträde* (IV), ett *extra biträde.*

Barnavårdsnämndens kretsombud

(225 kr.; dessutom 17 kr. för varje undersökning).

Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes församlingar.

Andersson, N. Kaleb, överlärare; Verdandigatan 1, *Ö.;* t. 20 53 56.

Kungsholms och S:t Görans församlingar.

Admund, B. S. A., kyrkoadjunkt; Arbetargatan 21, *K.;* t. 53 62 64.

Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar.

Petterson, f. Danielsson, V. M. (Manni), fru; Karlbergsvägen 30, *Va.;* t. 30 92 98.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Nöjd, P. D., överlärare; Danderydsgatan 27, *Ö.;* t. 11 22 24.

Maria och Högalids församlingar.

Holmström, f. Holmberg, Ruth M., fru; Chapmansgatan 5, *K.;* t. 53 71 82.

Katarina och Sofia församlingar.

Agvald, R. V., överlärare; Skånegatan 117, *Sö.;* t. 40 29 89.

Brännkyrka församling.

Hassler, J. E. A., kyrkoadjunkt; Herr Stens Väg 54, Älvsjö 1; t. Älvsjö 8 82.

Enskede församling.

Vide, A. V., överlärare; Kyrkogårdsvägen 11, Enskede 1; t. 49 10 91.

Bromma församling.

Wallerius, L., överlärare; Bergviksvägen 38, Smedslätten, Äppelviken; t. 25 01 35.

Utackorderingsbyrån.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88.

Inspektör (1 kl.) (19).

Falk, A. V.; t. 20 46 14.

Biträdande inspektör (14).

Berglind, A. L. Ragnhild.

Kontorsskrivare (9).

Horneman, Sally E.

E. o. assistent (1 kl.) (XII).

Perup, J. W., tjl. (se nedan), *tf.* **Parmsten**, A. Valborg.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *kontorsbiträde* (5), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *e. o. skrivbiträde* (IV).

Ungdomsbyrån.

Klarabergsgatan 33, 1 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 31 60.

Föreståndare (2,400 kr.).

Holmberg, J. A., folkskollärare.

Biträdande föreståndare (1,200 kr.).

Lidman, K. I. (se sid. 257).

E. o. assistent (1 kl.) (XII).

Jacobsson, J. N.

Rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor.

Klara Västra Kyrkogata 5, 2 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: alla vardagar 10—12 (fredagar även 17—20).

Föreståndare (6,120 kr.).

Ramer, K. T., prakt. läkare; t. 11 43 04.

Biträdande läkare (2,040 kr.).

Sjödén, O. B.

Psykolog (2,040 kr.).

Ulin, H. Carin, fil. lic.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Wennerberg, Edith L.; **Svenson**, f. Colliander, Carin I. M.; **Nordström**, Anna-Greta.

Extra assistenter (3,480—2,880 kr.).

Olsson, Anna M.; **Gunther**, Britta H. Å.

Förskottsbyrån.

Klarabergsgatan 33, 3 tr. C.; t. »barnavårdsnämnden».

E. o. inspektör (1 kl.) (XIX).

Kinell, E. A. T., *tf.*

Extra biträdande inspektörer.

Perup, J. W.; **Holmgren**, f. Almgren, Doris D. A; **Carlweitz**, J. R. T.

Dessutom två *extra assistenter* samt *extra* och *tillfälliga biträden.*

Dessutom vid Stockholms stadsmissions barnhem för gossar vid Boxtorp (Södermanland) en *ord. folkskollärare* (5,160 kr.) och en *e. o. folkskollärare* (3,450 kr.). (Befattningarna äro uppförda å barnavårdsnämndens lönestat[1]).)

Avdelningen för tillsyn av barn utom äktenskap.

Klarabergsgatan 31, 3 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden» samt 11 99 88; expeditionstid: 10—14, fredagar även 19—20 (för anmälningar).

Lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap stadgar, att för varje barn utom äktenskap skall av barnavårdsnämnden förordnas lämplig man eller kvinna till barnavårdsman. Förordnandet meddelas, så snart nämnden mottagit anmälan om den blivande moderns havandeskap eller erhållit kännedom om barnets födelse. Barnavårdsmannens allmänna uppgift angives i lagen vara »att bistå modern med råd och upplys-

[1]) Befattningarna tillhöra Stockholms skoldistrikt och tillsättas av folkskoledirektionen, som äger utöva överinseende över undervisningen vid barnhemmet.

ningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behörigen tillvaratagas». Särskilt åligger det honom att sörja för att barnets börd fastställes och att barnet tillförsäkras underhåll, varjämte han skall biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgivande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Uppdraget som barnavårdsman upphör, när barnet fyllt aderton år.

Över barnavårdsmannens verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmannen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Nämnden åligger att årligen granska av barnavårdsmannen förda anteckningar och — i förekommande fall — räkenskaper. Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörandet av dess ovannämnda åligganden har anställts en byråinspektör. I några fall hava därtill lämpliga personer av intresse för modern och barnet åtagit sig att utan ersättning vara barnavårdsmän. I övrigt utföres barnavårdsmannaarbetet av hos nämnden anställda ordinarie och e. o. barnavårdsmän, varjämte sedan år 1924 vissa personer, som icke äro hos nämnden anställda, erhålla barnavårdsmannauppdrag mot ersättning med visst belopp per fall. Sådan ersättning utgår f. n. till tre personer.

Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets i Stockholm arbetande barnavårdsbyråer (se nedan) hava åtagit sig nämndens uppdrag att mottaga och till nämndens expedition vidarebefordra anmälningar om havandeskap, varom förmäles i 14 § av ovannämnda lag.

Antalet barnavårdsmannaskap, som den 1 jan. 1938 stodo under nämndens tillsyn, var 8,979.

För handläggning av ärenden enligt k. förordn. om mödrahjälp har barnavårdsnämnden inrättat en särskild byrå, *mödrahjälpsbyrån*. Enligt nämnda förordning må kvinna, som i anledning av havandeskap eller barnsbörd är i uppenbart behov av understöd tillerkännas mödrahjälp av statsmedel. Mödrahjälp lämnas i den form, som för varje särskilt fall finnes lämpligast, i en eller flera poster, dock högst till ett sammanlagt värde av 300 kr. Hjälpen kan helt eller delvis lämnas såsom räntefritt lån. Mödrahjälp må ej avse tid, som infaller senare än 6 månader efter nedkomsten. Ansökan om mödrahjälp skall senast å 60:e dagen efter barnsbörden ingivas till barnavårdsnämnden i den kommun, där kvinnan vistas. Det åligger barnavårdsnämnden att över ansökningen avgiva yttrande till mödrahjälpsnämnden i orten (se sid. 365), vilken nämnd har att besluta i ärendet. Beslut, varigenom mödrahjälp beviljats, skall verkställas av barnavårdsnämnden, som därvid har att vaka över att hjälpen kommer till användning i enlighet med givna föreskrifter.

Författningar. Lag om barn utom äktenskap 14 juni 1917, med ändr. Lag om äktenskaplig börd 14 juni 1917 (§ 5). K. kung. ang. föreskrifter om barnavårdsmans verksamhet och tillsynen däråa 23 nov. 1917, med ändr. K. förordn. om mödrahjälp 11 juni 1937. K. kung. med tillämpningsföreskrifter till förordn. om mödrahjälp 22 okt. 1937. Instruktion för avlönade barnavårdsmän hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Anmälningar om havandeskap, enligt lagen om barn utom äktenskap, kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, å Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyråer: Slussplan 9, *St.*; t. 10 21 98, 20 29 54; expeditionstid: alla dagar 10—16; Malménska hemmet, Pilgrimsvägen, Aspudden (för Brännkyrka och Enskede); t. Aspudden 5 20; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 9—11.

Byråinspektör (21).

Carlson, V. O. J.; mottagningstid: 10—12.

Förste barnavårdsman (14).

Juhlin, Dagmar A. M.

Barnavårdsmän (12).

(Tel.: se ovan samt personalavdelningen eller telefonkatalogens yrkesregister.)

Brehm, f. Strandberg, Ella; **Carell**, Carin M. C.; **Ebbinghaus**, f. Pettersson, Agnes E.; **Engström**, Estrid M. C.; **Erlandsson**, Jenny M.; **Flyrin**, Märtha V. H.; **Granfelt**, Marta K. A.; **Heurlin**, Hedvig M., tjl. (se sid. 250); **Hultcrantz**, E. V.; **Landberg**, Astrid E. F.; **Rydberg**, f. Lindblom, V. (Wilma); **Rådberg**, Disa E. S.; **Sköldström**, Hildur M.; **Strandmark**, Rut A. H. A.; **Strömer**, S. Cecile M.; **Sylvén**, Ester M.; **Thörnqvist**, Judit A. T.; **Trägårdh**, Hilma M. Ch.; **Ålander**, f. Tegman, Anna Ch. B.; **Österblom**, Ebba.

E. o. barnavårdsmän (XII).

(Tel.: se ovan samt personalavdelningen eller telefonkatalogens yrkesregister.)

Andersson, f. Ewaldt, Tyra; **Axelson**, f. Magnusson, Helfrid M.; **Dahll**, f. Appelqvist, Katarina; **Harpen**, Anna H. M.; **Holmgren**, f. Almgren, Doris D. A., tjl. (se sid. 248); **Jernström**, f. Christenséu, H. Johnny R.; **Jonsson**, Karin M.; **Lewander**, T.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., stadsfullm.: **Ståhlberg**, M. E. (Lisa); **Wallin**, Jenny W.; **Österholm**, E.; två vakanta, **Adler**, K. G., *tf.*

Kontorsskrivare (9).

Sandberg, f. Hjelm, Ingrid M. E.

BvN Två *vik. barnavårdsmän* med fast avlöning, ett *första kontorsbiträde* (7), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra kontorsbiträde.*

Mödrahjälpsbyrån.

Klarabergsgatan 33, 1 tr., C; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20).
(*Betr. mödrahjälpsnämnden för Stockholm se sid. 365.*)

Extra biträdande inspektör.

Heurlin, Hedvig M., barnavårdsman; mottagningstid 10—12 (fredagar även 19—20).

Extra assistent.

Steinwall, Märtha A.
Ett *extra kontorsbiträde.*

Avdelningen för tillsyn av fosterbarn.

Klarabergsgatan 33, 1 tr., C.; t. »barnavårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20).

Med fosterbarn förstås barn under sexton år, som mot ersättning fostras hos annan än föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, vilken har vårdnaden om barnet. Sådant barn skall stå under barnavårdsnämndens tillsyn. Detsamma gäller, även om ersättning ej utgår, barn i nämnda ålder, som är intaget å barnhem. Det åligger barnavårdsnämnden att tillse, att fosterbarnsvården icke utövas av personer eller på ställen, som äro för ändamålet olämpliga, samt att övervaka, att fosterbarnen komma i åtnjutande av tillfredsställande vård och uppfostran samt, i händelse av sjukdom, den vård, som av omständigheterna påkallas. Den, som mottagit barn till fostran, är skyldig att därom göra anmälan hos barnavårdsnämnden. Finner nämnden, att fosterbarn icke hos barnafostraren erhåller tillfredsställande vård och uppfostran, äger nämnden, därest rättelse icke på annat sätt kan åstadkommas, föreslägga barnafostraren att lämna barnet ifrån sig till den, som är skyldig att taga vård om detsamma. Befinnes ej detta lämpligt, har barnavårdsnämnden att omhändertaga barnet och därmed förfara såsom med barn, som omhändertagits för samhällsvård (se ovan sid. 245). Nämnden äger tillika, om skäl därtill föreligger, meddela barnafostrare förbud att vidare mottaga fosterbarn. Nu nämnda åtgärder kunna jämväl av nämnden vidtagas mot anstalt, där missförhållanden råda.

För utövande av tillsynen över fosterbarnen i allmänhet äro anställda åtta inspektriser. I fråga om tillsynen över av nämnden omhändertagna barn, vilka äro utackorderade i enskilda hem eller intagna i icke kommunala barnhem inom staden, har nämnden förordnat, att jämväl sådana barn skola stå under tillsyn av vederbörande inspektris. Vidare utöva inspektriserna tillsyn över vården av späda utomäktenskapliga barn, som hava barnavårdsman i Stockholm. Sådan tillsyn äger rum, även om barnen icke äro fosterbarn utan befinna sig hos sina föräldrar eller endera av dem.

För verksamhetens bedrivande är staden indelad i åtta distrikt, nämligen: 1. Storkyrkoförsamlingen. 2. Östermalm, norra och södra Djurgården, den del av Norrmalm, som ligger öster om Norrtullsgatan, söder om Odengatan och öster om Torsgatan, Barnhusviken, Klara Sjö, samt den del av Maria församling, som ligger norr om Hornsgatan och öster om Timmermansgatan. 3. Kungsholms församling, den del av S:t Görans församling, som ligger öster om Fridhemsgatan (gränsen går mitt i gatan), samt den del av Norrmalm, som ligger väster om Norrtullsgatan och norr om Odengatan. 4. Sofia församling samt den del av Katarina församling, som ligger öster om Götgatan. 5. Maria församling med undantag av den del, som ligger norr om Hornsgatan och öster om Timmermansgatan, de delar av Katarina och Högalids församlingar, som ligga väster om Götgatan och norr om Blekingegatan, Ringvägen, Tanto- och Sköldgatorna (gränsen går mitt i gatorna) samt Reimersholme. 6. Brännkyrka församling med undantag av Örby förstad och Örby villastad samt Reimersholme. 7. Enskede församling, de områden av Brännkyrka församling, som icke tillhöra 5:e och 6:e distrikten, samt ett område av Katarina och Högalids församlingar, som begränsas av Sköldgatan, Tantogatan, Ringvägen, Blekingegatan, Götgatan, Årstaviken (gränsen går mitt i gatorna). 8. Bromma församling samt den del av S:t Görans församling, som ligger väster om Fridhemsgatan (gränsen går mitt i gatan). Första inspektrisen sköter dessutom expeditionen och utövar tillsyn över enskilda barnhem och förlossningshem samt sådana till stöd för hemuppfostran inrättade anstalter, som åtnjuta understöd av staden.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, kap. 7. Instruktion för [fosterbarns]inspektriser hos Stockholms stads barnavårdsnämnd, utfärdad av nämnden 28 april 1931.

Inspektris (1 kl.) (12).

Borg, Tyra E. M. (1:a distr.), mottagningstid: 10—12 (fredagar även 19—20).

Inspektriser (2 kl.) (9).

Ehnbom, Inga J. M. (7:e distr.); **Hasselberg,** Margareta Ch. (4:e distr.); **Johansson,** f. Gus-

tafsson, Elsa K. (6:e distr.); **Parmsten**, A. Valborg (2:a distr.), tjl. (se sid. 248), *tf.* **Johansson**, E. M. (Else-Marie); **Swartz-Eng**, Ida E. Ch. (3:e distr.).

E. o. inspektriser (2 kl.) (IX).

Holmgren, Beda A. (8:e distr.); **Westling**, Ina B. (5:e distr.).

Kamerala avdelningen.

Klarabergsgatan 31, 2 tr., C. (postgirokonto nr 2700 och 3173); t. »barnavårdsnämnden»; förfrågningar angående inoch utbetalningar för barn utom äktenskap besvaras även å t. 20 00 90; expeditionstid: 10—14 (fredagar även 19—20).

Kamerala avdelningen handlägger ekonomiska angelägenheter angående nämnden och densamma underlydande anstalter med undantag av skyddshemmet för gossar samt ärenden rörande ersättning för kostnader för omhändertagna barn, varjämte kassan förmedlar in- och utbetalningar av underhållsbidrag för barn utom äktenskap.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Unell, F. M.; mottagningstid: 10—12.

Förste kammarskrivare (17).

Attermark, J. H. T.

Kontorsassistent (13).

Kinell, E. A. T., tjl. (se sid. 248), *tf.* **Lundqvist**, K. A.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Lundqvist, K. A., tjl. (se ovan).

E. o. assistent (1 kl.) (XII).

Sundström, N. G.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O.

Kontorsskrivare (9).

Jansson, Dagmar E., tjl. (se sid. 247), *tf.* **Ohrlander**, f. Bengtsson, I. E. M. (Greta); **Jarre**, f. Franzén, Svea.

Extra kontorsassistenter (3,720—2,700 kr.).

Frisk, J. S. H.; **Öström**, L.

Extra assistent (4,560 kr.).

Svensson, O. H. S. E.

Två *första kontorsbiträden* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *kontorsbiträde* (5), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), tre *e. o. skrivbiträden* (IV).

En *e. o. telefonist* (IV), en *förste expeditionsvakt* (8), två *expeditionsvakter* (6), en *e. o. expeditionsvakt* (VI), två *e. o. expeditionsvaktsbiträden* (IV).

Barnavårdsnämndens barnhem.

Under barnavårdsnämndens förvaltning stå f. n. fem barnhem (se vidare nedan).

Stadsfullmäktige haya den 18 nov. 1935 beviljat barnavårdsnämnden ett anslag av 1,600,000 kr. för uppförande av ett upptagningshem för barn vid Nyboda i Brännkyrka församling. Det nya barnhemmet är avsett att ersätta de förutvarande barnhemmen Fleminggatan 22 och Lillsjönäs, barnasylen vid Sabbatsbergsvägen ävensom viss del av barnavårdsverksamheten vid barnhemmet Eolshäll och asylen vid Åsögatan.

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, fastställt av barnavårdsnämnden 23 febr. 1932. Reglemente för de vid barnavårdsanstalterna anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av barnavårdsnämnden 6 okt. 1936. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid Stockholms stads barnavårdsanstalter, gällande från 1 jan. 1937.

Stat år 1938. Utgifter: 880,248 kr. (därav att täckas med lånemedel 40,000 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1937 beviljat lånemedelsanslag 30,000 kr.); inkomster: 116,376 kr.

Upptagningshemmet för barn vid Nyboda.

Nyboda; postadress: Stockholm 9; t. Liljeholmen 25 01.

Upptagningshemmet, som beräknas ha plats för omkr. 215 barn, har till ändamål förutom att härbärgera barn, som av olika anledningar, t. ex. bostadslöshet eller moderns sjukdom, behöva tillfälligt omhändertagas, att bereda vård åt barn, som behöva observeras i fysiskt och psykiskt avseende, innan åtgärder kunna vidtagas för deras stadigvarande placering.

Stat år 1938. Utgifter: 498,241 kr. (därav att täckas med lånemedel 40,000 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1937 beviljat lånemedelsanslag 30,000 kr.); inkomster: 44,428 kr.

Inspektör (1 kl.) (19).

Södersteen, I. S. A. (Inga), fru, *tf.*

Läkare (4,800 kr.).

Herlitz, C. W.

BvN

Föreståndarinnor (2 kl.) (7).

Wedelin, Ellen B., tjl., *tf.* **Hjalmarson**, Karin R. E; **Elfström**, Ragnhild C., tjl., *tf.* **Jonsson**, Karin R. M.; **Christiansen**, Ellen M.

E. o. föreståndarinna (VII).

Jonsson, Karin R. M., tjl. (se ovan), *tf.* **Lindblom**, Helena.

Värmeledningsskötare (9).

Johansson, J. A.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Ferlin, C. J. E.

En *vårdarinna (1 kl.)* (5), en *biträdande föreståndarinna* (4), en *e. o. biträdande föreståndarinna* (IV), en *e. o köksföreståndarska* (VII), en *e. o. sjuksköterska* (VI), nio *barnsköterskor* (3), nio *e. o. barnsköterskor* (III), fem *extra barnsköterskor*, ett *extra skrivbiträde*. — Två *eldare* (2 c), två *kokerskor* (1 c), en *sömmerska* (1 b), tre *köksbiträden* (1 a), en *städerska* (1 a).

Barnhemmet Eolshäll.

Eolshäll; postadress: Stockholm 9; t. Mälarhöjden 3.

Barnhemmet, som har 53 platser, fungerar dels som upptagningshem för gossar i och över skolåldern, vilka på grund av uppfostringssvårigheter eller annan anledning omhändertagits för skyddsuppfostran, dels för stadigvarande vård av yngre sådana gossar, företrädesvis psykopater. Ordnad psykiatrisk observation och behandling av de senare infördes år 1928.

Stat år 1938. Utgifter: 80,897 kr.; inkomster: 17,576 kr.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,380 kr.).

Vakant.

Läkare (2,040 kr.).

Sjödén, O. B.

En *biträdande lärarinna* (3,540 kr.), en *e. o. husmoder* (IV), en *vaktmästare (1 kl.)* (8), en *e. o. assistent* (VIII), tre *e. o. vårdarinnor (2 kl.)* (III). — En *kokerska* (1 c), ett *köksbiträde* (1 a).

Sättra barnkoloni.

Sättra, Adelsö; postadress: Adelsö; t. Adelsö 3.

Kolonien, som är avsedd för konvalescenter samt sådana sjukliga och klena barn, vilka ej mottagas å sjukhus men vilkas hälsotillstånd genom en tids vistelse vid kolonien anses kunna väsentligen förbättras, omfattar 6 hem och kan mottaga 100 barn. Skolan vid kolonien lyder under folkskoledirektionen.

Stat år 1938. Utgifter: 185,550 kr.; inkomster: 29,765 kr.

Föreståndarinna (1 kl.) (8).

Wallin, A. W. (Minny), *tf.*

Läkare (2,280 kr.).

Fredbärj, K. T.

En *folkskollärarinna* (4,260 kr.), en *småskollärarinna* (2,880 kr.), sex *biträdande föreståndarinnor* (4), en *e. o. sjuksköterska* (VI), sju *barnsköterskor* (3), fyra *e. o. barnsköterskor* (III), en *e. o. automobilförare (och vaktmästare)* (VII). — En *gårdskarl* (2 a), en *sömmerska* (1 b), en *kokerska* (1 c), två *köksbiträden* (1 a), en *städerska* (1 a).

Barnhemmet Gaveliusgatan 7 B.

Gaveliusgatan 7 B, Sö.; t. 40 02 35.

Detta barnhem, tidigare benämnt »Stockholms stads hemskola för flickor», har till ändamål att uppfostra behövande, värnlösa flickor, om vilka det åligger Stockholms kommun att taga vård, och utbilda dem företrädesvis till dugliga tjänarinnor. Anstalten har plats för 50 flickor. Flickorna erhålla undervisning i stadens folkskolor.

Stat år 1938. Utgifter: 59,270 kr.; inkomster: 21,721 kr. (därav ränta å donationsmedel 16,300 kr.).

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Landin, Sara E.

Läkare (570 kr.).

Anzén, G. G.

En *skolkökslärarinna* (6), en *slöjdlärarinna* (6), två *vårdarinnor (2 kl.)* (3), en *värmeledningsskötare* (7).

Stockholms stads spädbarnshem.

Folkungagatan 119, Sö.; t. 41 54 07.

Det huvudsakliga arbetet inom hemmet, som har plats för 33 mödrar och 40 barn, utföres av mödrarna, som få lära sig både att sköta sina barn samt alla i ett hem förekommande sysslor. Vård å spädbarnshemmet bör i regel ej lämnas för längre tid än ett år.

Stat år 1938. Utgifter: 41,290 kr.; inkomster: 2,886 kr.

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Andersson, Ester M.

Läkare (1,140 kr.).

Belfrage, C. E.

En *biträdande föreståndarinna* (4), en *köksföreståndarska (4 kl.)* (4).

Barnhemmet Eurenii-Ljungcrantz' minne.

Hemmet A, Skånegatan 118, Sö.; t. 40 31 19; Hemmet B, kv Per nr 4, Saltsjö-Duvnäs; t. Saltsjö-Duvnäs 54.

Barnhemmet är grundat dels på en testamentarisk donation av vice häradshövdingen P. L. Eurenius å ett belopp av 250,000 kr., vilket år 1910 överlämnades till staden, dels på en testamentarisk donation av tobakshandlaren P. Ljungcrantz, som efter att från den 1 dec. 1874 hava förvaltats av Allmänna barnhuset överlämnades till staden den 1 juli 1933 med ett belopp av 526,872 kr. Hemmets ändamål är att bereda vård åt värnlösa barn under första och andra levnadsåret. Verksamheten är uppdelad på tvenne hem för barn i första levnadsåret: Hemmet A, Skånegatan 118, *Sö.*, med plats för 27 barn, och Hemmet B, nr 4 kv. Per, Saltsjö-Duvnäs i Nacka socken, med plats för 18 barn. Å Hemmet A beredas unga kvinnor i 4 månaders kurser praktisk utbildning och teoretisk undervisning i späda barns vård. (Avsikten är att med medel av den Ljungcrantzska fonden, som den 1 jan. 1935 gjorts tillgängliga för barnhemmet, upprätta ytterligare ett hem för barn i andra levnadsåret.)

Barnhemmet förvaltas av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka tre utses av barnavårdsnämnden och två av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm. För en var av de sålunda valda ledamöterna utses i enahanda ordning en suppleant. Barnavårdsnämnden utser en av de av nämnden valda ledamöterna till ordförande. Styrelsen utser inom sig vice ordförande samt dessutom en verkställande ledamot, som har att närmare övervaka verksamheten inom barnhemmet.

Intagning av barn sker efter beslut av styrelsen, som jämväl bestämmer avgifterna för vård å hemmet. Ansökan om intagning göres hos barnavårdsbyrån, Slussplan 9, *St.*, kl. 10—12 varje helgfri dag utom lördagar.

Reglemente. Reglemente för barnhemmet Eurenii-Ljungcrantz' minne, antaget av SF 15 okt. 1934.

Stat år 1938. Utgifter: 86,970 kr.; inkomster: 86,970 kr. (därav 34,000 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Malmberg, N. M., docent, överläkare, ordf., **Löfving**, K. B. E., barnavårdsdirektör, vice ordf., ***Lundh-Eriksson**, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm. (utsedda av barnavårdsnämnden); ***Bentzel**, Maggie, föreståndarinna, **Fürstenberg**, f. Jacobsson, Mary B., fru, verkst. ledamot och kassaförvaltare (utsedda av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm).

Suppleanter: **Juhlin**, Dagmar A. M., förste barnavårdsman, ***Wirén**, f. Fransén, E. Maria, fru, **Svedenius**, C. G., prakt. läkare, stadsfullm. (utsedda av barnavårdsnämnden); ***Malmroth**, f. Herlitz, Elsa, landshövdingska, **Moureau**, N. C., förste kanslisekreterare (utsedda av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå).

Sekreterare.

Falk, A. V. (se sid. 248).

Redogörare.

Attermark, J. H. T. (se sid. 251).

Läkare (3,000 kr.).

Heineman, I. D.

Hemmet A.

Adress och telefon: se ovan.

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Lundell, Märtha.

En *e. o. lärarinna* (V), en *e. o. underköterska* (IV), en *extra barnsköterska.* — Två *ammor*, en *maskinist* (900 kr.), en *kokerska* (1 c), en *tvätterska* (1 a), ett *köksbiträde* (1 a).

Hemmet B.

Adress och telefon: se ovan.

E. o. föreståndarinna (3 kl.) (VI).

Swenson, Siri M.

En *biträdande föreståndarinna* (IV), tre *e. o. barnsköterskor* (III), en *extra barnsköterska.* — En *kokerska* (1 c), en *tvätterska* (1 a), ett *köksbiträde* (1 a).

Stockholms stads skyddshem.

Enligt den av 1936 års riksdag beslutade omläggningen av verksamheten vid skyddshemmen skall staten övertaga denna tidigare på landstingen och de städer, som ej deltaga i landsting, ankommande verksamhet, dock skola städerna Stockholm och Göteborg fortfarande, med bidrag av statsmedel, handhava all skyddshemsverksamhet och upprätta eller anordna för vederbörande stad avsedda skolhem, yrkeshem och hemskolor.

Författningar. Lag om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag) 6 juni 1924, med ändr. K. kung. med vissa föreskrif-

BvN ter i anledning av barnavårdslagen 30 nov. 1934, med ändr. K. stadga för skyddshemmen 24 sept. 1937. K. kung. om bidrag av landsting och vissa städer, som ej deltaga i landsting, till kostnaderna för omläggning av skyddshemsverksamheten i riket 23 dec. 1937.

Skolhemmet för flickor.

Johannelund, Ulvsunda; t. 25 67 09.

Denna barnavårdsanstalt, tidigare benämnd »barnhemmet Tempelbacken», har av k. m:t den 30 dec. 1937 godkänts såsom skyddshem (skolhem) för flickor i skolpliktig ålder. Skolhemmet har 30 platser. En särskild byggnad har inrättats till upptagningshem med 8 platser för äldre svåruppfostrade flickor.

Hemmet skall stå under förvaltning av en särskild styrelse (ännu ej utsedd); t. v. fungerar barnavårdsnämnden som sådan.

Stat år 1938. Utgifter: 90,166 kr.; inkomster: 44,919 kr. (därav statsbidrag 27,000 kr.).

Föreståndarinna

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,380 kr.).

Almgren, Gerda F. J.

Läkare (1,020 kr.).

Kjellberg, Gerda E.; **Ramer**, K. T.

En *slöjdlärarinna* (4), en *folkskollärarinna* (2,160 kr.), en *assistent* (1,860 kr.), en *extra vårdarinna* (1,500 kr.), en *vaktmästare* (7). — En *kokerska* (1 c), en *städerska* (1 a), ett *köksbiträde* (1 a).

Skol- och yrkeshemmet för gossar.

Skrubba; postadress: Stockholm 4; t. 8+5 01 53.

Egendomen Skrubba, belägen vid sjön Drevviken, har en areal av omkring 29 hektar åker (inkl. trädgård) och 245 hektar skogsmark.

Skyddshemmets styrelse, som utgöres av ordförande och två andra ledamöter jämte två suppleanter, utses av barnavårdsnämnden för två år i sänder. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Skyddshemmet förestås av en utav styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen såväl av gårdens och anstaltens förvaltning som av elevernas undervisning och uppfostran. Inom skyddshemmet meddelas skolundervisning ävensom utbildning i snickeri, skrädderi och mekaniskt verkstadsarbete samt i jordbruksarbete, kreatursvård och trädgårdsskötsel; eleverna fördelas efter håg och fallenhet å de olika yrkesgrenarna. Utbildningen syftar till att bibringa eleverna sådan med hänsyn till det praktiska livets krav erforderlig arbetsskicklighet, som kan vara ägnad att främja deras förmåga att försörja sig själva, sedan de utskrivits från skyddshemmet.

Vid skyddshemmet har upprättats en under lärlings- och yrkesskolestyrelsens förvaltning stående verkstadsskoleavdelning för undervisning i smides- och mekaniskt verkstadsarbete (jfr sid. 238).

Skyddshemmet får mottaga högst 85 elever.

Reglemente m. m. Förnyat reglemente för Stockholms stads [skyddshem] för gossar å Skrubba, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads [skyddshem] för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse 24 jan. 1921 och 2 mars 1922. Ang. kollektivavtal se sid. 251.

Stat år 1938. Utgifter: 263,543 kr.; inkomster: 186,090 kr. (därav statsbidrag 68,500 kr.).

Styrelse.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkställande ledamot; **Nordström**, A., byggnadsingenjör.

Suppleanter: **Lagerwall**, Eva H. G., leg. läkare; **Stålfelt**, P. E., folkskolinspektör.

Föreståndare (19).

Vakant, *tf.* **Garpe**, H. O. S.; träffas säkrast 9—10.

Predikant (630 kr.).

Swensson, S. E., komminister i Brännkyrka förs.

Läkare (1,080 kr.).

Sjödén, O. B.

En *ämneslärare* (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), två *yrkeslärare* (8), en *husmoder* (6), en *assistent* (4,416 kr.), en *förman* (3,780 kr.), en *vårdarinna* (2,724 kr.), ett *kontorsbiträde* (2,832 kr.). — En *kokerska* (1 c), en *sömmerska* (1 b), två *köksbiträden* (1 a); dessutom vid verkstadsskoleavdelningen (se ovan): en *yrkeslärare* (5,700 kr., avlönad av lärlings- och yrkesskolestyrelsen), en *verkmästare* och två *gesäller* (avlönade av snickarverkstadens arrendator).

För egendomens skötsel finnas anställda en *rättare* (2,400 kr.) och en *trädgårdsmästare* (2,400 kr.), (båda dessutom 20 % på försäljningen samt naturaförmåner till ett värde av 600 kr.); en *ladugårdsförman* (1,920 kr.) och en *chaufför* (2,220 kr.), (båda dessutom naturaförmåner till ett värde av 600 kr.).

Hemskolan för flickor.

Eknäs, Enköping; t. Upplands Vallby 3.

Skyddshemmet är beläget å Eknäs gård i Vallby socken av Uppsala län. Egendomen, som ligger vid Mälaren, har en areal av omkring 28 hektar åker och 30 hektar skog.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en av barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av minst tre ledamöter med minst två suppleanter. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomen handhaves av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 elever, vilka inom hemmet beredas fortsättningsskolundervisning och utbildning i olika grenar av husligt arbete.

Reglemente. Förnyat reglemente för Stockholms stads [skyddshem] för flickor å Eknäs, fastställt av k. m:t 7 okt. 1926.

Stat år 1938. Utgifter: 111,153 kr.; inkomster: 72,524 kr. (därav statsbidrag 27,000 kr.).

Styrelse.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Lagerwall**, Eva H. G., leg. läkare; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot.

Suppleanter: **Stålfelt**, P. E., folkskolinspektör; en vakant.

Sekreterare.

Carlson, V. O. J. (se sid. 249).

Föreståndarinna (11).

Erici, Ester K.

Läkare (630 kr.).

Forssblad, H. O. E.

En *lärarinna i kvinnlig slöjd* (8), två *lärarinnor i hushållsgöromål* (8), två *biträdande lärarinnor.*

Dessutom för egendomens skötsel en *rättare* och en *jordbruksarbetare.*

Stockholms stads lärlingshem.

Lärlingshemmen äro i första hand avsedda för från stadens skyddshem villkorligt utskrivna elever, som antingen sakna egna hem eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet icke kunna omedelbart dit återlämnas, ävensom för sådana elever, som inom skyddshemmen icke kunna erhålla med hänsyn till håg och fallenhet passande yrkesutbildning. I mån av plats mottagas även ynglingar och unga flickor från andra uppfostringsanstalter, varjämte hemmen stå öppna för sådana hem- och medellösa unga personer, som visserligen icke äro i oundgängligt behov av skyddsuppfostran men ändock behöva viss omvårdnad, tills de erhållit arbete eller kunnat återsändas till hemorten. Eleverna erhålla i lärlingshemmet bostad och kost samt tillsyn. Under dagen arbetar flertalet såsom lärlingar hos hantverksmästare, i fabriker eller i andra anställningar, till en början i regel relativt lågt avlönade men utvalda i syfte att bereda goda utsikter till framtida självförsörjning. De elever, som hava arbetsförtjänst, äro skyldiga att erlägga visst bidrag för kost m. m. under den tid de vistas i hemmet. Denna tid får icke utsträckas utöver den tidpunkt, då skyddsuppfostran under alla förhållanden senast skall upphöra, eller vid 21 års ålder.

Reglemente. Bestämmelser för Stockholms stads lärlingshem, fastställda av barnavårdsnämnden 20 okt. 1931. Ang. kollektivavtal se sid. 251.

Lärlingshemmet för gossar.

Katarina Bangata 70 (Lilla Blecktornet), Sö.; t. 40 33 54.

Lärlingshemmet för gossar har plats för 25 elever.

Stat år 1938. Utgifter: 40,136 kr.; inkomster: 9,898 kr.

Föreståndare (15).

Björnstam, Y.

En *assistent* (1,740 kr.), två *köksbiträden* (1 a).

Lärlingshemmet för flickor.

Fjällgatan 25, Sö.; t. 40 20 45.

Lärlingshemmet för flickor har 20 platser.

Stat år 1938. Utgifter: 28,600 kr.; inkomster: 5,445 kr.

Föreståndarinna (1 kl.) (8).

Andersson, Anna L.

En *köksföreståndarska (4 kl.)* (4), en *assistent.*

Lärlingshemmet Fredrik Barcks minne.

Fleminggatan 85, K.; t. 53 86 54.

Stadsfullmäktige beslöto den 30 juni 1933 att med användande av till staden av fröken Maria Barck år 1906 och 1911 donerade medel (Fredrik Barcks donationsfond) upprätta ett

BvN lärlingshem, benämnt Fredrik Barcks minne. Hemmet öppnades den 1 okt. 1933.

Hemmets ändamål är att åt fattiga och välartade ynglingar, företrädesvis lärjungar i Stockholms stads skolor för yrkesundervisning i snickeri eller smidesarbete, bereda skydd, fostran och god omvårdnad. Hemmet har plats för 20 ynglingar.

Hemmet står under ledning av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet, två av barnavårdsnämnden och två av lärlings- och yrkesskolestyrelsen. För var och en av ledamöterna tillsättes i enahanda ordning en suppleant. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot.

Intagning å hemmet sker efter beslut av dess styrelse. Där ej styrelsen finner särskilda skäl annat föranleda, må yngling icke kvarstanna å hemmet mer än tre år.

Reglemente. Reglemente för lärlingshemmet Fredrik Barcks minne, antaget av SF 30 juni 1933, fastställt av ÖÄ 24 juli 1933.

Stat år 1938. Utgifter: 30,958 kr.; inkomster: 30,958 kr. (därav ränta å donationsmedel 22,000 kr.).

Styrelse.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot (utsedd av stadskollegiet); ***Kruse**, E. Ingeborg, fru, **Löfving**, K. B. E., barnavårdsdirektör (utsedda av barnavårdsnämnden); **Andersson**, G. K. K., direktör, ***Berggren**, H. A., målarmästare, stadsfullm., vice ordf. (utsedda av lärlings- och yrkesskolestyrelsen).

Suppleanter: **Magnuson**, P. K., förgyllare, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); **Carlson**, V. O. J., byråinspektör, ***Söderström**, f. Hagberg, Vera M., fru (utsedda av barnavårdsnämnden); **Johansson**, Fritz O., kassör, stadsfullm., ***Lundström**, W. A., ombudsman, stadsfullm. (utsedda av lärlings- och yrkesskolestyrelsen).

Föreståndare (3,180 kr.).

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm. (träffas säkrast 15—17).

En *e. o. husmoder* (IV), två *köksbiträden* (1 a).

Ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne.

Genom testamente den 26 juni 1858 förordnade svenske och norske generalkonsuln i Alexandria Giovanni d'Anastasy, att av hans kvarlåtenskap 1/40 skulle tillfalla »Stockholm, huvudstaden i hans adoptivfädernesland Sverige, att där anslås och användas till milda stiftelser eller allmänna välgörenhetsinrättningar».

Donationen, som ursprungligen utgjorde 40,000 kronor, uppgick vid årsskiftet 1937/38 till 941,728: 92 kr.

Flera förslag och framställningar ha under årens lopp gjorts om användningen av d'Anastasy's donation men ha avslagits av stadsfullmäktige. Den 18 maj 1936 beslöto emellertid stadsfullmäktige på därom av ungdomsnämnden [= barnavårdsnämnden] gjord framställning att för donationens avkastning upprätta tvenne ungdomshem, ett för manlig och ett för kvinnlig ungdom.

Hemmens ändamål är att bereda vård och fostran åt ynglingar och flickor i åldern 16—21 år, vilka i saknad av tillfredsställande hemförhållanden eller medel till sitt uppehälle äro i behov av omhändertagande, tills det kunnat ordnas för dem på annat lämpligt sätt. Under den tid de vistas på hemmen skola de i mån av förmåga bidraga till sin försörjning. På hemmen få de bostad, kost och tillsyn. De skola vara anställda i förvärvsarbete eller gå i någon utbildningsanstalt. Vartdera hemmet har plats för omkring 20 ungdomar.

Hemmen stå under ledning av en gemensam styrelse, bestående av fem ledamöter jämte suppleanter. Styrelsens ordförande utses av stadskollegiet; de övriga ledamöterna av Stockholms stads barnavårdsnämnd i dess egenskap av ungdomsnämnd. Suppleanterna tillsättas i enahanda ordning. Ledamöter och suppleanter väljas för två år. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot för båda hemmen.

Reglemente. Reglemente för ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne, fastställt av stadsfullmäktige 18 maj 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 40,492 kr.; inkomster: 40,492 kr. (därav 34,500 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och verkst. ledamot (utsedd av stadskollegiet); **Andersson**, Paul, överlärare, ***Andreen**, E. Andrea, prakt. läkare, ***Kruse**, E. Ingeborg, fru, **Lindskog**, H. J., kyrkoherde, vice ordf. (utsedda av barnavårdsnämnden i dess egenskap av ungdomsnämnd).

Suppleanter: **Théel**, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); **Holmberg**, J. A., folkskollärare, **Löfving**, K. B. E., barnavårdsdirektör, ***Wennerberg**, Edit L., e. o. assistent, ***Wirén**, f. Fransén, E. Maria, fru (utsedda av barnavårdsnämnden i dess egenskap av ungdomsnämnd).

Sekreterare.

Lidman, K. I. (se nedan).

Ungdomshemmet för ynglingar.

Götgatan 71, Sö.; t. 42 00 70.

Föreståndare (5,100 kr.).

Lidman, K. I.

En *husmoder* (2,160 kr.), två *biträden* (1 a).

Ungdomshemmet för flickor.

Regeringsgatan 93 A, C.; t. 20 50 55.

Föreståndarinna (4,080 kr.).

Kjellin, Elsa I. R.

En *husmoder* (2,160 kr.), ett *biträde* (1 a)

Berg-Rolanderska fonden.

Den 22 febr. 1932 beslöto stadsfullmäktige mottaga en av framlidne medicine doktorn Carl Axel Ivar Svensson och hans likaledes framlidna hustru Elsa Maria Elisabeth Svensson, född Berg, till Stockholms stad testamentariskt gjord donation, benämnd Berg-Rolanderska fonden. Enligt donationsbestämmelserna är fondens huvudsakliga uppgift att bekosta underhåll och uppfostran åt fattiga barn i Stockholm. Såsom fondens överstyrelse skola stadsfullmäktige fungera med rätt att uppdraga åt en särskild styrelse att handhava den närmare förvaltningen av fonden i enlighet med testamentsföreskrifterna och av överstyrelsen utfärdad instruktion.

Fondens tillgångar uppgingo den 31 dec. 1937 till sammanlagt 1,035,991: 46 kr. I fråga om användningen av fondens varje år disponibla medel föreskrives i testamentet, att $^1/_7$ av nettobehållningen skall läggas till kapitalet, $^2/_7$ utbetalas till av vissa landsförsamlingar förvaltade fonder samt återstående $^4/_7$ under benämningen Berg-Rolanderska uppfostringsfonden användas till bekostande av underhåll och uppfostran åt fattiga barn i Stockholm.

Stadsfullmäktige beslöto den 1 april 1936, att Berg-Rolanderska fondens förvaltning skall handhavas av en särskild, av stadsfullmäktige utsedd styrelse. Enligt den av stadsfullmäktige samma dag antagna instruktionen för fondens styrelse skall denna bestå av tre ledamöter, vilka jämte lika många suppleanter väljas för två år av stadsfullmäktige. En av ledamöterna skall vara ledamot av styrelsen för Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet, och en av suppleanterna skall vara ledamot eller suppleant i samma styrelse. Fondens styrelse bör enligt instruktionen uppehålla samarbete med Stockholms stads barnavårdsnämnd. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot.

Fondens räkenskaper skola granskas av två av stadsfullmäktige utsedda revisorer. Stadsfullmäktige äga att besluta angående ansvarsfrihet för styrelsen.

Instruktion. Instruktion för styrelsen för Berg-Rolanderska fonden, antagen av SF 1 april 1936.

Stat år 1938. Utgifter: 22,000 kr.; inkomster: 22,000 kr. (ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Andersson, Paul, överlärare; **Rietz**, A. E., förste stadsläkare, ordf. och verkst. ledamot; **Svedenius**, C. G., prakt. läkare, stadsfullm.

Suppleanter: **Hellström**, Alice U. Ch., prakt. läkare, stadsfullm.; **Ström**, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm.; **Wide**, E. E., folkskollärare.

Revisorer.

Larsson, C. H., assistent; **Trönnberg**, P., f. d. överlärare, stadsfullm.

Allmänna barnhusets Stockholmsfond.

(Angående tillkomsten av Allmänna barnhusets Stockholmsfond se kommunalkalendern 1933.)

Fondens avkastning, jämte vissa andra hithörande inkomster, är i stadens utgifts- och inkomststat upptagen under barnavårdsnämnden. Det åligger barnhuset att sist den 1 febr. varje år till stadens barnavårdsnämnd uppgiva, ej mindre i vad mån barnhuset genom sin verksamhet, direkt eller genom understöd, under barnhusets nästföljande budgetår avser att tillgodose Stockholms barnavårds behov, än även det belopp, som därutöver under samma budgetår skall användas till stadens förmån. Sist den 1 april varje år äger barnavårdsnämnden till barnhuset inkomma med förslag till användning av sålunda disponibla medel.

Skulle barnavårdsnämnden icke godtaga av barnhuset avsedd verksamhet till stadens förmån eller barnhuset ej gilla barnavårdsnämndens förslag, skall, i den mån överenskommelse ej kan ske, frågan hänskjutas till avgörande av en tremannanämnd, bestående av ordföranden i barnavårdsnämnden och ordföranden i direktionen för barnhuset såsom ledamöter samt en av k. m:t för viss tid utsedd person såsom opartisk ordförande.

Allt efter som sådana barnhusets inkomster, som skola tillfalla staden, inflyta till barnhuset, skola de till barnavårdsnämnden utbetalas.

Ifrågavarande inkomster hava av barnavårdsnämnden i huvudsak tagits i anspråk som understöd till vissa utomstående institutioner för barn- och ungdomsvård m. m. (se sid. 375).

Vid behandling i barnhusets direktion av ärenden rörande fondens förvaltning skall ett

BvN av drätselnämnden utsett ombud äga säte och stämma i direktionen.

Författningar. K. brev till direktionen över Allmänna barnhuset angående upprättande av »Allmänna barnhusets Stockholmsfond» 21 nov. 1930. Reglemente för Allmänna barnhuset, fastställt av k. m:t 21 nov. 1930, med ändr. 29 maj 1936.

Stat år 1938. Utgifter (att bestridas med avkastningen av Allmänna barnhusets Stockholmsfond m. m., så långt de disponibla medlen räcka; återstoden täckes av uttaxerade medel): 525,275 kr.; inkomster 320,235 kr. (därav av Stockholmsfonden 225,000 kr.).

Tremannanämnd.

(Se ovan.)

Hammarskjöld, K. Hj. L., f. d. landshövding, ordf. (förordnad av k. m:t); **Hasselrot**, B. C., landshövding (ordf. i direktionen över Allmänna barnhuset); **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm. (ordf. i barnavårdsnämnden).

Drätselnämndens ombud i direktionen över Allmänna barnhuset.

Ewerlöf, K. G., direktör, stadsfullm.

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

Kaplansbacken 10 (postadress: postfack 502, Stockholm 1); t. »stadshuset»; expeditionstid: 9—16,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 20 mars 1905 att inrätta en särskild kommunalstatistisk anstalt, benämnd *Stockholms stads statistiska kontor*, vilken därefter trädde i verksamhet den 4 juli s. å. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 gjordes kontorets styrelse till självständig förvaltningsnämnd.

Statistiska kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande av Stockholms stads kommunala liv, dess förvaltning, sociala och ekonomiska förhållanden. Kontoret åligger numera i sådant avseende att rörande staden publicera (delvis i samverkan med andra institutioner): en statistisk årsbok, en allmän statistisk månadsskrift, en månadsöversikt av stadens fattigvårdsstatistik m. m., en veckoöversikt av den sanitära statistiken, statistiska årsöversikter ang. hälso- och sjukvård, fattigvård och understödsväsen, arbetsförmedling och val samt allmänna bostadsräkningar (vart femte år) ävensom vissa specialundersökningar. Kontoret har dessutom hittills[1]) även publicerat vissa arbeten av icke statistiskt innehåll, såsom en årlig berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning, en årlig kommunalkalender (angående stadens förvaltning, befattningshavare m. m.), en löpande kommunal författningssamling för Stockholm samt vid olika tillfällen särskilda kommunala författningshandböcker, varjämte kontoret haft att utarbeta diverse samlingsregister m. m.[1]) Kontorets publikationer äro inrangerade i serierna »Stockholms stads statistik» samt »Kommunala handböcker»[2]). Utom dessa serier har kontoret utgivit vissa publikationer av speciell karaktär rörande Stockholm. (Ang. kontorets publikationer jfr för övrigt publikationsförteckning å sista sidan.) — Dessutom åligger det kontoret att utföra andra, inom kontorets verksamhetsområde fallande arbeten, som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet beslutas eller på framställning av nämnd eller eljest åt kontoret av dess styrelse uppdragas, samt i lämplig form och omfattning offentliggöra resultaten härav; att med uppmärksamhet följa övriga kontorets verksamhet berörande redogörelser eller åtgärder, som av kommunala myndigheter avgivas eller vidtagas, och på grund härav göra de framställningar, vartill kontoret kan finna anledning; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling även å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnen erfarenhet; att främst genom tillhandahållande av kontorets publikationer i utbyte mot annan hithörande litteratur tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verksamhet erforderligt bibliotek (jfr nedan); att i övrigt, i den mån förhållandena det medgiva, bistå kommunala myndigheter och befattningshavare eller andra med upplysningar i frågor, fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nödiga upplysningar äger kontoret att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt har rätt att av stadens vederbörande myndigheter eller befattningshavare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som må vara åt dessa anförtrodd.

Statistiska kontorets bibliotek (jfr ovan), är ett specialbibliotek för statistik (särskilt kommunalstatistik) ävensom kommunalväsen i allmänhet samt sociala och ekonomiska frågor (framför allt rörande Stockholm och i viss utsträckning svenska förhållanden i övrigt) och innehåller förutom gängse uppslagsböcker o. d. en rätt omfattande in- och utländsk kommunal litteratur (vilken mestadels icke återfinnes i något annat offentligt svenskt bibliotek).[1])

Efter överenskommelse med fattigvårdsnämnden skall statistiska kontoret biträda med upprättandet och förandet av det socialregister för Stockholm, som föreskrives i lagen om socialregister den 20 mars 1936 (se vidare sid. 180). Kommunala och statliga institutioner samt

[1]) Enligt SF:s beslut den 21 febr. 1938 skall statistiska kontorets handboksavdelning fr. o. m. den 1 juli 1938 överflyttas till och inordnas i stadskansliet (se Utl. nr 74 för 1938).

[2]) Jfr not 1.

[1]) Enligt SF:s beslut den 21 febr. 1938 skola de icke statistiska delarna av statistiska kontorets bibliotek fr. o. m. den 1 juli 1938 införlivas med stadskansliets bibliotek (se Utl. nr 74 för 1938).

Statk vissa erkända försäkringsbolag och kassor äro enligt nämnda lag pliktiga att lämna socialregistret upplysning om från dem utgående hjälp och understöd m. m. De äga även därifrån erhålla behövliga upplysningar. Socialregistret och dit hörande handlingar ävensom därifrån erhållna uppgifter skola så förvaras, att de icke åtkommas av obehöriga.

Stadsfullmäktige hava den 24 jan. 1938 bemyndigat statistiska kontoret att företaga en utredning rörande befolkningsutvecklingen i Stockholm (se Utl. nr 35 för 1938). För verkställande av denna utredning har en tillfällig särskild avdelning inrättats i kontoret.

Kontorets styrelse består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, kanslichefen samt fem andra ledamöter, vilka jämte fem suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Vid styrelsens sammanträden äger kontorets direktör att närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Kontorets chef är en av styrelsen antagen direktör. I enlighet med ett av stadsfullmäktige den 15 nov. 1937 godkänt avtal med Stockholms högskola är statistiska kontorets direktör tillika innehavare av en av staden upprättad personlig professur i statistik vid högskolan.

Instruktion. Instruktion för styrelsen över Stockholms stads statistiska kontor, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1938. Utgifter: 528,364 kr. (därav 63,310 kr. för året); inkomster: 178,400 kr. (därav 161,900 kr. likvider från vissa stadens egna myndigheter).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Petterson**, H. V., kamrerare.

Övriga ledamöter.

Hildebrand, E., kanslichef (självskr.).
***Dernby**, f. Kôersner, Hedvig E., sekreterare, stadsfullm.
Garsten, B. C., ombudsman, stadsfullm.
Linde, N., förbundsordförande.
Vanner, O. A., redaktör.

Suppleanter.

Bergström, C. J., redaktör.
***Holmblad**, D. G. A., grosshandlare.
Rönnblom, N. O., byråingenjör.
Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman.
***Thörn**, Elin H. S. L., bitr. föreståndarinna, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 210).

Statistiska kontoret.

Direktör (C)

(tillika professor i statistik vid Stockholms högskola).

Wahlund, S. G. W. (förordn. t. o. m. 31/12 1938); mottagningstid: 9,30—10,30.

Direktörsassistent.

Leijonhufvud, S. S., frih., förste aktuarie (22) (allmänna ärenden och utredningar; avd. för statistiska förfrågningar och upplysningar; biblioteket[1]); utdelning och byte av publikationer; m. m.).

Förste aktuarier (22).

Själander, V. (avd. för byggnads- och bostadsstatistik, valstatistik samt specialundersökningar).
Larsson, G. A. (avd. för kommunala handböcker: kommunalkalendern, kommunal författningssamling för Stockholm, kommunala författningshandböcker; dessutom vissa samlingsregister m. m.). [2])
Löfquist, T. H. F., tjl. (se sid. 87), *tf.* **Moosberg**, R. W., aktuarie (se nedan) (avd. för hälsovårds- och sjukvårdsstatistik, viss befolkningsstatistik m. m.).
Olinder, O. (avd. för socialregistret).

Extra förste aktuarier (9,300—8,400 kr.).

Anger, K. A. F., aktuarie (19) (avd. för statistisk årsbok och statistisk månadsskrift m. m.).
Berggren, A. M., aktuarie (19) (avd. för socialstatistik).
William-Olsson, W. F. (avd. för utredning rör. befolkningsutvecklingen i Stockholm).

[1] Enligt SF:s beslut den 21 febr. 1938 skola de icke statistiska delarna av statistiska kontorets bibliotek fr. o. m. 1/7 1938 införlivas med stadskansliets bibliotek.

[2]) Enligt SF:s beslut den 21 febr. 1938 skall statistiska kontorets handboksavd. fr. o. m. 1/7 1938 inordnas i stadskansliet och samtidigt en försteaktuariebefattning överflyttas till stadskansliets lönestat.

Aktuarier (19).

Asproth, J. K.[1]) (avd. för arbetsförmedlingsstatistik; arkivet m. m.).
Moosberg, R. W.[1]), tjl. (se ovan), *tf.* **Berglund**, H. J. (maskinavd.).
Bergström, N. V. (årsboksavd.).

Amanuenser (5,196—4,500 kr.).

Berglund, H. J. (se ovan); **Lagerström**, N. A. (bostadsavd.); **von Hofsten**, E. A. G. (socialavd.).

Förste kontorsskrivare (11).

Carlsson, Ester F. (socialavd.); **Gustafson**, Anna T. (årsboksavd.); **Larsson**, E. B. (Brita) (direktörsavd.; kassan); **Karlsteen**, f. Sandstedt, Astrid W. (biblioteket); **Sundström**, Klara S. (handboksavd.)[2]); **Björklund**, f. Hedström, Sigrid L. Ch. (hälsovårdsavd.); **Lundholm**, f. Ekdahl, A. K. (Stina) (direktörsavd.); **Helleday**, Signe E. (bostadsavd.).

Extra förste kontorsskrivare (4,500 kr.).

Åberg, f. Alfheim, Sonja L., första kontorsbiträde (socialreg.); **Lundell**, E. Gabriella, första kontorsbiträde (årsboksavd.).

Fjorton *första kontorsbiträden* (7)[1]) (därav två tjl., se ovan), tre *e. o. första kontorsbiträden* (VII), sex *kontorsbiträden* (5), tolv *e. o. kontorsbiträden* (V) samt växlande antal *extra biträden* (2,832—1,980 kr.).

Förste expeditionsvakt (8).

Fors, J. T.

En *expeditionsvakt* (6), ett *extra expeditionsvaktsbiträde* (1,020 kr.).

[1]) Åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 20.
[2]) Befattningen skall fr. o. m. 1/7 1938 överflyttas till stadskansliets lönestat (jfr not å sid. 259).

[1]) Två av dessa befattningar skola fr. o. m. 1/7 1938 överflyttas till stadskansliets lönestat (jfr noterna å sid. 259).

Stockholms stads biblioteksstyrelse

och i samband därmed stående institutioner.

Biblioteksstyrelsen.

Sveavägen 73, Va.; postgirokonto nr 57800; tel.: se nedan, stadsbiblioteket.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 23 april 1923 att inrätta *Stockholms stads biblioteksstyrelse.* Den trädde i verksamhet i juni s. å.

Enligt sin instruktion skall biblioteksstyrelsen handhava förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Bl. a. har styrelsen numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dylika anslag uppföras å biblioteksstyrelsens stat. (Beträffande dessa institutioner se avd. 4.)

Biblioteksstyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Styrelsen biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksstyrelse, fastställd av k. m:t 8 juni 1923, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1938. Utgifter: 1,337,325 kr.; inkomster: 54,317 kr. (därav beräknat statsbidrag 7,000 kr.).

Biblioteksstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Nyblom**, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Efvergren, C. J., förste bibliotekarie.
Lövgren, J. B., lektor.
***Månsson**, O. P., instruktör, stadsfullm.

Suppleanter.[1])

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm.
Bolin, E. I., fil. lic.
***Höglund**, E. H., kassör.
***Stenholm**, R. W., journalist.

Delegerade för bokinköpen.

Lövgren, J. B.; **Månsson**, O. P.; **Nyblom**, f. Bergström, Eva M. Ch.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 210).

Stadsbiblioteket.

Adresser, telefoner och expeditionstider: se nedan.

Stockholms stadsbibliotek, som övertagit de flesta förut i Stockholm befintliga, av församlingar eller föreningar förvaltade folkbiblioteken (ang. dessas tidigare verksamhet m. m. se

[1]) Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara.

1927—1930 års kommunalkalendrar), består av ett huvudbibliotek jämte 16 filialer samt två mindre bokdepåer. Huvudbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928 och den första filialen (filial 1, se nedan) den 17 okt. 1927. Filialerna äro av olika storlek och hållas öppna under olika tider (se därom nedan). I de flesta av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. I vissa filialer, inrymda i folkskolehus i stadens ytterområden, har lärjungebiblioteket sammanförts med stadsbibliotekets ungdomsavdelning och ställts under stadsbibliotekets ledning. Flerstädes finnas särskilda läsrum såväl för barn som för vuxna. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket. Två av filialerna äro belägna på Södermalm, en på Östermalm, en på Kungsholmen, en i Staden Mellan Broarna, en i Vårtan, fem i Bromma, en i Enskede och fyra i Brännkyrka. De ovan omnämnda bokdepåerna äro förlagda till skol- och yrkeshemmet för gossar å Skrubba och till lärlingshemmet för gossar vid Katarina Bangata.

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 jan. 1938 sammanlagt c:a 446,000 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1937 uppgick till 49,708 band, medan 28,491 band utrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1937 års slut 101,390 (därav under året nyinskrivna 13,430, omskrivna 24,263). Under år 1937 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,533,817, varav 266,438 i huvudbibliotekets tidnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,053,640.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden fast bosatta invånare och, oavsett bostaden, dels personer, som äro anställda i Stockholms kommuns tjänst eller av kommunen uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro bosatta i Stockholms förortsområde (se kommunalkalendern 1933, s. 484), kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

På sjukhusdirektionens förslag beslöto stadsfullmäktige den 14 dec. 1936 upprättandet av ett patientbibliotek fr. o. m. 1937 vid S:t Eriks sjukhus, att skötas genom biblioteksstyrelsens försorg och utgörande det första ledet i en planerad organisation av sådana bibliotek vid vissa av stadens sjukhus. Under år 1938 har ett liknande bibliotek upprättats vid S:t Görans sjukhus.

Författningar. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Skolöverstyrelsens kung. 8 febr. 1930 med vissa föreskrifter rörande folkbiblioteksväsendet, med ändr. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929, med ändr. 16 maj 1933 och 2 febr. 1935. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (B).

Hjelmqvist, J. F. B.; t. 30 87 98; mottagningstid: 11—12 (utom lördagar).

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 30 69 44 (accessionsavd.), 30 31 78, 30 29 04 (katalogiseringsavd.), 31 67 42 (låntagarregister), 30 23 60 (räkenskapsavd.), 30 31 71 (utlåningsexp. för vuxna, lånedisk), 30 34 22, 31 67 33 (utlåningsexp:s tjänsterum), 30 32 01 (ungdoms- och barnavd.), 30 69 58 (vaktrum).

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (1 sept.—15 juni), 10,30—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14—20 (1 sept.—15 juni), 14—19,30 (16 juni—30 juni, 16—31 aug.), lördagar 14—17. 1 juli—15 aug. hålles ungdoms- och barnavd. stängd.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fem andra utlånings- och läsesalar, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin, rum avsedda för studiecirklar, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid innevarande års ingång till c:a 192,000 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

Stadsbibliotekarie.

Hjelmqvist, J. F. B. (se ovan).

Förste bibliotekarier (22).

Knutsson, K. P., t. 31 67 41; **Kolmodin**, O. T., t. 31 67 40; mottagningstider: 11—12 (utom lördagar).

Andre bibliotekarier (19).

Lundberg, Hildur Ch.; **Åhlander**, F. E. (se sid. 264); **Åkerman**, O. B.; **Gavelius**, G. L. Elisabet; **Berggren**, A. K. Elisabeth (se sid. 265); **Waldner**, A. O. T.

BS *E. o. andre bibliotekarier* (XIX).

Hallberg, Hallgärd (se nedan), **Larsson**, Hanna M. (se nedan), förste biblioteksassistenter (se nedan).

Extra andre bibliotekarier (5,760 kr.).

Hede, A. Brita, **Ljungdal**, A. G., förste biblioteksassistenter (se nedan); **Hulth**, C. J.; **Ström**, S. A. F.

Kontorsassistent (13).

Löfgren, A. F.

Förste biblioteksassistenter (12)

(varav en förestår patientbiblioteken, se ovan).

Bennet, G. Elisabeth; **Landergren**, f. Grund, Anna E. B., föreståndarinna vid barn- och ungdomsavd.; **Ringenson**, Eva A. E.; **Artzell**, f. Ohlson, Ola I. M.; **Edlund**, G. E. J. G.; **Granér**, f. Nilsson, Karin A.; **Lundgren**, I. M. S. (Maj); **Hamrin**, T. O.; **Lychou**, S. Gudrun; **Olsson**, Karin E.; **Tengbom**, S. E. (Elsa); fyra tjl. (se ovan), *tf.* **Lundstedt**, G. Z. M. (Gunnil), **Hedlund**, E. Brita, **Löfgren**, f. Myrén, Edith M., **Setterwall**, Sigrid B. H. (e. o. förste biblioteksassistenter (se nedan).

E. o. förste biblioteksassistenter (XII).

Elvers, Märtha G. J.; fyra tjl. (se ovan), *tf.* **Svensson**, Anna V. (se sid. 265), **Ericsson**, f. Söderström, Carin (se sid. 265), **Boheman**, I. Ingrid H. (se nedan).

Trettio *biblioteksassistenter* (9), elva *e. o. biblioteksassistenter* (IX), fyra *extra biblioteksassistenter* (3,744—3,276 kr.), fem *e. o. kontorsbiträden* (V), fem *extra kontorsbiträden* (2,220—1,980 kr.), *timavlönad personal.*

(En del av denna personal är placerad på filialerna, se vidare nedan.)

Förste expeditionsvakt (8).

Karlsson, S. O.

En *maskinist (3 kl.)* (12), en *bokbindare* (10), två *expeditionsvakter* (6), en *e. o. hantverkare* (VII), två *e. o. expeditionsvakter* (VI), tjugu *e. o. expeditionsvaktsbiträden* (III), fyra *e. o. bokbinderskor* (III), fem *extra expeditionsvaktsbiträden* (2,424—1,740 kr.) samt *timavlönad expeditionsvaktsbiträdespersonal.*

(En del av denna personal är placerad på filialerna.)

Filialer.

Vissa av de mindre filialerna äro stängda kortare tid under sommaren.

Filial 1.

Götgatan 68, Sö.; t. 40 04 83.

Filialen är öppen för allmänheten å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 49,400 band. Förutom utlånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

Föreståndare.

Åhlander, F. E., andre bibliotekarie (se ovan); t. 40 04 93.

Tio *biblioteksassistenter.*

Expeditionsvakt (6)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 7).

Svensson, A. R.

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept. —15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 32,400 band.

Föreståndarinna.

Larsson, Hanna M., e. o. andre bibliotekarie (se ovan).

Fem *biblioteksassistenter.*

Filial 4.

Sturegatan 38, Ö.; t. 62 72 16.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept. —15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 24,200 band.

Föreståndarinna.

Hallberg, Hallgärd, e. o. andre bibliotekarie (se ovan).

Två *biblioteksassistenter.*

Filial 5.

Dianavägen 7, Värtan; t. 60 63 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18 —20,30, lördagar 14—16; barnavd. dessutom måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 15,000 band.

Föreståndarinna.

Boheman, I. Ingrid H., tf. e. o. förste biblioteksassistent (se ovan).

Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (1 sept. —15 juni), 14—19,30 (16 juni—31 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: c:a 34,000 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, andre bibliotekarie (se ovan).

Sex *biblioteksassistenter.*

Filial 7.

Tyska Stallplan 2, St.; t. 11 69 02. Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 17,30—20,30, lördagar 14 —17.

Bokbestånd: c:a 3,800 band.

Föreståndarinna.

Ericsson, f. Söderström, Carin, tf. e. o. förste biblioteksassistent (se ovan).

Filial A 1.

Erik Segersällsvägen 1, Aspudden; t. Aspudden 2 65; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte måndagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 14—17, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 11,800 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., tf. e. o. förste biblioteksassistent (se ovan).

Filial A 3.

Folkskolan, Lugntorpsvägen 2, Mälarhöjden; t. Mälarhöjden 10 70; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30, ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 9,600 band.

Föreståndare (1,200 kr.).

Stålberg, E. G. A., tjänsteman.

Filial B 1.

Folkskolan, Alvik, Ulvsunda; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19 —21; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 5,000 band.

Föreståndarinna.

Svidén, f. Prawitz, Maja, fru.

Filial B 2.

Folkskolan, Bällstalund (postadress: Sundbyberg); expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,600 band.

Föreståndare (540 kr.).

Bergquist, J. A., folkskollärare.

Filial B 4.

Folkskolan, Nyängsvägen 72—80 (mittför Ålstensgatan), Ålsten; t. 25 33 45, expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—21, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, onsdagar och lördagar 13,30—15,30.

Bokbestånd: c:a 11,900 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, biblioteksassistent.

Filial B 6.

Folkskolan, Essingestråket 24, Stora Essingen (postadress: Essingen); t. 53 28 33; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,700 band.

Föreståndarinna.

Norinder, E. Elisabet, tf. e. o. biblioteksassistent.

Filial B 7.

Folkskolan, Vultejusvägen, Ängby; t. Ängby 7 50; expeditionstid: vardagar utom lördagar 19—21; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20, tisdagar och torsdagar 13,30—15,30.

Bokbestånd: c:a 9,200 band.

Föreståndarinna.

Nehrman, Elisabeth, biblioteksassistent.

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö 1; t. Älvsjö 8 61; expeditionstid: vardagar utom lörda-

BS

gar 18—20,30, ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 9,500 band.

Föreståndarinna.

Bolander, Margit, biblioteksassistent.

Filial C 3.

Folkskolan, Örby; t. Örby 230; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 4,700 band.

Föreståndarinna.

Hillbom, f. Johansson, Greta, biblioteksassistent.

Filial E.

Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16, barnavd. därjämte måndagar 15—17.

Bokbestånd: c:a 12,200 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., biblioteksassistent.

Beträffande *församlingsbiblioteken*, se under avd. 5 (sid. 419).

Stockholms stads arkivnämnd
och i samband därmed stående institutioner.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

För handläggning av ärenden rörande huvudstadens arkivväsen beslöto stadsfullmäktige den 28 juni 1929 att inrätta *Stockholms stads arkivnämnd.* Denna trädde i verksamhet den 1 jan. 1930 (för vissa förberedande uppgifter redan i sept. 1929).

Enligt sin instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhava förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhänderhava de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och minst en suppleant skall vara med det offentliga arkivväsendet förtrogen person. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1938. Utgifter: 179,147 kr.; inkomster: 1,100 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Ahnlund, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

***Brulin**, J. O. H., arkivråd.
***Casparsson**, K. R., redaktör.
Severin, F. F., tf. statssekreterare.

Suppleanter.[1])

***Nyblom**, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör, stadsfullm.
***Svensson**, G. Anders, byggmästare, stadsfullm.
Lundberg, N. E., tf. förste kammarskrivare.
Bonnevier, Ch. V. A., journalist.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 210).

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr., K., samt Norra Riddarholmshamnen 7 A, St.; t. arkivdepån i rådhuset (forskarexp.) 50 22 25, (exp. för registratorsärenden) 50 01 45; arkivdepån å Riddarholmen (exp.) 10 53 99; öppet 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15 (arkivdepån i rådhuset dessutom under tiden $^{15}/_{1}$—$^{15}/_{5}$ *samt* $^{15}/_{10}$—$^{15}/_{12}$ *måndagar och torsdagar 19—21). Expeditionstid 10—16, lördagar och dag före helgdag 10—14.*

Stadsarkivet förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte har i

[1]) Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.

ArkN staten uppförts anslag för vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636). Stadsarkivets chef är stadsarkivarien.

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förrättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrelser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förrättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet.

Stadsarkivets samlingar förvaras för närvarande i de lokaler, som tidigare disponerats av »rådhusarkivet» och »stadens arkiv». Då dessa lokaler praktiskt taget äro fyllda och författningsenligt påbjudna leveranser endast i begränsad omfattning kunna mottagas, är frågan om nybyggnad för arkivet aktuell.

I arkivdepån i rådhuset förvaras huvudsakligen stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1420—1875, stadens räkenskaper till omkr. 1636, justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849)1924(1933), handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politiekollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms kämnärsrätters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets kanslis arkiv med vissa undantag t. o. m. 1905, Stockholms stads konsistoriums och hovkonsistoriets arkiv, de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1830, stadsnämndens och sockenstämmonämndens arkiv, fattigvårdens och hälsovårdens arkiv, direktionens för Stockholms stads undervisningsverk och folkskoledirektionens äldre arkiv samt allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv.

I Riddarholmsdepån förvaras bl. a. Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från omkr. 1636 (i oavbruten årsföljd från 1641), stadskamrerarens och kammarkontorets arkiv, uppbördsverkets arkiv med taxeringslängder (fr. o. m. 1699) och mantalslängder (fr. o. m. 1600-talet; i början spridda år; fr. o. m. 1835 med mantalsuppgifter) samt överståthållarämbetets för polisärenden (sekreterarexpeditionens) arkiv t. o. m. 1914. — Den andra huvudbeståndsdelen av samlingarna i Riddarholmsdepån utgöres av polisens äldre arkivalier samt arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med grosshandelssocieteten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassaadministrationen, drätselkommissionen, gatuläggnings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätselnämnden jämte underlydande institutioner (med stadens räkenskaper och auktionsverkets handlingar), vattenledningsverket, frihamnsnämnden, kyrkogårdsnämnden, kommunala institutioner i Bromma och Brännkyrka före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer samt Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa. Bevarade skråarkiv äro i stort sett splittrade mellan Riddarholmsdepån samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska samlingarna i Uppsala universitetsbibliotek.

I stadsarkivet (rådhusdepån) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria (Riddarholmsdepån).

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929. K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och ÖA:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv. K. kung. 8 sept. 1924 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. överlämnande av arkivhandlingar till landsarkiven och med dem jämförliga arkivdepåer, med ändr. Bestämmelser om arkivalieleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932.

Stadsarkivarie (B).

Boëthius, S. B. (förordn. t. o. m. 31/3 1940); t. 50 23 30; mottagningstid: 10,30—11,30.

Förste arkivarie (22).

Bolin, E. G.; t. 50 01 08.

Andre arkivarier (19).

Staf, N. O. B.; t. 11 20 52; **Almqvist**, K. A. D.; t. 51 01 45.

E. o. amanuenser (XVIII, XVI).

Corin, C.-F. L.; t. 10 53 99; **Sjöberg**, G. A. M.; t. 50 01 45.

Förste kontorsskrivare (11).

Sjövall, f. Larsson, Märta; t. 50 01 45, 50 22 25.

ArkN

E. o. biblioteksbiträde (IX).

Grothérus, f. Nilsson, Inez K. E.; t. 10 53 99.

Ett *e. o. arkivbiträde* (VII), ett *extra arkivbiträde* (4,116 kr.), en *bokbinderska* (2,448 kr.), dessutom timavlönad personal.

Förste expeditionsvakt (8).

Wåhlberg, K. E. R.

Expeditionsvakt (6)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 7).

Larsson, G. H.

Ett *e. o. expeditionsvaktsbiträde* (IV), ett *vaktmästarbiträde* (1,380 kr.).

Stockholms stads idrottsstyrelse

och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrottsstyrelsen.

Vasagatan 42, 3 tr., C.; tel.: se nedan expeditionen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 4 mars 1929 att inrätta *Stockholms stads idrottsstyrelse*, vilken därefter trädde i verksamhet den 1 maj s. å.

Stockholms stads idrottsstyrelse handhar förvaltningen av stadens för idrott och bad avsedda anläggningar, i den mån de icke enligt gällande författning eller särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För handläggning av vissa ärenden har styrelsen inom sig utsett särskilda byggnads-, idrottsplats- och baddelegerade (se nedan).

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter. Sådant biträde lämnas av kammarkontoret för styrelsens bokföring.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads idrottsstyrelse, fastställd av k. m:t 26 april 1929, med ändr. 1 aug. 1930.

Stat år 1938. Utgifter: 1,662,525 kr.; inkomster: 257,585 kr.

Idrottsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Reuterskiöld, C. B., frih., major, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

***Ahlström**, E. A., försäljningschef.
Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.
***Eriksson**, Bertil K. J., ombudsman, stadsfullm.

Suppleanter.[1])

***Torslow Lundgren**, Ragnvi G. A. A., fru, gymnastikdirektör.
***Malm**, A. B., kamrerare.
Sandberg, E. T. G., inspektör.
Palmberg, J. H., järnsvarvare.

Sekreterare (2,280 kr.).

Garpe, D. A. J., sekreterare (se sid. 87).

Idrottsstyrelsens delegerade m. m.

Delegerade för byggnadsärenden.

Ek, V. E.; **Larsson**, Oscar E., ordf.; **Reuterskiöld**, C. B., vice ordf.

Idrottsplatsdelegerade.

Ahlström, E. A., ordf.; **Palmberg**, J. H.; **Sandberg**, E. T. G.; **Torslow Lundgren**, Ragnvi G. A. A.

Baddelegerade.

Eriksson, Bertil K. J., ordf.; **Palmberg**, J. H.; **Sandberg**, E. T. G., vice ordf.; **Torslow Lundgren**, Ragnvi G. A. A.

---

[1]) Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt styrelsens beslut i första hand skola vara; hr Sandberg är därjämte ersättare för ordföranden.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats.

(Jfr nedan och sid. 375.)

Ordförande (utsedd av stadskollegiet): **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter: **Ek**, V. E., sekreterare, stadsfullm., **Reuterskiöld**, C. B., frih., major, stadsfullm. (utsedda av idrottsstyrelsen); **Bergvall**, E., stadionchef, **Wibom**, T. H., kapten, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 210).

Idrottsstyrelsens expedition.

Vasagatan 42, 3 tr., C.; t. 23 32 85; expeditionstid: 10—14.

Stat år 1938. Utgifter: 105,900 kr.

Direktör (B).

Nyrén, G. H. (förordn. t. o. m. 31/8 1943); mottagningstid: 10—11.

Ingenjör (20).

Svenson, B. A.

Kamrerare (3 kl.) (19).

Ljungman, C. G.

Förste kammarskrivare (17).

Gellerstedt, L. F.

Registrator.

Grönberg, Karin I., kontorsskrivare (9).

Extra ingenjör (6,480 kr.).

Fröling, K. W. F.

E. o. tekniskt biträde (XV).

Blomkvist, E. V.

Amanuenser (3,420 kr.).

Hjort, A. L.; **Carlberg**, K. E. B.

Ett *första kontorsbiträde* (7), två *e. o. kontorsbiträden* (V), ett *extra kontorsbiträde* (2,220 kr.), en *expeditionsvakt* (6), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.).

Under idrottsstyrelsens förvaltning stående anläggningar m. m.[1])

Idrottsplatser och lekplaner samt sportstugor.

I Stockholm finnas f. n. tolv större *idrottsplatser*, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Hammarby, Enskede, Aspuddens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens, Hjorthagens, Älvsjö och Zinkensdamms idrottsplatser. Av dessa äro Stadion samt Östermalms och Johanneshovs idrottsplatser anlagda å staten tillhöriga områden samt de nio övriga belägna å Stockholms stad tillhörig mark.

Stadion är anlagt av Sveriges centralförening för idrottens främjande (med bidrag av lotterimedel) och förvaltas av en av k. m:t tillsatt styrelse, Stadionstyrelsen.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrottsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skolungdom tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 375).

Johanneshovs idrottsplats har anlagts av Stockholms idrottsförbund på ett av förbundet arrenderat, staten tillhörigt område strax söder om Skanstull. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjälpsarbeten. Idrottsplatsen är ännu icke färdig, men har dock i viss begränsad utsträckning tagits i bruk.

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staden tillhörigt område invid Hammarbyleden (adress: Södermannagatan 61), är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skolungdom beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 375).

Enskede, Aspuddens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens, Hjorthagens, Älvsjö och Zinkensdamms idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å

[1]) Samtliga idrottsplatser i Stockholm, såväl kommunala som övriga, hava upptagits i nedanstående redogörelse.

IdrS stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrottsstyrelsen.

I 1937 års stat anvisades anslag för anläggandet av en idrottsplats i Mälarhöjden och för utvidgning av Stora Mossens idrottsplats samt för anläggandet av en lekplan med omklädnadsbyggnad invid Skarpnäcks folkskola. Arbetena vid dessa anläggningar äro avsedda att slutföras under år 1938.

I 1938 års stat har anslag anvisats för utvidgning av Kristinebergs idrottsplats samt för påbörjande av idrottsplats i Ängby. Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner* av enklare beskaffenhet, bland vilka de i Vasaparken samt invid Matteus och Johannes folkskolor och vidare de å Stora Essingen, i Bellevueparken, Tantolunden, Smedslätten, Bällstalund, Blommensberg, Midsommarkransen, Örby, Långbrodal och Södertörn äro de största och mest utnyttjade. Därjämte har idrottsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetskommitténs försorg hava lekplaner anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyra, Valla, Årsta, Riksby och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 35 st. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, finnes uppförd invid Enskede idrottsplats (se nedan). För uppförandet av en mindre sportstuga i Fagersjö har anslag anvisats i 1938 års stat.

För avlönandet av idrottsinstruktörer, vilka tjänstgöra på stadens idrottsplatser, har för år 1938 anvisats ett anslag å 6,000 kr.

Stat år 1938. Utgifter: 682,485 kr.; inkomster: 68,420 kr.

Kristinebergs idrottsplats.

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Föreståndare (11).

Hertzell, S. E. T.

Stora Essingens idrottsanläggning.

Essingen; t. 53 97 90.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Föreståndare (11).

Eriksson, A. L.

Vasaparkens idrottsanläggning.

Tel. 30 30 66.

Hjorthagens idrottsplats.

Jägmästargatan, Värtan; t. 61 05 01.

Föreståndare (11).

Eklind, H. A.

Bellevue idrottsanläggning.

Tel. 31 55 55.

Zinkensdamms idrottsplats.

Ringvägen 16, Sö.; t. 42 24 90.

E. o. föreståndare (XI).

Bengtson, K. A.

Tantolundens idrottsanläggning.

Tel. 41 41 00.

Enskede idrottsplats.

Enskede 1; t. 49 16 85.

Föreståndare (11).

Nilson, G. A.

Enskede sportstuga.

Enskede 1; t. 49 27 55.

En *tillsyningsman* (570 kr.).

Älvsjö idrottsplats.

Älvsjö 1; t. Älvsjö 233.

E. o. föreståndare (XI).

Nylander, E. T.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. Aspudden 5 75.

Föreståndare (11).

Stråhle, B. E. R.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Äppelviken; t. 25 35 27.

Föreståndare (11).

Björkman, E. G.

För samtliga idrottsanläggningar: *varierande antal arbetare.*

Skid- och kälkbackar samt skridskobanor.

Av Föreningen för skidlöpningens främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och vid

Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Föreningen omhänderhar jämväl skötseln av de av staden anlagda skidbackarna i Enskede och Bromma. Till föreningens verksamhet lämnar staden bidrag (jfr sid. 375). Därjämte anordnas och underhållas vintertid genom å idrottsstyrelsens stat anvisade medel dels en skidbacke i Stadshagen samt tre smärre skidbackar i stadens parker, dels femtiosex *kälkbackar*.

Genom idrottsstyrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner samt i parker, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1937—1938 hava i enlighet härmed anordnats fyrtioen banor. Dessutom lämnar staden bidrag till uppehållande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att frikort utlämnas till barn i stadens skolor (jfr sid. 375). Vintersäsongen 1937—1938 hava femton sådana banor anlagts.

Stat år 1938. Utgifter: 205,010 kr.

Främjande av gymnastikverksamhet.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 375). Därjämte finnes i Vasa realskolas byggnad en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke tages i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennisspel.

Stat år 1938. Utgifter: 52,500 kr.; inkomster: 11,000 kr.

Kommunala gymnastikanläggningen i Vasa realskola.

Hälsingegatan 4, Va.; tel.: ang. upplåtelser 23 32 85, 30 46 74.

En *vaktmästare;* t. 30 46 74.

Badanläggningar.

I Stockholm finnas fem större friluftsbad, nämligen friluftsbadet i Vanadislunden samt baden vid Tranebergsbro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten) och Flaten. Ett mindre kallbadhus med två bassänger finnes i Äppelviken samt ett vid Kyrksjön i Bromma. Ett mindre badhus (s. k. badsump) är beläget i Södertörns villastad. Vidare hava mindre strandbad anordnats i Södra Ängby, å Stora Essingen, å Kungsholmslandet vid Essingesundet, å Långholmen, vid Årstavikens södra strand, i Gröndal och Mälarhöjden samt vid Långsjön i Brännkyrka. Under år 1937 har idrottsstyrelsen påbörjat anläggandet av ett bassängbad i Älvsjö, vilket beräknas bliva färdigställt till sommaren 1938. Vanadisbadet öppnas för allmänheten i maj 1938. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägset belägna stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälarhöjden, Alvik, Hjorthagen, Bällstalund, på Stora Essingen och i Örby samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrottsstyrelsens förvaltning.

Stadsfullmäktige hava den 7 maj 1934 beslutat uppförande å Strömbadets plats av ett större friluftsbad, benämnt Daneliibadet. Medel till den nya anläggningen hava med 1,200,000 kr. anvisats ur B. A. Danelii donationsfond och med 50,000 kr. av nöjesskattemedel. Utförandet av den nya badanläggningen har icke kunnat påbörjas, enär vissa stadsplane- och trafikförbindelsefrågor för området ännu icke avgjorts.

Tranebergsbadet är f. n. uthyrt till enskild person.

Eriksdalsbadet är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas. Stadsfullmäktige hava år 1938 beslutat anläggandet av ett nytt friluftsbad i Eriksdalslunden i huvudsaklig överensstämmelse med ett av idrottsstyrelsen framlagt förslag.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till föreningen Bromma trädgårdar u. p. a.

Solviksbadet i Smedslätten förvaltas av idrottsstyrelsen.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av c:a 1,200 meters längd. Anläggningen förvaltas av idrottsstyrelsen. Sommaren 1937 hava två inom badet nyanlagda tennisbanor tagits i bruk. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i abonnerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Ett mindre varmbadhus är uppfört i Aspudden å en av Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt. Badhuset utgöres av en envåningsbyggnad av trä med bastubad samt en mindre karbadsavdelning. Ett mindre varmbadhus av ungefär samma typ som det nu nämnda är även uppfört i Älvsjö.

Skolbadanläggningarna i Mälarhöjdens, Alviks, Hjorthagens, Bällstalunds, Stora Essingens och Örby folkskolor äro vissa tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov, upplåtna för allmänheten. Den sistnämnda badanläggningen har tagits i bruk år 1937. Förvaltnin-

IdrS gen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av idrottsstyrelsen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande, förutom uppvärmnings- och filtreringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, bastu, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och förvaltas numera av idrottsstyrelsen.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 375).

Stat år 1938. Utgifter: 599,860 kr.; inkomster: 158,575 kr.

Friluftsbad.

Vanadisbadet.

Vanadislunden (ing. fr. Sveavägen); t. 30 12 11.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare*, en *simlärarinna* och en *förste vaktmästare* tillika *maskinist*.

Tranebergsbadet.

Fredhäll (vid Tranebergssund): t. 50 56 98.

Utarrenderat (se ovan sid. 273).

Eriksdalsbadet.

Eriksdalslunden (ing. fr. Ringvägen); t. 41 11 38.

Utarrenderat (se ovan sid. 273).

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Älta 1 00.

E. o. tillsyningsman (IX).

Pihl, E. G. L.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare* och två *simlärarinnor*.

Älvsjö friluftsbad.

Invid Huddingevägen; t. Älvsjö 5 07.

Öppnas sommaren 1938.

Mälarhöjdens friluftsbad.

Vid Jakobsberg i Sätravägens förlängning; t. Mälarhöjden 12 71.

Solviksbadet.

Smedslätten, Äppelviken; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare*, två *simlärarinnor* och en *förste vaktmästare*.

Ängbybadet.

Södra Ängby, Åkeshov; t. Ängby 8 76.

Under badsäsongen en *simlärare* och en *livräddare*.

För samtliga friluftsbad: *varierande antal arbetare*.

Inomhusbad (varmbad).

Örbybadet.

Örby folkskola, Älvsjö 2.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Älvsjöbadet.

Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1; t. Älvsjö 7 20.

En *badföreståndarinna* (4), en *värmeledningsskötare*.

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. Aspudden 11.

En *badföreståndarinna* (4), en *värmeledningsskötare*.

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Liljeholmsbadet.

Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron, Hornstull; t. 40 71 38.

Tre *badskötare* samt två timavlönade *baderskor*.

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, Sundbyberg.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Alviksbadet.

Alviks nya folkskola, Traneberg.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Essingebadet.

Stora Essingens folkskola, Essingen.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Övriga anläggningar och anordningar.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas sju dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se ovan). Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas åtta tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två banor i Hjorthagen, tre banor i Enskede samt två banor vid Flatenbadet (se ovan), vilka sistnämnda banor färdigställts och tagits i bruk år 1937. De fyra sist angivna anläggningarna förvaltas av idrottsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten. Skötseln av tennisbanorna handhaves av personalen vid idrotts- och badanläggningarna.

Vid Mälarhöjdens idrottsplats har anläggandet av tre tennisbanor påbörjats år 1937; dessa äro avsedda att tagas i bruk sommaren 1938.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densammas utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivningar har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 274) och Älten i Enskede församling samt ett område vid Mälarhöjdens friluftsbad, varest genom idrottsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Sedan området vid Flaten i samband med Flatenbadets tillkomst inhägnats, upptages viss entréavgift ej blott av badande utan även av tältare å nämnda område.

Stat år 1938. Utgifter: 16,770 kr.; inkomster: 19,590 kr.

Smedslättens tennisbanor.

Alviksvägen—Djurklouvägen, Smedslätten, Äppelviken; t. 25 05 22.

Hjorthagens tennisbanor.

Jägmästargatan, Värtan; t. 61 05 01.

Enskede tennisbanor.

Enskede idrottsplats, Enskede 1; t. 49 16 85.

Flatenbadets tennisbanor.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 1 00.

Mälarhöjdens tennisbanor.

Mälarhöjdens idrottsplats, Johannisdalsgatans förlängning; t. Mälarhöjden 11 18.

Ältens lägerlivsområde.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 1 00.

Områdets skötsel ombesörjes av personalen vid Flatenbadet.

Mälarhöjdens lägerlivsområde.

Mälarhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sätravägens förlängning; t. Mälarhöjden 12 71.

Områdets skötsel ombesörjes av friluftsbadets personal.

Övriga till undervisningsroteln hörande institutioner.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

(Skönhetsrådet.)

Herkulesgatan 12, C.; t. 10 96 35 (jfr nedan, sekreteraren).

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 18 mars 1918 att tillsätta ett »naturskydds- och konstråd». Detta antog år 1919 namnet *Rådet till skydd för Stockholms skönhet.* Den 29 okt. 1928 antogo stadsfullmäktige ett reglemente för rådet, vilket trädde i kraft den 1 jan. 1929.

Enligt detta reglemente har rådet till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, kulturminnesmärken, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter.

Rådet har under en följd av år ombesörjt kulturhistoriska undersökningar vid grävningsarbeten inom stadens område samt uppmätning och undersökning av sådana byggnader av kulturhistoriskt värde, som tid efter annan rivits, och har därvid även i väntan på upprättandet av ett stadsmuseum i samråd med fastighetskontorets husbyggnadsavdelning tillvaratagit sådana föremål, som kunde vara av intresse för det blivande stadsmuseet. Rådets sekreterare står även å rådets vägnar stadens myndigheter till tjänst såsom expert vid restaurerings- och reparationsarbeten å stadens kulturhistoriska byggnader. Sedan 1931 ett stadsmuseum upprättats har detta övertagit rådets insamlings- och undersökningsverksamhet, medan sekreteraren fortfarande utövar sin verksamhet som rådgivare vid restaurering av stadens byggnader. En gränsreglering har verkställts mellan skönhetsrådet och stadsmuseet, enligt vilken »skönhetsrådets verksamhet skall vara rådgivande, medan museet har att utöva museal verksamhet genom att omhändertaga det som på grund av utvecklingen måste försvinna ur stadens levande liv». (Utl. 1931 nr 30.)

Rådet består av elva ledamöter, av vilka tio utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst sju vara särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga fem representanter för en var av följande fem institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, samfundet S:t Eriks styrelse, Svenska arkitektföreningens och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bliva representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktlåter institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med framstående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Skönhetsrådets ledamöter utses för två år i sänder. Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorer.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928.

Stat år 1938. Utgifter: 17,000 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

*Östberg, R., arkitekt (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

Vice ordförande.

*Gahn, W. B., arkitekt (repr. för Svenska arkitektföreningen).

Övriga ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.
Eldh, C. J., bildhuggare (repr. för Akademien för de fria konsterna).
*Lindhagen, Anna J. J., f. d. föreståndare.
Olsson, A. V. M., professor (repr. för Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien) (se nedan).
*Rosenborg, O. E., skriftställare, kassaförvaltare.
*Sernander, J. R., professor emeritus (repr. för Svenska naturskyddsföreningens styrelse).
Sköld, O. J. A. J., tf. professor (repr. för Akademien för de fria konsterna).
Wallin, S., intendent (repr. för samfundet S:t Eriks styrelse).
*Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm. (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare (5,000 kr.).

Olsson, A. V. M., professor (se ovan); Alberget 5, Djurgården, *Ö.*; t. 60 51 99.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.; t. 62 27 75 (expeditionen), 61 33 20 (tamburen); expeditionstid: 10—16.

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstutställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåto stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätselnämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt träffat avtal skall konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av det antal ledamöter, som drätselnämnden bestämmer (f. n. sju ledamöter). Styrelsen utses av drätselnämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhava utställningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Stat år 1938. Utgifter: 73,610 kr.; inkomster: 73,610 kr. (därav i anspråk tagna överskottsmedel från föregående år 2,647 kr.).

Styrelse.

*H. K. H. Prins Eugen, ordf.; *Branting, f. Lind, Rina E., fru; *Johanson-Thor, T. E. N., konstnär; *Johnsson, I. V., skulptör; *Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., vice ordf.; *Laurin, T. O., direktör; *Pauli, I. Hj. E., lektor.

Liljevalchs konsthall.

Intendent (A).

Strindberg, S. (förordn. t. o. m. 31/1 1939).

En *kontorsskrivare* (9), ett *första kontorsbiträde* (7), en *förste expeditionsvakt* (8), en *expeditionsvakt* (6), en *e. o. expeditionsvakt* (VI) samt *extra vakter.*

Stadsmuseet.

Götgatan 1, Sö.; t. 42 32 36, 42 32 37, 42 32 38.

Stadskollegiet beslöt den 17 sept. 1925 att tillsätta en kommitté av sju personer (stadsmuseikommittén) för utredning av frågan om upprättande av ett stadsmuseum för huvudstaden. Kommittén skulle äga att för erforderliga specialundersökningar tillkalla sakkunnigt biträde. Stadskollegiets val av ledamöter i kommittén ägde rum den 17 sept. 1925 (fyllnadsval den 8 maj och 24 okt. 1929).

Kommittén har i tvenne den 26 nov. 1929 och 1 nov. 1930 avgivna betänkanden (jfr Utl. 1930: nr 94 och 1931: nr 30) framlagt förslag rörande organisation m. m. av ett »Stockholms stads museum», vilka förslag av stadsfullmäktige resp. den 17 mars 1930 och 2 febr. 1931 lämnats utan erinran i samband med beviljande av vissa anslag till kommitténs verksamhet.

Enligt stadsmuseikommitténs förslag skall stadsmuseet ha till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invå-

Sm narnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet skall utgöra en forskningscentral för stadens kulturhistoria och uppdelas på tre huvudavdelningar, den historisk-topografiska, med uppgift att skildra stadens, stadsbildens och byggnadernas förändringar genom tiderna samt i allmänhet stadens yttre liv och utveckling, den näringshistoriska, med huvudsakligt ändamål att belysa utvecklingen inom hantverket, handeln och sjöfarten m. fl. näringar inom Stockholm, samt den kommunalhistoriska, med uppgift att skildra stadens styrelse och förvaltning samt de kommunala institutionernas utveckling m. m.

Utöver de rent museala uppgifterna skall museet enligt kommitténs förslag även handhava sådant kulturminnesvårdande arbete, som är av mera museal natur (bl. a. verkställande av undersökningsarbeten av arkeologiskt, konsteller kulturhistoriskt slag i samband med rivnings- och grävningsarbeten m. m. ävensom tillvaratagande härvid av föremål av historiskt värde).

Chef för stadsmuseet och ledare av dess verksamhet är stadsantikvarien, vilken tillika har att ägna uppmärksamhet åt den allmänna kulturminnesvården i Stockholm.

Stadsmuseikommitténs verksamhet har hittills väsentligen varit inriktad på förberedande inventeringar rörande föremål och handlingar i stadens ägo, som kunna anses lämpade att överföras till ett stadsmuseum, ävensom i viss omfattning inköp (med av stadsfullmäktige anvisade medel) av museiföremål för detsamma. Sedan vissa lokaler i det s. k. södra stadshuset, Götgatan 1, ställts till kommitténs förfogande, har därstädes igångsatts arbete med närmare preparering av föremålsbeståndet och utarbetande av detaljerad plan för museets uppställning m. m. Avsikten är att sedermera i södra stadshuset successivt genomföra anordnande och uppställning av museets olika avdelningar.

Stat år 1938. Utgifter: 194,220 kr.; inkomster: 3,000 kr.

Stadsmuseikommitténs ledamöter.

Ordförande.

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor; **Curman**, J. S., riksantikvarie; **Eggert**, G. E., direktör; **Hultman**, G. H., chefsingenjör; **Lindblom**, A. A. F., Nordiska museets styresman; en vakant.

Sekreterare.

Selling, C. G. A., stadsantikvarie (se nedan).

Stadsmuseet.

Stadsantikvarie (B).

Selling, C. G. A. (förordn. t. o. m. 31/8 1943).

Förste antikvarie (22).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Andre antikvarie (19).

Hansson, H. W.

E. o. amanuens (XVIII).

Axel-Nilsson, G.

Konservator (16).

Söderberg, J.

Kontorsskrivare (9).

Sjövall, f. Larsson, Margareta O.

E. o. förste expeditionsvakt (VIII).

Carlsson, A. E.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *extra kontorsbiträde* (2,640 kr.), en *extra fotograf* (2,760 kr.), en *extra expeditionsvakt* (2,880 kr.), dessutom timavlönad personal.

Rådet för beredning av ärenden rörande understöd åt enskilda teatrar.

Sedan stadsfullmäktige i 1938 års stat upptagit ett anslag på högst 100,000 kr. att av stadskollegiet användas för understödjande av enskilda teatrar i Stockholm (jfr Utl. nr 404 B för 1937, sid. 3121—28), beslöt stadskollegiet den 10 mars 1938 att tillsätta ett råd av fyra personer för beredning av ärenden rörande sådana understöd.

Rådet skall från bidragssökande teatrar införskaffa alla erforderliga upplysningar rörande den ekonomiska ställningen, verksamhetens art och omfattning, personalens arbetsvillkor m. m. samt till kollegiet avgiva förslag beträffande såväl de särskilda bidragsbeloppen som det för påföljande år behövliga anslaget. Inom ramen av de medel, som stadsfullmäktige anvisat, an-

kommer det därefter på stadskollegiet att bestämma fördelningen och storleken av de till olika teatrar ifrågakommande bidragen samt villkoren för dessas utgående. (Om de allmänna grunderna härför se ovannämnda utlåtande, sid. 3126.)

Rådets ledamöter.

Ahlbin, G. H. G., redaktör, stadsfullm.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Ström**, O. F., redaktör, stadsfullm:s 2:e vice ordf.; **Sundberg**, H. G. F., borgarråd.